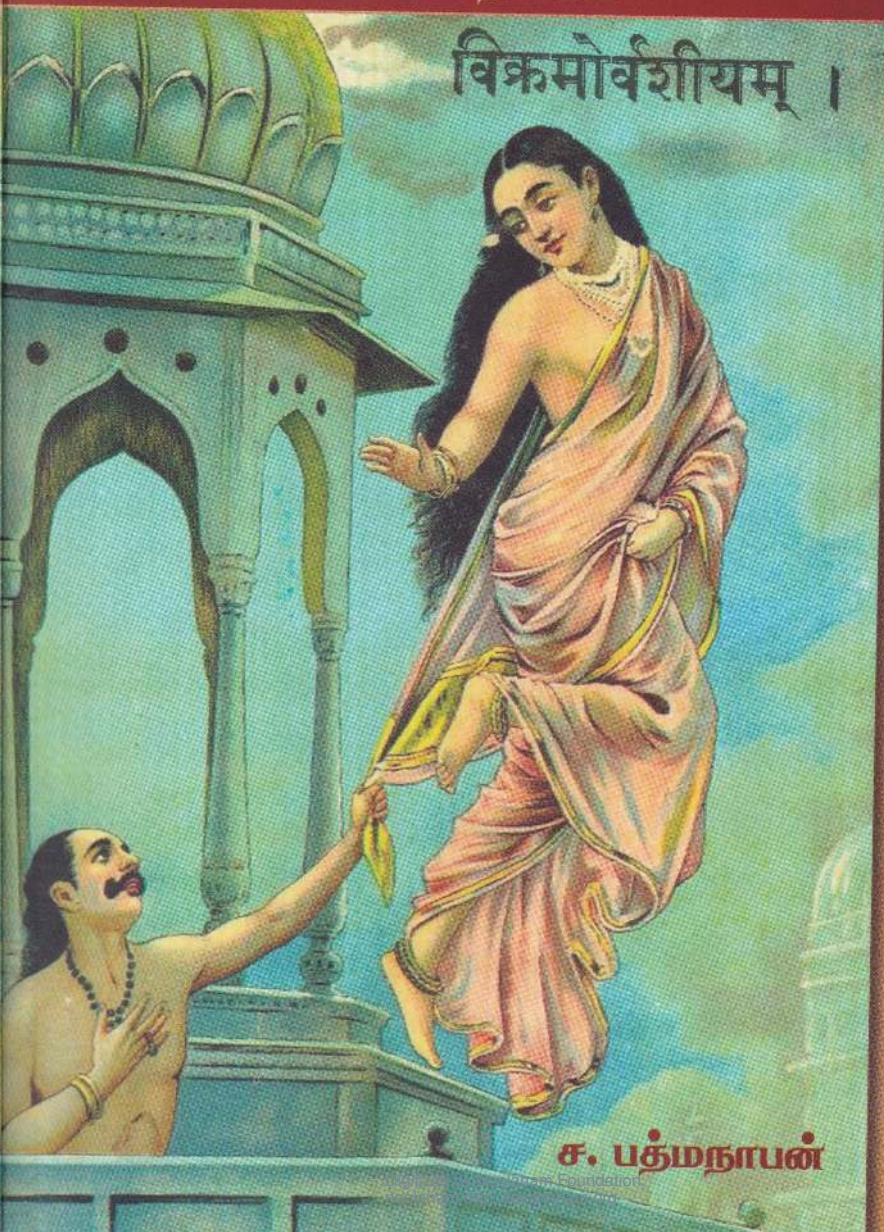

மஹாகவி ஸ்ரீ காள்தாஸரின்

விக்கிரஹிமாஹிஷயம்

நாடகம்

विक्रमोर्वशीयम् ।

ச. பத்மநாபன்

உ
சிவமயம்

विक्रमोर्वशीयम् ।

மஹாகவி ஸ்ரீ காளிதாஸரின்

விக்கிரமோர்வசீயம்

[நூடகம்]

சம்ஸ்கிருத மூலமும் தமிழ் மொழிபெயர்ப்பும்

மொழிபெயர்ப்பும் பதிப்பும் :

பீரம்மஸ்ரீ ச. பத்மநாபன்

சிரேஷ்ட விரிவுரையாளர், சம்ஸ்கிருதத்துறை,
யாழ்ப்பாணப் பல்கலைக்கழகம்

இந்நூல்

தகைசார் பேராசிரியர் இலக்கிய கலாநிதி,

கலாநிதி பீரம்மஸ்ரீ ப.கோபாலக்ருஷ்ண ஜயர்

அவர்களது

சதாபிஷேக விழாவையொட்டி

வெளியிடப்படுகிறது.

வெளியீடு

ஸ்ரீ முன்னேஸ்வரம் தேவஸ்தானம்

முன்னேஸ்வரம்

சிலாபம்

மஹாகவி காளிதாஸரின் விக்கிரமோர்சீயம் / மொழிபெயர்ப்பும்
பதிப்பாசிரியரும் : பிரம்மஸ்ரீ ச.பத்மநாபன் / முதற்பதிப்பு : 2019 /
வெளியீடு : ஸ்ரீ முன்னேஸ்வரம் தேவாஸ்தானம், முன்னேஸ்வரம்,
சிலாபம். / பக்கம் : xxiv + 160 / தாள் : 70கி. / பிரதிகள் : 300 / அச்சு :
குரு பிறிண்டேர்ஸ் 39/2, ஆடியபாதம் வீதி, திருநெல்வேலி,
யாழ்ப்பாணம்.

ISBN : 978-955-0877-52-2

முன்னுரை

I

அறிமுகம்

மஹாகவி காளிதாசனின் சமஸ்கிருத ஆக்க இலக்கிய ஆளுமைகளுள் நாடக இலக்கியங்கள் மூன்றினுள் ஒன்றாக விளங்குவது விக்ரமோர்வசீயம் எனும் நாடகமாகும். இந்நாடகம் ஐந்து அங்கங்களைக் கொண்டதாகும்.

கதை

இந்நாடகத்தின் கதையாவது பிரதிஷ்டா நகரத்தின் மன்னனான புரூரவன் ஆட்சி செய்து வந்தான். இந்நகரம் கங்கையின் பிரயாகைக் கரையில் அமைந்துள்ளது. நற்குணங்கள் பல அமையப் பெற்ற அம்மன்னன் நீதிவழுவாது ஆட்சி செய்து வந்தான். தேவமாதர்கள் அசுரகுல நகரமாகிய இரணியபுரத்து அரசனான கேசி என்பவன் அபிசர இனத்தைச் சேர்ந்தவனும் இந்திரலோகத்து எழிலரசியுமான ஊர்வசீயையும் அவளது தோழி சித்திரசேனையையும் கவர்ந்தான். ஊர்வசீயை போர் புரிந்து அசுரகுலத்திலிருந்து மீட்ட அரசன் அவளது அழகில் மனதைப் பறிகொடுக்கின்றான். ஊர்வசியும் புரூரவன் மன்னன் மீது காதல் கொள்கின்றாள். பல்வேறு இன்னல் களைக் கடந்து புரூரவ மன்னனது ஆசை நிறைவேறுகின்றது என்பதாகும். இக்கதையினை மையமாகக் கொண்டு எழுந்ததே இந்நாடகமாகும்.

பெயர் விளக்கம்

விக்ரமோர்வசீயம் என்பது இந்நாடகத்தின் பெயர் ஆகும். விக்ரமம் என்றால் வீரம் என்பது பொருள். ஊர்வசீயம் என்றால் ஊர்வசீயின் பொருட்டு என்பது பொருள்.

ஊர்வசீ எனும் கந்தர்வப்பெண்ணும் இந்திர நகரின் எழிலரசியும், பூவுலகில் பிரதிஷ்டா நகரினை ஆட்சி செய்த புரூரவன்

என்பவனால் அசுரலோகம் சென்று போர் புரிந்து தேவலோகப் பெண்ணை தனது வீரபாக்கிரமத்தால் வெற்றி கொள்வதற்கு எத்தகைய ஆளுமையுடனும், சஸ்திர புலமையுடனும், தெய்வீக ஆற்றலுடனும் தனது வீரத்தை அடியெடுத்து வைத்தான் என்பதனையுணர்த்துவதாக இந்நாடகத்தின் பெயர் பொருள் விளக்கத்தினை உணர்த்தி நிற்கின்றது.

கதாபாத்திரங்கள்

கதாநாயகன்

வட இந்தியாவின் கங்கை நதிக்கரையாகிய பிரயாகையின் கரையில் உள்ள நகரம் பிரதிஷ்டா ஆகும். அந்நகரினை ஆட்சி செய்து வந்த மன்னன் புரூரவன் என்பவனாவான். இப்புரூரவனே இந்நாடகத்தின் கதாநாயகன் ஆவான்.

கதாநாயகி

ஏழுலகிலும் அழகுடைய பெண்கள் என சப்த கன்னியர்கள் தேவலோகத்தில் போற்றப்படுகின்றனர். அபிசர இனத்தைச் சேர்ந்த பெண்கள் ஏழுவருள் ஒருத்தியே ஊர்வசி ஆவாள். இவள் இந்திரலோகத்தின் எழிலரசியும் நடனமாதுவுமாவாள். இவ்ஊர்வசியே இந்நாடகத்தின் கதாநாயகி ஆவாள்.

ஏனைய பாத்திரங்கள்

ஆண் பாத்திரங்கள்

இவ்விக்கிரமோர்வசீய நாடகத்தில் பாத்திரங்களாக கதாநாயகனுடனும் பத்து ஆண் பாத்திரங்கள் இடம்பெறுகின்றன. அவையாவன :-

01. சூத்திரதாரன் - நாடகத்தினை நடாத்துபவன்
02. பாரி பார்ஸ்வகன் - நடிகன்
03. புரூரவஸ் - பிரதிஷ்டாநகரின் அரசன், கதாநாயகன்

04. மாணவகன் - விதுரஷுகன் எனப்படும் (கோமாளிக் காரன்) அரசனது அந்தரங்க உத்தி யோகத்தர்
05. ஆயுஷ் - புருரவஸ்ஸின் மகன்
06. நாரத - பிரம்மாவின் மகன் ரிஷி
07. சித்ரரத - கந்தர்வர்களது அரசன்
08. கஞ்சுகின் - காவற்காரன்
09. பல்லவன் - பரதரின் மாணவன்
10. காலவன் - பரதரின் மாணவன்

இவர்களை விடவேறு மூவர் இங்கு சுட்டப்படுகின்றனர். அவர்கள்

01. இந்திரன் - தேவர்களின் தலைவன்
02. கேசின் - பேய் வடிவம் கொண்டவன்
03. பரதர் - முனிவர், இந்திய நடனத்தின் தந்தை

பெண் பாத்திரங்கள்

இந்நாடகத்தில் பெண் பாத்திரங்களாக கதாநாயகியுடன் பதினொரு பாத்திரங்கள் இடம்பெறுகின்றன. அவற்றின் விபரம் பின்வருமாறு

01. ஊர்வசீ - இந்திரலோகத்து நடனத்தாரகை, கதாநாயகி
02. சித்ரலேகா - கதாநாயகியின் தோழி
03. சஹஜன்யா - ஊர்வசீயின் தேவலோகத்து தோழியர்
04. ரம்பா - ஊர்வசீயின் தேவலோகத்து தோழியர்
05. மேனகா - ஊர்வசீயின் தேவலோகத்து தோழியர்
06. அப்சரசர் - ஊர்வசீயின் தேவலோகத்து தோழியர்
07. தேவீ - காசிராசனின் மகள். புருரவஸ் மன்னனின் பட்டத்து ராணி
08. நிபுணிகா - மகாராணியின் சேவகி
09. தாபசீ - பெண் நடிகை
10. பரிஜன - இளவரசியின் சேவகி
11. யவநீ - அரசனது பெண் சேவகி

இவ்வாறாக ஆண், பெண் பாத்திரங்கள் பூவுலகத்தவரும், தேவருலகத்தவரும், ராச உலகத்துவருமாக இருபத்திநான்கு (24) பாத்திரங்கள் இடம் பெறுகின்றன.

II

நாடகத்தின் அமைப்பு

மஹாகவி காளிதாசனின் விக்ரமோர்வசீயம் ஐந்து அங்கங்களாகக் கொண்ட நாடமாடும்.

முதலாவது அங்கம்

முதலாம் அங்கத்தில் ஸ்தானுவாக விளங்கும் மஹா யோகியான பரமேஸ்வரனது நமஸ்காரத்துடன் நாடகம் ஆரம்பிக்கின்றது. இப்பாடற் பகுதி நாந்தியாக அமைகிறது. பிரஸ்தாவனா இடம் பெறுகின்றது.

முன்பு ஒருநாள் சந்திரவம்சத்தில் உதித்த புருரவஸ் எனும் அரசன் இருந்தான். அவ்வரசன் கங்கைக் கரையில் கங்கையும், யமுனையும் சங்கமிக்கும் பிரயாகையில் பிரதிஷ்டா எனும் பெயருடைய நகரில் ராஜதானி இருந்தது. அந்த ராஜா ஒரு சமயம் சூர்ய உபஸ்தானம் நிறைவுபெற்று வரும் வேளையில் ஏதோவொரு அவலக்குரல் கேட்டு அத்திசை நோக்கிப் பார்க்கும் வேளையில் ஒருஅபிசரணைக் கண்டான். அவளுள் “சுவர்க்கலோகத்தை அலங்கரிப்பவர் எனது விருப்பத்திற்குரிய நண்பியாகிய ஊர்வசீயை பார்த்த மாத்திரத்திலேயே அசுர குலத்தலைவனாகிய கேசின் என்பவனால் சிறைப்பிடிக்கப்பட்டவர்களாக நாமிருவரும் இருக்கின்றோம். எங்களிருவரையும் அசுரர்களிடமிருந்து பாதுகாக்கவேண்டும்” என்று தெரிவிக்க அக்காரணத்தினைக் கேட்டு ஆறுதலளித்து தனது இடத்திலிருந்து புறப்பட்டு இச்செயலுக்கு இந்திரனது உதவியை நாடுபவராக புஷ்பக விமானத்தில் அவ்விடத்தைச் சென்றடைந்தார். அவ்வரசன் எவ்விதம் அந்த ஹேமகூடம் எனும் மலைச் சிகரத்தை யடைந்தானோ அதுவரை சென்றவராக ஊர்வசீயைப் பகைவரிடமிருந்து விடுவித்து அரசன் தன்னிடத்தையடைந்தான். ரதத்தி

லேறிய ஊர்வசீயும் சித்ரலேகையுடன் கூட நன்கு அறிவுறுத்தப்பட்டவளாக மெதுமெதுவாக பயந்தெளிந்த நிலையைடைந்தாள். இயல்பு நிலையைடைந்த அவளுடைய மிகுந்த அழகினைக் கண்டு அரசன் மயக்கமடைந்தான். ஊர்வசீயும் அரசனைப் பார்த்த மாத்திரத்திலேயே நன்றிக் கடனுடையவளாக எண்ணலாளாள். பின்னர் ஹேமகூட சிகரத்திலிருந்து இறங்கும் போது புஷ்பக விமானத்தில் ஒருவரையொருவர் புரிந்து கொள்வதற்கான வேளையேற்பட்டது. இவர்களிருவருக்குமிடையில் காதல் முளைவிட ஆரம்பித்தது. அதன் பின்னர் ஊர்வசீயின் மனதில் தோழிகளையும் பரிஜனங்களையும் விடுத்து தனது சுற்றத்தாருடன் மகிழ்வாக இருந்தாள். இதன் பின்னர் இந்திரன் ஊவசீயைத் திரும்பிவரும் படி அழைப்பு விடுகையில் கந்தர்வர்களின் அரசன் சித்ரரதன், புருரவன் ஆகியோரையும் அழைத்து வரும்படி கூறினான். தங்களால் இந்திரனுக்கு விருப்பத்திற்குரிய பெருஞ்செயல் செய்யப்பட்டது. அவர் தங்களை ஊர்வசீயின் பொருட்டு எங்களுடன் கூட தங்களையும் பார்க்க ஆசைப்படுகிறார் என்று. பின்னர் அரசன் “நண்பரே! சத்க்ரதுவாகிய இந்திரனைப் பார்ப்பதற்கு நான் வரவில்லை என்று கூறி அவள் செல்லவில்லை. பின்னர் ஸ்வர்க லோகம் செல்வதற்கு ஊர்வசீயும் மனக்குழப்பம் உடையவளாக அரசனை மனதுள் விரும்பங் கொண்டவளாக பார்த்துக் கொண்டே நண்பியர்களுடன் கூட புறப்பட்டாள். அவர்கள் சென்றதன் பின்னர் அரசனும் அவர்கள் சென்ற இடத்தையே நோக்கியவராக மனக்கலக்கத்துடன் தனது நகரத்திற்கு புறப்பட்டார்.

இரண்டாவது அங்கம்

தனது நகரையடைந்த ராஜா காதல் வயப்பட்ட தன்மையால் ஊர்வசீயையே ஒவ்வொரு நாளும் தியானித்தவராக அதிலிருந்து மீளவில்லை. ஒரு சமயம் மன்மதனின் அம்பு பாய்ந்த அவர் மனமானது ஆறுதல் அடைவதற்காக ப்ரமதவனத்தையடைந்தார். ஏனென்றால் வசந்த காலத்தின் இயல்பினால் அதனை வெளிப்படுத்திக் காட்டும் தன்மையில் ப்ரமதவனம் மனதைக் கவரும் தன்மையில் பார்ப்பதற்கு காட்சியளித்ததோடு காமத்திற்குரிய

சூழலும் ஏற்பட்டது. பின்னர் அதிமுத்தலா மண்டபத்தில் இருந்த அரசன் “நண்பரே! உபாய மானது எண்ணப்பட்டும் எதனால் இதன் பலனானது ஏற்படும் என்று மாணவனை வழிப்படுத்தினான். இவ்வுபாயம் எண்ணப்பட்ட பின்னர் மாணவர்களின் பொருட்டு குறிப்பால் உணர்த்தி தாமாகவே ஏற்படுத்தியவனாக இருந்தான். அதன் பின்னர் காதலால் பீடிக்கப்பட்ட ஊர்வசீயும் சித்ரலேகா எனும் இரண்டாவது நண்பியுடன் மறைக்கும் தன்மையையுடைய தன்னகத்தேயுடைவளாக அரசனை நோக்கி வருபவளாக அந்த பூந்தோட்டத்திற்குள் நுழைந்தான். நுழைந்தாலும் மறைந்திருக்கும் தன்மையுடையவளாக அருகி லிருக்கும் நண்பியோடு கூட அரசனிடத்தில் ஆறுதலை யேற்படுத்துவதற்காக எண்ணியவைகளை கேட்பதற்காக அருகில் சென்றிருந்தவளாக நின்றாள். பின்னர் தனக்கு காதலால் ஏற்பட்ட இக்கட்டான நிலையை அரசனது முன்னிலையில் தெரிவிப்பதற்காக “நண்பரே! அவள் (ஊர்வசீ) தனது மனதில் ஏற்பட்ட பெருவேத னையை (தாங்கள்) அறியவில்லை. இயல்பாகவே ஏற்பட்ட அன்பினால் உண்டானது அல்லவா என்று எண்ணுகின்றேன். ஆகவே எனது மனவிருப்பப்படியாக பெறத்தக்க பலனையடையத்தக்கதாக பஞ்சபாணங்களும் சுகத்தை ஏற்படுத்தட்டும் என்று மனவேதனைக் குரிய சொற்களைக் கேட்டு அரசனை நண்பர் மூலமாக ஊர்வசீயை இறக்கிவிடுங்கள் என்று அவ்விதமே தேவதூதனின் வசனத்தைக் கேட்டு அரசனை நண்பர் மூலமாக ஊர்வசீயை பிரிந்த துக்கத்தை தாங்கிக் கொண்டு ஆகாயத்தை (தேவலோகத்தை) நோக்கிப் புறப்பட்டாள். அவள் சென்ற தையடுத்து ஆறுதலடைதற் பொருட்டு ராஜா பூர்ஜ பத்திரனால் கண்ணைத்துடைத்துக் கொள்வதற்கு விரும்பியவனாக விதூஷ கனைத் தாண்டி நீங்கிய அந்தப் பாதை யையே நோக்கியவளாக இருந்தாள். அதன் நடுவில் அரசனை நினைத்துக் கொண்டிருப்பவளாகிய தேவியாகிய ஊர்வசீ எனும் பெண் காற்றினால் கவரப்பட்ட இந்த பூர்ஜபத்திரத்தை பெறச் செய்து அந்த உபாயத்தை செய்து அரசனை அடையச் செய்தாள். “பெரியவரே! உற்சாகத்துடன் பார்த்துக் கொண்டிருக்கும் பூர்ஜபத்திரத்தைத் தேட வேண்டாம்?” என்று அதனை அவனிடத்தில் வழங்கினாள்.

பின்னர் அந்த ஊர்வசீ மறைந்திருப்பதனை அறிந்தவனாக எண்ணிக் கொண்டு அரசன் அவளது இரு கால்களிலும் வீழ்ந்தான். அவ்விதமே காலில் விழுந்ததையறிந்து கோபமடைந்த பட்டத்துராணி பரிவாரமில்லாமலும் விருப்பமற்றவளாகவும் இருந்தாள். பின்னர் மனமுடைந்த அரசனும் பகற்பொழுதின் பொருட்டு செல்வதனைக் கண்டு ஸ்நானம், போஜனம் என்பவைகளை சேவிப்பதற்காக வீட்டின் உள்ளே நுழைந்தான்.

மூன்றாம் அங்கம்

கணவன் மீது பீடிக்கப்பட்டுள்ள பச்சாத்தாபத்தால் பட்டத்து ராணி “சந்திர சாஷிகம் ப்ரியானுப்ரசாதம்” எனும் பெயருடைய விரதத்தை அனுஷ்டித்தாள். உறுதியும் கொண்டாள். இன்று முதல் எந்தப் பெண்ணை இவ்வார்யபுத்ரனான அரசன் காமம் கொள் கிறானோ அந்தப் பெண்ணை ஆர்யபுத்ரனான அரசனுடன் ஒன்று கூடுபவளாக இருக்கவேண்டும் அவளால் என்னால் மகிழ்வுடன் கட்டப்பட்டவளாக விளங்கவேண்டும். என்று இவ்விதம் கணவரை முன்னிட்டு இவள் வேண்டாம் வேண்டாம் என்று பேசும் போதுகூட அவனிடத்தில் சரண்புகுந்தவளாக விளங்கினாள். இதன் நடுவில் விருப்பத்திற்குரிய வேடம் தாங்கிய ஊர்வசீயும் சித்திர லேகாவும் பட்டத்துராணியின் வரவால் முன்பே இவ்விதம் நிகழ்ந்ததை இந்த அரசியின் வசனத்தைக் கேட்டு மகிழ்வடைந்தனர். சென்றவளான பட்டத்துராணியிடத்து ஊர்வசீயிடமிருந்து மனம் ஒன்றுமனமுடையதாகியதன் தன்மையினை அறிந்ததிலிருந்து அரசரின் இரு கண்களிலும் சென்று இரு கைகளினாலும் பிசைந்தவளானாள். அதன் பின்னர் கையையெடுத்து விட்டு முன்னே வந்து ஐய சப்தத்தைக் கூறலானாள். பின்னர் சித்ரலேகா அவனிடத்தில் ஆலோசனை செய்து ஸ்வர்கலோகத்திற்கு புறப் பட்டாள். அரசனும் பெறப்பட்ட எதிர்பாராத விருப்பத்திற் குரியவளுடையவளது சேர்க்கையானது சிறிது நேரம் பொழுது சாயும் வேளையில் அழகிய சந்திரனது ஒளிப்படுக்கையில் சேவித்து விட்டு விருப்பத்துக்குரியவளுடன் கூட அந்தப்புரத்திற்குள்

நுழைந்தான். அதன்பின்னர் அவர்களிருவரும் ஒருவருக்கொருவர் சேர்ந்து சுகமாக வாழ்ந்து மகிழ்வுடையவர்களாக காலத்தைக் கழித்தனர்.

நான்காம் அங்கம்

ஒரு சமயம் ஊர்வசீ காதல் வயப்பட்டவளாக ராஜர்ஷியைப் பெற்றுக் கொண்டு கந்தமாதன பர்வத்தைச் சென்றடைந்தாள். அங்கு மந்தாகினீ எனும் கங்கையாற்றங்கரையில் விளையாடிக் கொண்டிருக்கின்ற எவளோவொரு வித்யாதரப் பெண் அந்த ராஜர்ஷியுடன் நினைவிலுள்ளதாக கோபித்தவளாக இருந்து கணவரிடத்தில் நம்பிக்கையற்றவளாக பெண்கள் யாவரையும் விட்டு விட்டு குமாரவனத்திற்கு சென்றாள். அதன் பின்னர் அவ் விதம் வசித்து வருகையில் கொடிபோன்ற நிலையையடைந்தாள். விருப்பத்திற்குரியவளுடன் வாதம் செய்யாது அழிவை நோக்கி சென்று கொண்டிருந்த நிலையில் ஆச்சரியத்துடன் விலக்கப்பட்ட தன்மையில் தூண்டப்பட்டதன் காரணமாக மேகம் தோன்றி யதனால் மாற்றம் அடைந்த புருவன் அந்தக் காட்டிலேயே விருப்பத்திற்குரியவளை சிந்தித்துக்கொண்டு காட்டினை மகிழ்வை அளிப்பதாக யாசித்துக்கொண்டு இரவு பகலாக சுமந்து சென்றான். ஒரு சமயம் முனிவரின் பிரசாதமாக கிடைக்கப் பெற்ற ரத்தினத்தால் விருப்பத்திற்குரிய காரணமாக இருப்பவளுடைய அந்தக் கொடியின் அருகில் சென்று அவளது எண்ணம் உடையவளாக எவ்விதம் அவளை தழுவுவானோ அவரை அவ்விடத்தில் இவ்விதம் ஊர்வ சீயும் வெளிப்பட்டவள் ஆனால் அதன் பின்னர் மகிழ்வடைந்த அவளுடன் பிரதிஷ்டா நகரத்தை நோக்கிச் சென்றான்.

ஐந்தாம் அங்கம்

நகரத்தைச் சென்றடைந்த ராஜா இயல்பாகவேயுள்ள ஆளு மையுடன் இராஜ்யம் செய்து வந்தார். இவ்விதம் காலம் சென்று கொண்டிருக்கையில் ஒருநாள் நன்னாளில் கங்கை, யமுனை ஆகிய இரு நதிகளின் சங்கமத்தில் குளிப்பதற்காகச் சென்ற அரசன் யாரோவொரு சேவகனால் ஆலவட்டத்தின் அடியில் இட்டு

செலுத்தப்பட்டவனாக மாற்றுக் குணமுடையவனாக அரசனது பல்வேறு விதமான சம்மதத்துடன் அவன் ஒன்று சேருகின்ற ஒளி காணுகின்ற சங்கினால் கருடனால் எறியப்பட்டவனானான். நன்கு வெளியிற் செல்லுகின்றானோ அதுவரையில் அவன் பறவை வடிவம் கொண்டு பார்க்கத்தக்கவனாக சென்றான். பின்னர் கஞ்சுகின் வந்து “தேவனே! ஏதோவொரு பெயர் கொண்டவன் அம்பினால் பிளக்கப்பட்டவனாக அந்த பறவை வடிவம் கொண்ட கள்வனின் முடியின் இரத்தினமானது பெறப்பட்டது” என்று தெரிவித்தான். பெயர்களும் அம்புகளும் கூறப்படாததான மனமே புத்திரனுடைய ஊர்வசியின் நிகழ்வினுடைய அந்த அம்பு என்று அறிந்து ஆச்சரியத்தையடைந்தான். அதன் பின்னர் ஸ்யவனரது ஆச்சிரமத்திலிருந்து குமாரனைப் பெற்றுக்கொண்டு தாபசியானவன் அரசனிடத்தில் இருந்தான். பின்னர் ஊர்வசியும் அங்கு வந்து மஹாராஜாவைப் பிரிந்த எனது புத்திரனின் வளர்ச்சியில் இதுவே காரணம் ஏற்பட்டது என எங்களிருவருக்குமான சேர்க்கையென அரசனிடத்தில் தெரிவிக்கலானாள். பின்னர் ஊர்வசியைப் பிரிந்ததைத் தாங்க முடியாத புருவர் வனத்திற்கு செல்ல எண்ணம் கொண்டான். இவ்விதம் நடந்து கொண்டிருக்கையில் எங்கிருந்தோ பகவானான நாரதர் அங்கு வந்து உன்னால் அஸ்திரம் எறியத்தக்கது அல்ல. அந்த ஊர்வசீ எதுவரை ஆயுளுடன் இருப்பானோ அதுவரை ஆவாள் என்று இந்திரனது செய்தியினை அரசனுக்கு செவிமடுக்கச் செய்தான். தானும் குமாரனான ஆயுள் என்பவனும் இளவரசனான பட்டாபிஷேகம் செய்யப்பட்டான். இவ்வறம் எதுவரை ஆயுளுடன் ஊர்வசீ இருந்தாலோ இலாபத்தினாலும் மனம் நிறைந்த செல்வத்துடனும் புருவன் விளங்க மனம் விரும்பிய கணவன் கிடைக்கப் பெற்றதால் ஊர்வசியும் புத்திரனின் இளவரசனது ராஜ்யம் பெற்றுக் கொள்ளப்பட்டதால் அவர்கள் இருவரும் தாய் தந்தையர் எனும் தகுதியடைந்தவர்களாக ராஜ்யத்தைப் பெற்றுக் கொண்ட மகிழ்வுடன் வாழ்ந்தனர். அவர்கள் அனைவரும் மோன கோடி ஆனந்தம் பெற்றவர்களாக சென்றனர்.

இவ்வாறாக ஐந்து அங்கங்களினதும் கதையின் சாரம் அமைந்து விளங்குவதைக் காணலாம்.

III

விக்ரமோர் வசீய நாடகத்தில் நாட்டியவியல் நுட்பங்கள்

சமஸ்கிருத இலக்கிய மரபில் நாடகம் நாட்டியம் ஆகிய இரண்டும் ஒரு பொருள் கொண்டவையாகும். இந்நிலையில் திருஷ்ய காவ்யம் எனும் வகையில் செவிக்கும் காட்சிக்கும் மகிழ்விக்கும் சிறப்புடையது நாடகம் ஆகும்.

“கர்வயேஷூ நாடகம் ரம்யம்”.

காவியங்களுள் நாடகம் அழகானது எனும் கருத்து சமுதாய மரபில் நிலவிவருகின்றது. பரதரது நாட்டிய சாஸ்திரமும், தனஞ் ஜயரது தசருபகமும் நாட்டியவியல் சார்ந்த முதல் மூலங்களாகின்றன.

நாடக இயல்புகள்

நாடகம் ஒன்று முதல் பத்து அங்கங்கள் வரையாக அமைந்து விளங்குவதாகும். இவற்றுள் விக்ரமோர்வசீயம் ஐந்து அங்கங்களைக் கொண்டு அமைந்துள்ளது. நாடகங்களின் கடவுள் வாழ்த்து, நந்தியுடன் ஆரம்பமாகி பரதவாக்கியத்துடன் முடிவு பெறுவதாகும்.

விக்ரமோர்வசீயம் யோக நிலையுள்ள சிவனை கடவுள் வாழ்த்தாகக் கொண்டமைவது சுட்டிக்காட்டத்தக்கது. நாடகத்தினது மொழிமரபில் வசனமும் செய்யுளும் கலந்த மொழி நடை காணப்படுவது மரபாகும்.

கதாபாத்திரங்களில் உயர்நிலைப் பாத்திரங்கள் சமஸ்கிருத மொழியையும், ஏனைய பாத்திரங்கள் பிராகிருத மொழியையும் பேசுவையாகும்.

இந்நாடகத்தில் இடம்பெறும் கதாபாத்திரங்கள் பற்றி விரிவு பட நோக்கினோம். இந்நாடகத்தில் பல்வேறு ரசங்கள் காணப் படினும் சிருங்கார ரசமே முதன்மையானதாகும். இன்பவியல் சார்ந்த தன்மையில் இந்நாடகத்தின் இயல்பு அமைந்து காணப்படுகின்றது. இந்நாடகம் இந்தியாவின் எப்பகுதியை அரசாட்சி செய்த மன்னனதும் அவன் காதல் கொண்ட ஊர்வசி தொடர்பானது என்றும் இயல்மூன்றில் கண்டோம்.

நாடகத்தின் நோக்கம்

இலக்கிய மரபில் சம்ஸ்கிருத நாடகங்களின் அறம், பொருள், இன்பம், வீடு ஆகிய நாற்பொருள் பயத்தல் எனும் நோக்கமாக உடையவை. காளிதாஸரது இந்நாடகம் நடனத்தின் தெய்வமாகப் போற்றப்படும் சிவனை வணங்கியே ஆரம்பிக்கின்றது. பொதுவாக நாடகங்கள் மக்களின் பொழுதுபோக்கை நோக்கமாகக் கொண்டவை. காளிதாஸரது நாடகமாகிய இந்நாடகம் இன்பவியல் சார்ந்த தன்மையில் நாட்டியக் கலை நுட்பங்களை எடுத்துக் கூறுவதாக அமைந்து விளங்குகின்றது. காளிதாஸரது புலமைகளின் வெளிப்பாடாக நாட்டியவியல் நுட்பங்கள் நடித்தற்றினூடாகவும் கதாபாத்திரங்களின் பொருள்களினதும் அப்பாத்திரங்களின் பாத்திரப்பாங்குகளினூடாகவும் வெளிப்படுத்தப்படுகின்றன. காதல் வயப்பட்ட புருவ மன்னனது செயற்பாடுகள் மிகவும் சிறப்புற வருணிக்கப்படுகின்றன.

நாடகத்திலுள்ள செய்யுள்களின் யாப்பு

நாடக மொழிநடையில் வசன நடையும் சுலோகங்கள் (பாடலில்) இடம் பெறுகின்றன. அந்நிலையில் ரசங்களுக்கு ஏற்ப சுலோகங்கள் இடம்பெறுவது மரபாகும். இவற்றிற்கு உதாரணமாக வீர, ரௌத்திர ரசங்களை வெளிப்படுத்துவதற்கு ஆர்யாயாப்பும், சிருங்கார ரசத்தை வெளிப்படுத்தமந்தாக் கிரந்த யாப்பும் பயன்படுத்தப்படுகின்றன.

கடினமான சொற்பாதங்களைத் தவிர்த்து பாத்திரங்களின் இயல்புகளுக்கேற்ற மொழி நடையும் அமைந்து விளங்குவது குறிப்பிடத்தக்கதாகும்.

நாடக மண்டபம்

நாடக மண்டபம் அரங்கம் என்றும் அழைக்கப்படும். நாடக மண்டபங்கள் தனிப்பட்ட அரங்குகளாகவும் திறந்த வெளியரங்குகளாகவும் விளங்கின. நாட்டிய சாஸ்திரம் பல்வேறு வகையான நாடக/ நாட்டிய மேடைகளைக் கூறுகின்றன. அவை சதுர, வட்ட, செவ்வக, முக்கோண வடிவமானவையாகும். பாத்திரங்கள் இருப்பதற்கான அறை (நேபத்யக்ருஹம்) ரங்க சீர்ஷம், ரங்கபீடம் என்பனவும் திரை திரஸ்கரிணீ அல்லது யவனிகா என அழைக்கப்பட்டது.

தர்மீ

நாட்டியத்தில் வழக்காறுகள் தர்மீ என அழைக்கப்பட்டன. அவை லோகதர்மீ எனவும், நாட்டிய தர்மீ எனவும் அழைக்கப்படுகின்றன. லோகதர்மீ எனப்படுவது மக்களின் இயல்பான நடத்தைகளை அப்படியே காட்டுவதாகும். நாட்டியதர்மீ என்பது உரு கதைமரபை ஜனரஞ்சகமாக மெரு கூட்டிக் காட்டுதல் ஆகும். நாடகத்தில் மெருகூட்டிக் காட்டுதல் முக்கிய அம்சமாகும்.

அலங்காரம்

நாடகத்தில் பாத்திரங்களின் இயல்புகள் அலங்காரங்களி னூடாகவே பிரதிபலிக்கத்தக்க முக்கியத்துவமுடையவையாகும். ஆடை, அணி, அபிநயம் ஆகியவை நாடக வழக்கில் இடம்பெற்று வருகின்றமை விரிவாக நோக்கும் தன்மையாகும்.

அபிநயங்களும், விருத்திகளும்

நடனத்தைப் போன்று நாட்டியத்திலும், வாகிகம், ஆஹார்யம், சாத்விகம் என நான்கு வகை அபிநயங்களும், பாரதீ, கைகீசி, ஆரபடி, சாத்வதீ எனும் நால்வகை விருத்திகளும் இடம் பெறுமாற்றை நாட்டிய சாஸ்திரம் முதலான நாடகவியல் நூல்கள் சுட்டுகின்றன.

IV

நாடக அமைப்பு

சம்ஸ்கிருத நாடக இலக்கிய மரபில் நாடகத்தின் அமைப்பில் பொருள் (வஸ்து), பாத்திரம் (நேதா), சுவை (ரசம்) என்னும் மூன்றும் பிரதானமானவையாகும்.

பொருள் (வஸ்து)

நாடகத்தின் கருப்பொருளானது முதன்மையானது (அதிகாரம்) துணையானது (பிராசங்கிகம்) என இருவகைப்படும். இவற்றுள் பிரசங்கிசம் எனும் துணையானது

01. பதாகா (கதை வளர்ச்சி விளக்கப்படும் முறை)
02. பிரகரீ (சிறு நிகழ்ச்சி) என இருவகைப்படும்.

கதையின் வளர்ச்சிக்கு

3. பீஜம் (முடிவிற்கு கொண்டு செல்லும் நிகழ்ச்சி)
4. பிந்து (விதை கதையில் ஏற்படும் முறிவினை)
5. காரியம் (கதையின் இறுதி இலக்கு)

என்பன உதவும் தன்மையாக அமைகின்றன. இவ் ஐந்து விடயங்களும் அர்த்த ப்ரக்ருதிகள் என அழைக்கப்படும். நாடகத்தின் கருப்பொருள்

01. பெறப்படும் மூலத்தின் அடிப்படையில் பழைய மரபுகளைக் கொண்டது
02. வரலாறு புலவனின் கற்பனை
03. முற்கூறிய இரு விடயங்களும் இணைந்தது என மூவகைப்படும்.

நாடகக் கதையின் வளர்ச்சியில் ஐந்து சந்திகள் முக்கியத்துவ முடையவையாகும்.

அவையாவன :-

01. ஆரம்ப (தொடக்கம்)
02. யத்ன (முயற்சிகள்)
03. ப்ராப்தியாசா (வெற்றிக்கான அறிகுறி)
04. நியதாப்தி (குறித்த இலக்கை ஈட்டுதல்)
05. பலாகமம் (விரும்பிய இலக்கையடைதல்)

அர்த்தப் பிரதிகளுக்கேற்ப அமைவனவாகின்றன. இச் சிறப்புக்களுடன் இணையும் தன்மையில்

01. முக (மீஜமும் - முளையும் ஆரம்பமும் சேர்தல்)
 02. பிரதிமுக (நாற்று)
 03. கர்ப (கருப்பம்)
 04. அவமர்ச (விளைவு)
 05. நிர்வஹண (முடிவான துய்த்தல்)
- என்றவாறாக அமைகின்றன.

இத்தன்மையில் நாடகத்தை

01. சூரிசியம் (குறிப்பால் உணர்த்துதல்)
02. த்ருஷ்ய சிரவ்யம் (பார்ப்பதற்கும் கேட்பதற்குமாக செய்தல்)

என இருவகைப்படுத்தலாம். இவற்றுடன் விஷ்கம்ப் எனும் நாடகத்தில் ஒன்று அல்லது பல மத்திம அல்லது அதம பாத்திரங்கள் பிரதான கதையினது துணைப்பகுதியுடன் இணைவனவாக

அமையும். திரைமறைவில் குறிப்பாகக் கட்டும் தன்மைகளும் ஒவ்வோர் முடிவிலும் அடுத்த அங்கத்திற்கான தொடக்கத்தினை குறிப்பால் உணர்த்துதல் போன்றனவும் இடம் பெறுகின்றன.

V

விக்ரமோர் வசிய மூலம்

விக்ரமோர்வசியம் எனும் இந்நாடகம் பூரூரஸ் ஊர்வசீ எனும் பழைமை மரபுடைய கதைகளிலிருந்து நாடக மரபிற்குரியதாக ஒன்று தொகுக்கப்பட்ட நாடகமாகும்.

இக்கதையின் மூலங்கள் பின்வரும் பகுதிகளிலிருந்து மூலமாகக் கொள்ளப்படுகின்றன.

01. இருக்கு வேதம் 10.15 சாயனாசாரியார்
02. விஸ்ணு புராணம் அத் 4 அங்கம் 6
03. மத்ஸ்ய புராணம்
04. பாகவத புராணம் ஸ்கந்தம் 9 அத் 14
05. கதாசரித் சாகரம் லம்பகம் 3 தரங்கம் 3

என்பன மூலக்கதைகளாக அமைகின்றன. இவற்றினடிப்படையில் பிரதானமாக அமைந்து விளங்குகின்றது.

VI

கதாநாயகன்

கதாநாயகன் நான்கு வகைப்பட்ட தன்மையுடையவனாக பாடுபடுத்தப்படுகின்றனர்.

01. தீரோதாத்த (சிறந்த குணாதிசயங்கள் பொருந்தியவன்)
02. தீரலலித (ஆடல் பாடலில் ஈடுபாடு, மெல்லியல்பு உவகை பொருந்தியவன்)
03. தீரசாந்தத (பொறுமை, அடக்கம் முதலிய குணங்களுடையவன்)

04. தீரோதித்தத (வெகுளி, பொறாமை, தற்பெருமை முதலியன உடையவன்)

எனக் கூறப்படுகின்றது. இதில் தீரலலித இயல்புடையவனாக புருவ அரசன் விளங்குவது குறிப்பிடத்தக்கது.

கதாநாயகி

கதாநாயகியர் மூவகைப்படுவர். அவையாவன

01. ஸ்வசீயா (கதாநாயகன் மனைவி)

02. பரசீயா (பிறன் மனைவி)

03. சாமான்யா (சாதாரண பெண்)

அவர்களை விட வேறு பகுப்பில்

01. ஸ்வாதீன பர்த்ருகா

02. வாசகஸ்ஜ்ஜா

03. விரஹோத் கண்டிதா

04. கண்டிதா

05. கலகாந்திரிதா

06. விப்ரலப்தா

07. புரோஷிதப்ரியா

08. அபிசாரிகா

எனவும் எட்டு வகையாக பாகுபடுத்தப்படுகின்றனர். இவ்வகை களுள் உணர்வுப் பண்புடைய தன்மையில் அப்சரப் பெண்ணாக ஊர்வசீ அமைவது குறிப்பிடத்தக்கது.

ஏனைய பாத்திரங்கள்

விக்ரமோர்வசீயத்தில் ஏனைய பாத்திரங்கள் ஆண், பெண் பாலர்களாக எவர்களிடம் பெறுகின்றனர் என்பதனை இயல் மூன்று தெளிவுபடக் கூறுகின்றது.

VII

ரஸம்

ரஸம் என்பது ஒன்றைக்கண்டவிடத்து விபாவங்கள், அனுபாவங்கள், வ்யபிசாரி பாவங்கள் என்பவற்றால் ஏற்படும் நிரந்தர மனப்பதிவாகும்.

ரஸசங்கள், சிருங்காரம், ஹாஸ்யம், கருணா, ரௌத்ரம், வீரம், பயானகம், பீபற்சம், நுகற்புதம் என எட்டாகும்.

ரஸங்களுடாக ஸ்தாயீபாவங்கள், சஞ்சாரி பாவங்கள் என விரியும் தன்மை பரதரது நாட்டிய சாஸ்திரத்தில் விரிவுபடக் கூறப்படுகின்றது.

நாடக இலக்கியமரபில் சிருங்கார ரஸம் பிரதானமானதாகும் சிருங்காரம் சிருங்காரரஸம் போஹ சிருங்காரம், விப்ரஸம்ப என இருவகைப்படும்.

இந்நாடகத்தில் சிருங்கார ரஸத்தின் முக்கியத்துவமுடைய பண்புகள் விரவிக்கிடப்பதனைக் காணமுடிகின்றது.

VIII

ஏனையவை

நாடகங்களை ரசிக்கும் ரசிகர் பற்றிய விடயங்களும், நாடகங்களை அளிக்கை செய்வதற்கான நேரங்களும், பருவங்களும் வாத்தியம் மற்றும் காட்சித்தன்மைகள் என்பனவும் முக்கிய பங்கு வகிப்பனவாயமைகின்றன.

விக்ரமோர்வசீய நாடகம் நாட்டியத் தன்மையில் நாட்டிய நாடகம் எனும் உயர்வுடன் அறிக்கை செய்யத்தக்க கலைத்துவ முடைய இலக்கியப்படைப்பாகும்.

நாட்டியத் தன்மையில் பூவுலக விண்ணுலகத் தொடர்புகளும் பன்னிரு காட்சிகளில் இந்நிகழ்வுகள் ஐந்து அங்கங்களாகப் பிரிக்கப் பட்டிருப்பினும் நாடக உத்தியையும் பிரதிபலித்துக் காட்டுவதாக அமைகின்றது.

இவ்வாறாக விக்ரமோர்வசீயம் நாடகம் ஓர் நாடக இலக்கியம் எனும் மரபில் நாட்டியத்திற்குரிய முக்கியத்துவமுடைய அம்சங்கள் அனைத்தையும் தமக்குரியதாகக் கொண்டு விளங்குவது கவனத்திற் கொள்ளத்தக்கதாகும்.

IX

விக்ரமோர்வசீயம் எனும் சம்ஸ்கிருத நாடகம் மஹாகவி காளிதாஸரால் இயற்றப்பட்டது. இந்நூலை சம்ஸ்கிருதப் புலமையாளர். பேராசிரியர் கலாநிதி பிரம்மஸ்ரீ ப.கோபால கிருஷ்ணஜயர் அவர்களது எண்பதாவது வயதைப் பூர்த்தி செய்யும் வேளையில் அப்பெருந்தகையின் உயர்ந்த பணிகளையும் சேவைகளையும் கௌரவிக்கும் வகையில் வெளியிட்டு வைப்பதில் பெருமகிழ்வடைகின்றேன்.

அப்பெருந்தகை எனது குருநாதரும் யாழ்ப்பாணப் பல்கலைக் கழக இந்து நாகரிகத் தகைசார் பேராசிரியரும் முன்னாள் கலைப்பீடாதிபதியுமாக விளங்கியவராவார்.

பேராசிரியர் ப. கோபாலகிருஷ்ணஜயர் அவர்கள் சிறந்த சிந்தனையாளர் குருபக்திமிக்கவர். இளகிய மனம் கொண்டவர். மென்மையானவர், பல்வேறு சமூக நிறுவனங்களை வழிப்படுத்தும் சாதனைவீரர் நிறைவானவர் அடக்கமானவர் பல்லாயிரக்கணக்கான மாணவர்களை நெறிப்படுத்தி உருவாக்கிய பெருமைக்குரியவர். எமது குருநாதர் பேராசிரியர் கா.கைலாசநாதக் குருக்கள் அவர்களின் மரபில் வந்த முதன் மாணவன் எனும் பெருமைக் குரியவர். இத்தகைய பல்வேறு பெருமைகள் கொண்ட பெருந்தகை ஆயிரம் பிறைகண்ட சிறப்பைக்கூறும் சதாபிஷேகம் காணும் பேறு

பெற்றவர். அத்தகைய பெருமையின் உயர்வினைப் பாராட்டும் முகமாக இந்நூல் வெளிவருகின்றது.

முன்னேஸ்வரம் ஸ்ரீ வடிவாம்பிகா சமேத ஸ்ரீ முன்னநாத சுவாமியின் திருவருளால் பேராசிரியர் பிரம்மஸ்ரீ ப. கோபால கிருஷ்ணஜயர் ஸ்ரீமதி உஷா தம்பதிகள் மன வலிமையுடனும் தேஹாரோக்கியத்துடனும் பல்லாண்டு காலம் வளமுடன் வாழ வேண்டும் எனப்பிரார்த்திக்கின்றேன்.

X

விக்ரமோர்வசீயம் நாடகம் எனும் இந்நூல் சம்ஸ்கிருத இலக்கிய மூலத்தையும் அதற்கு ஏற்ப ஒரே பார்வையில் தமிழ் மொழிபெயர்ப்பு வடிவத்தையும் தருவதற்கு முயற்சிப்பதாக அமைந்துள்ளது. தமிழ் மொழியில் இம்மொழிபெயர்ப்பு முதன் முதலில் வெளிவருவது இதனது தனித்துவமான சிறப்பம்சமாகும். C.R. Devadher அவர்களது பதிப்பினை அடிப்படையாகக் கொண்டு மூலம் விளங்க, அதற்கான தமிழ்மொழிபெயர்ப்பு ஒரே பார்வையில் நோக்கத்தக்க வகையில் இடம்பெறுவதாக அமைகின்றது.

விக்ரமோர்வசீயம் நாடகம் பல்வேறு பதிப்புக்களையும் பல்வேறுபட்ட பாடவேறுபாடுகளையும் தன்னகத்தே கொண்டு விளங்குகின்றது எனினும் அப்பாட பேதவேறுபாடுகள் இங்கு கருத்திற் கொள்ளப்படவில்லை.

சம்ஸ்கிருத நாடக இலக்கியமரபில் நாட்டிய நுட்பங்கள் பலவற்றையுள்ளடக்கியதாக விளங்கும் விக்ரமோர்வசீயம் எனும் இந்நாடகம் சமூகமயமாக்கப்பட வேண்டியதும் அவசியமாகும். மூல நூல் அறிவுடையவர்கள் அதற்கான பொருளை தமிழில் விளங்கிக் கொள்ளவும் அதேவேளை தமிழ்மொழிபெயர்ப்புடன் சம்ஸ்கிருத நாடகத்தைக் கற்க விளைபவர்களுக்குமான நோக்கத்துடன் மூலநூல் வடிவத்தைத் தமிழில் பொருளுணரும் தன்மையுடையதாக இப்பதிப்பு விளங்குகின்றது.

XI

விக்ரமோர்சீயம் எனும் சம்ஸ்கிருத நாடகம் சம்ஸ்கிருத மூலத்துடனும் தமிழ்மொழி பெயர்ப்புடனும் முதன்முதலாக வெளிவரும் நூல் என்பதில் முக்கியத்துவம் பெறுகின்றது. இந்நாடகத்திற்கான பல்வேறு பதிப்புக்களும், ஆங்கிலமொழி பெயர்ப்புக்களும் வெளிவந்துள்ளன.

மொழிபெயர்ப்பு எனும் நிலையில் மூலநூலில் உள்ள அனைத்து விடயங்களையும் மொழி பெயர்ப்பில் வெளிக்கொணர முடியாது. எனினும் ஓர் அம்சமாக பொருளை வெளிப்படுத்த முனைவதே இம்மொழிபெயர்ப்பு முயற்சியாகும்.

இந்நூலில் உருவாக்கத்தின் போது பலரும் உதவினர். அவர்கள் மொழி பெயர்க்கும் வேளையில் அழகுற எழுதியும் அச்சுப் பிழையினைப் பார்த்தும் உதவிய செல்வி. அ. திவ்யகலா அவர்களுக்கும் எனது மனப்பூர்வமான நன்றிகள்.

இந்நூலை பல்வேறு சிரமங்களுடன் கணினி வடிவ அமைப்பில் வெளிக்கொணர்ந்த குரு பிறிண்டேர்ஸ் நிறுவனத்தினர்க்கும் எனது மனப்பூர்வமான நன்றிகள்.

சம்ஸ்கிருத நாடகத்தை தமிழில் கற்கவிளையும் மாணவர்களுக்கும் ஆர்வலர்களுக்குமான ஓர் முதன் முயற்சிப்படைப்பில் ஏற்படத்தக்க குறைகளை அறிஞர் உலகத்தினரிடமிருந்து எதிர்பார்க்கின்றோம். அவை தொடர்ந்து வரும் ஏனைய மொழிபெயர்ப்புக்களிலும் பதிப்புக்களிலும் சீர்செய்யப்படும்.

இந்நூலை முன்னேஸ்வரம் ஸ்ரீவடிவாம்பிகா சமேத ஸ்ரீ முன்ன நாத சுவாமியின் திருவடிகளில் சமர்ப்பிக்கின்றேன்.

ச.பத்மநாபன்

பிரதமகுருவும் தர்மகர்த்தாவும்
ஸ்ரீ முன்னேஸ்வரம் தேவஸ்தானம்
09.09.2019.

சிரேஷ்ட விரிவுரையாளர்,
சம்ஸ்கிருத்துறை,
யாழ்ப்பாணப் பல்கலைக்கழகம்,

நாடக பாத்திரங்கள்

(நாடக மாந்தர்)

ஆண்பாலார்

- சூத்திரதாரி - மேடைமுகாமையாளர்
பாரிபார்ஸ்வகன் - நடிகன், சூத்திரதாரரின் உதவியாளன்
புருரவஸ் - ப்ரதிஷ்டான நாட்டின் அரசன்,
நாடகத்தின் கதாநாயகன்
மாணகன் - விதுரசகன், அரசனின் அந்தரங்க
உதவியாளன்
ஆயுஸ் - புருரவஸின் மகன்
நாரதர் - தேவரிஷி, பிரம்மாவின் புதல்வன்
சித்ரரதன் - கந்தர்வர்களின் அரசன்
கஞ்சுகின் -
பல்லவன் -
காவலன் - பரதரின் இரு மாணவர்கள்

பெண் பாலார்

- ஊர்வசீ - தேவலோக நடனமாதுநாடகத்தின் கதாநாயகி
சித்ரலேகா - நடனமாது
சாறஜன்யா, றம்பா, மேனகா, அப்சரஸ - ஊர்
வசீயோடு சேர்ந்து ஆடும் நடன மாதுக்கள்
தேவி - காசிராஜன் மகள், புருரவஸ்மன்னனின் பட்டத்
துராணி
நிபுணிகா - அரசியின் ஆலோசகர்
தாபசீ - சத்யவதி எனும் பெயருடைய பெண் கலைஞர்
பரிஜனம் - அரசியின் சேவகர்கள்
யவனீ - அரசனின் பெண் உதவியாளர்

ஏனைய பாத்திரங்கள்

இந்திரன்
கேசின்
பரதன்

- தேவலோக அரசன் தேவேந்திரன்
-
- இந்திய நாடகத்தின் (நாட்டியத்தின்)
மரபுவளித்தந்தையும், முனிவரும்

உ
சிவமயம்

विक्रमोर्वशीयम् ।

மஹாகவி ஸ்ரீ காளிதாஸரின்
விக்கிரமோர்வசீயம்
(நாடகம்)

சம்ஸ்கிருத மூலமும்
தமிழ் மொழிபெயர்ப்பும்

॥ श्रीः ॥

विक्रमोर्वशीयम् ।

प्रथमोङ्कः ।

वेदान्तेषु यमाहुरेकपुरुषं द्याप्य स्थितं रोदसी
यस्मिन्नीश्वर इत्यनन्यविषयः शब्दो यथार्थाक्षरः ।
अन्तर्यश्च मुमुक्षुभिर्नियमितप्राणादिभिर्मृग्यते
स स्थाणुः स्थिरभक्तियोगसुलभो निःश्रेयसायास्तु वः ॥ १ ॥

[नान्यन्ते]

सूत्रधारः— [नेत्र्याभिमुखमवलोक्य] मारिष इतस्तावत् ।

[प्रविश्य पारिपार्श्वकः]

पारिपार्श्वकः—भाव अयमस्मि ।

सूत्रधारः—मारिष बहुशस्तु परिषदा पूर्वेषां कवीनां
दृष्टः प्रयोगबन्धः । सोहमद्य विक्रमोर्वशीयं नामापूर्वं
नाटकं प्रयोक्ष्ये । तदुच्यतां पात्रवर्गः स्वेषु स्वेषु
पाठेष्वसंमूढैर्भवितव्यमिति ।

पारिपार्श्वकः—यदाज्ञापयति भावः ।

[इति निष्क्रान्तः]

सूत्रधारः—यावदिदानीमार्यमिश्रान् विज्ञापयामि ।

[प्रणिपत्य ।]

प्रणयिषु वा दाक्षिण्यादथवा सद्रस्तुपुरुषबहुमानात् ।
गृणुत मनोभिरचहितैः क्रियामिमां कालिदासस्य ॥२॥

ஸ்ரீ விக்ரமோர்வசீயம்

முதலாம் அங்கம்

01.1 ஸ்திரமான பத்தியோகத்தின் மூலம் அடையத்தக்க ஸ்தாணுவாகிய சிவன் எங்களுக்கு நிறைவான செல்வத்தையும் அளிக்கட்டும். அந்த சிவன் உபநிடதங்களில் எங்கும் பரந்த ஒரே புருஷனாக அழைக்கப்படுகிறார். அந்தச் சொல்லே “ஈஸ்வரன்” ஆகும். இதற்கு மேலான விடயமாக எந்தப் பொருளுடைய அழியாப் பொருளாக விளங்குவதும், உயிரினங்களால் நிர்ணயிக்கப்பட்டதும், முழுக்கங்களில் எவர் அகநிலையில் (அகக்கண் கொண்டு) தேடப்படுகின்றார்.

(நாந்தியின் முடிவில்)

சூத்திரர் - (திரையினை நோக்கி) மாரீசனே! இங்கே வா!
(பாரிபார்ஸ்வகன் நுழைந்து)

பாரிபார்ஸ்வகன் - பெரியவரே! நான் இங்கு இருக்கிறேன்.

சூத்திரதாரன் - மாரீசனே! முன்னய நாடகாசிரியர்களான கவிஞர்களால், நடித்துக்காட்டப்பட்ட நாடகங்கள் பற்றி தங்களால் நன்கு வெளிப்படுத்தப்பட்டுள்ளது. நான் இன்று “விக்ரமோர்வசீயம்” எனும் பெயருடைய நாடகத்தை நடிக்க இருக்கிறேன். அதில் பாத்திரங்களின் பகுப்பானது தத்தமது பாடங்களில் தாங்கி வருகின்றமை எவ்வாறிருக்கும் என்று கூறப்படும்

பாரிபார்ஸ்வகன் - பெரியவரே! தங்கள் ஆணைப்படியே!

சூத்திரதாரன் - இப்பொழுது நான் மக்களுக்கு அறிவிக்கின்றேன் (வணங்கி)

01.2. புலமையினால் வணங்கத்தக்கவராகவோ அன்றில் நல்லோருடைய வெகுமதியினால் போற்றத்தக்க மனநிலையுடைய காளிதாஸருடைய இந்த நாடகத்தைக் கேளுங்கள்.

- नेपथ्ये । परिच्छाभदु परिच्छाभदु जो सुर-पक्ख-वादी
 ३ जस्स वा अम्बर-अले गदी अत्थि । परित्रायतां परित्रायतां ।
 यः सुरपक्षपाती यस्य वा अम्बरतले गतिरस्ति ।
 सूत्रधारः--[कर्णं दत्त्वा] अये किं नु खलु मद्भिन्नाप
 नानन्तरं कुररोणामिव आकाशे शब्दः श्रूयते । [विचिन्त्य]
 भवतु । ज्ञातम् ।

ऊरुद्भवा नरसखस्य मुनेः सुरस्त्री
 कैलासनाथमुपसृत्य निवर्तमाना ।
 बन्दीकृता विबुधशत्रुभिरर्धमार्गं
 कन्दत्यतः शरणमप्सरसां गणोऽयम् ॥ ३ ॥

[इति निष्क्रान्तः]

प्रस्तावना ।

- ३ [ततः प्रविशन्ति अप्सरसः ।]

- सर्वाः—परिच्छाभदु परिच्छाभदु जो सुर-पक्ख-वादी
 जस्स वा अम्बर-अले गदी अत्थि । परित्रायतां परित्रायतां
 ६ यः सुरपक्षपाती यस्य वा अम्बरतले गतिरस्ति ।

[ततः प्रविशति राजा रथेन मूत्र्थ ।]

- राजा—अलमलमाक्रन्दितेन । सूर्योपस्थानात् प्रतिनिवृत्तं
 ९ पुरुरवर्सं मामुपेत्य कथ्यतां कुतो भवत्यः परित्रातव्या
 इति ।

रम्भा—असुरावलेवादो । अमुरावलेपात् ।

- १२ राजा—किं पुनरसुरावलेपेन भवतीनामपराद्धम् ।

मेनका—सुणादु महाराओ । जा तवो-विसेस-परिसद्धि
 दस्स सुउमारं पहरणं महिन्दस्स । पच्चादेसो रूव-ग

- १५ विवदाए सिरीए । अलंकारो लग्गस्स । खा णो पिअसही

திரையறையில்

காப்பாற்றுங்கள், காப்பாற்றுங்கள் எந்த தேவர்களின் நண்பியாகிய இவள் ஆகாயத்தில் இந்நிலையிலுள்ளவளாக இருக்கிறாள்.

(பின்னர் புருசுவல்ராஜா தேரோடு வருபவராக பாகனோடு நுழைகின்றார்)

சூத்தரதாரர் - (செவிமடுத்தது) ஓ! என்ன எனது அறிவித்தலின் பின்னர் ஆகாயத்தில் அழகைச்சத்தம் ஒன்று கேட்கிறதே! (சிந்தித்து) ஆகட்டும், அறிவோம்

01.3. மனிதரின் நண்பரான நாராயண சேவகரான நாரதமுனியின் தொடையிற் தோன்றிய அப்சரப்பெண்ணான ஊர்வசீ கைலாச நாதரை அணுகி திரும்பி வருகையில் அரைவழியில் பல எதிரிகளால் பிடிக்கப்படுவதை அவள், இப்பொழுது அப்சரகணங்களின் சரணாகதியை வேண்டுகிறாள்.

(விலகுகின்றனர்)

பீரஸ்தாவனை

(பின்னர் அப்சரசர்கள் நுழைகிறானர்)

எல்லோரும் - காப்பாற்றப்பட்டும் காப்பாற்றப்பட்டும் எந்த தேவர்களின் நண்பியாகிய இவள் ஆகாயத்தில் இந்நிலையிலுள்ளவளாக இருக்கிறாள்.

(பின்னர் தோரோடு தேர்ப்பாகனுடன் அரசன் நுழைகின்றன்.

ராஜா - இந்த சத்தம் போதும், சூர்ய உபஸ்தானம் செய்து முடித்திருக்கும் புருரவம்சத்தவனான என்னை அணுகி அவளுடைய பாதுகாக்கத்தக்கது என்று கதைக்கப்பட்டும்.

ரம்பா - அசுரரிடமிருந்து விடுவியுங்கள்.

ராஜா - ஏன் மீண்டும் அசுரர்களின் தடைக்கு இவளால் என்ன குற்றம்?

उव्वसी कुबेर-भवणादो पडिणिवट्टमाणा समावत्तिदिट्ठेण
हिरण्यपुरवासिणा केसिणा दाणवेण चित्तलेहावुदीणा

- १८ अक्षुपहं जेव्व बन्दिग्गाहं गहिदा । शृणोतु महाराजः । वा
तपोविशेषपरिशुद्धितस्य सुकुमारं प्रहरणं महेन्द्रस्य । प्रत्याः
रूपगर्वितायाः श्रियः । अलकारः स्वर्गस्य । सा नः प्रियसखी उर्वशी
- १९ कुबेरभवनात् प्रतिनिवर्तमाना समापत्तिदृष्टेन हिरण्यपुरवासिना केसिणा
दानवेन चित्रलेखाद्वितीया अर्धपथ एव बन्दिग्राहं गृहीता ।
राजा—अपि ज्ञायते कतमेन दिग्भागेन गतः स जास्म इति ।
- २४ सहजन्त्या—पुव्वुत्तरेण । पूर्वोत्तरेण ।
राजा—तेन हि विमुच्यतां विषादः । यतिष्ये वः सखी-
प्रत्यानयनाय ।
- २७ रम्भा—सरिसं खु सोमादो षक्कन्दरस्स । सदशं क्त
सोमादेकान्तरस्य ।
राजा—क पुनर्मा भवत्यः प्रतिपालयिष्यन्ति ।
- ३० सर्वाः—इमस्सि हेमकूड-सिहरे । एतस्मिन् हेमकूटशिखरे ।
राजा—सूत बेशानीं दिशं प्रति चोदयाश्वानाशुगमनाय ।
सूतः—यदाज्ञापयत्यायुष्मान् [इति यथोक्तं करोति ।]
- ३३ राजा—[रथवेगं निरूपयन्] साधु साधु । अनेन रथवेगेन
पूर्वप्रस्थितं वैनतेयमप्यात्तादयेयं किं पुनस्तमपकारिणं
मघोनः । तथा हि

अग्रे यान्ति रथस्य रेणुवदमी चूर्णीभवन्तो घना
अक्रभ्रान्तिररान्तरेषु जनयत्यन्यामिवारावलीम् ।
चित्रन्यस्तमिवाचलं ह्यशिरस्यायामवध्वामरं
यष्टयग्रे च समं स्थितो ध्वजपटः प्रान्ते च वेगानिलात् ॥४॥

[निष्क्रान्तो रथेन राजा सूतश्च]

- மேனகா - (மகாராஜா! கேளுங்கள்) இவள் தவச்சிறப் பின்னால் தேவேந்திரனது ஆயுதமாதையும் மகனையும் பெற்றுக் கொண்டவள். அழகின் கர்வத்தினால் லக்ஷ்மியினால் திரும்பவும் வழிப்படுத்தப்பட்டவள். சுவர்க்கத்திற்குரிய அலங்காரம் உடையவள் அப்படிப்பட்ட இவள் எனது விருப்பத்திற்குரிய நண்பி ஊர்வசீ ஆவாள். இவள் குபேரனது மாளிகையிலிருந்து திரும்பி வரும் பொழுது பார்த்ததன் காரணமாக ஹிரண்யபுரத்தில் வசிப்பவனான கேசின் எனும் தானவனினால் "சித்ரலேகா" எனும் இரண்டாமவழுடன் அரை வழியிலேயே வழிமறித்துப் பிடிக்கப்பட்டாள்.
- ராஜா - நன்கு அறியப்படுகின்றது. எதற்காக எந்த வழியால் சென்றது என்று அவன் பிதற்றுசிறான் என்று?
- சஹஜன்யா - வடக்கு கிழக்கு வழியினால்
- ராஜா - அதனால் அவளை துன்புறுத்துதலிலிருந்து விடுவிக்கப் பட்டாள். நான் உனது நண்பியுடன் விடுவிக்க முயற்சி செய்கின்றேன்.
- ரம்பா - நிச்சயமாக சோமாவிடமிருந்து தனியாகவே!
- ராஜா - எவ்விதம் மீண்டும் என்னால் அவளைப் பாதுகாப் பீர்கள்?
அனைவரும் - அந்த ஹேறம கூட சிகரத்தில்
- ராஜா - சூதனே! வடகிழக்கு திசையை நோக்கி எங்களது நற் பயணத்திற்கான குதிரையை இட்டுச் செல்வாயாக
- சூதன் - அவ்விதம் கட்டளையிடப்பட்டதோ அவ்விதம் ஆயுஸ் மானே! (என்று எவ்விதம் கூறப்பட்டதோ அவ்விதம் செய்கிறான்)
- ராஜா - (தேரின் வேகத்தை பார்த்து) நல்லது நல்லது இந்த தேரின் வேகத்தினால் முன்னர் புறப்பட்ட கருடன் கூட வர முடியாததாகிறதே. ஏன்? இங்கு குற்றம் செய்த இந்திரனால் கூட அவ்விதமே.
- 01.4. இந்த கனகமான துகழ்களாக இருக்கும் புழுதிகள் போல தேரிற்கு முன்னே செல்கின்றன. சில்களினுடைய ஒளியானது வேறாகச் சமுல் கின்றவை போன்று சுற்றுவனவாக விளங்குகின்றன. தனது இச்சைப் படியே சாமரமானது குதிரையின் தலையில் அழுது சேர்ப்பது போல அசைகின்றது. வேகமான காற்றினால் கொடிப்படமானது தடியின் நுனியில் சமமாவே நிற்கின்றது.
(தேரோடு அரசனும் தேர்பாகனும் செல்கின்றனர்)

विक्रमोर्वशीये

८

रम्भा—हला जह्-णिदिट् पदेसं संक्रमामो । हला बष।
३ निर्दिष्टं प्रदेशं संक्रमामः ।

शेषाः—तह । तथा । [इति सर्वाः शैलावतरणं नाटयित्वा स्थिः॥ ।]

रम्भा—अवि णाम सो राषसी समुद्धरे णो हिअअ-
६ सह्लं । अपि नाम स राजर्षिः समुद्धरेद् नो हृदयशल्यम् ।

मेनका—मा दे संसओ होदु । उवट्टिदसंपराओ महिण्णो
मज्झिम-लोआदो सबहुमाणं आणाविअ तं षव्व विअ
९ अ-सेणा-मुहे णिओजेदि । मा ते संशयो भवतु । उपस्थि ।
संपरायो महेन्द्रो मध्यमलोकात् सबहुमानमानाप्य तमेव विजयसना-
मुखे नियोजयति ।

१२ रम्भा—सव्वहा इह विअई भोदु । सर्वथा इह विजयी भवतु ।
सहजन्या—[क्षणमात्रं स्थित्वा] हला समस्ससध । सम-
स्ससध । एसो उच्चलिद्-हरिण-केदणो तस्स राषसिणो
१५ सोमदत्तो रहो दीसदि । ण खु सो अकिदत्थो णिय
त्तिस्सदि । हला समाश्वसित समाश्वसित । एष उच्चलितहरिणो-
तनस्तस्य राजर्षेः सोमदत्तो रथो दृश्यते । न खलु सोऽकृतापी
१८ निवर्तिष्यते । [सर्वा उच्चक्षुषो विलोकयन्ति ।]

[ततः प्रविशति राजा सूतश्च । चित्रलेखावलम्बितहस्ता भयनिमी-
लिताक्षी चोर्वशी ।]

२१ चित्रलेखा—समस्ससदु समस्ससदु पिअ-सही ।
समाश्वसितु समाश्वसितु प्रियसखी ।
राजा—सुन्दरि समाश्वसिहि समाश्वसिहि ।

- ரம்பா - ஓ அவ்வாறே நாமும் எந்த இடத்திற்கு செல்ல வேண்டுமோ அவ்விடத்தை அடைவோம்.
- சேஷர்கள் - அவ்விதமே! (என்று எல்லோரும் மலைச்சாரலில் ஆடிக்கொண்டு நிற்கிறார்கள்.)
- ரம்பா - இந்த ராஜர்ஷியின் பெயர்கூட எனது மன எண்ணத்தை உயர்த்துகின்றது.
- மேனகர் - தோழி! இவரிடத்தில் சந்தேகம் கொள்ள வேண்டாம். இந்திரன் கூட அவசர தேவைகளுக்காக மத்திய உலகிலிருந்து பெருந்தன்மை கொண்ட வராக இவரையே வெற்றியை முகங்கொள்வ தற்காக நியமிக்கிறார்.
- ரம்பா - எல்லாம் இங்கு வெற்றிகொள்ளட்டும்.
- சஹஜன்யா - (சிறிது நேரம் நின்று) தோழி! ஆறுதல் கொள் ஆறுதல் கொள் இந்த அசைகின்ற மான் கொடியை யுடைய அந்த சோமதத்த எனும் ராஜர்ஷியின் ரதமானது காணப்படுகின்றது. இவர் ஒரு போதும் விடுவிக்காமல் திரும்பி விடமாட்டார்.
(எல்லோரும் உற்று நோக்கும் கண்ணுடையவர்களாக விளங்குகின்றனர்)
பின்னர் தேரில் வரும் அரசனும் தேரோட்டியும் சித்ரலேகையின் கையை பிடித்தவளாகவும் பயத்தினால் கண்ணை மூடியவளாக ஊர்வசீயும் நுழைகின்றனர்.
- சித்ரலேகா - மன ஆறுதல்கொள்! மன ஆறுதல் கொள்! அன்புத் தோழியே!
- ராஜா - அழகியே ஆறுதல்கொள்! ஆறுதல் கொள்!

गतं भयं मौरु सुरारिसंभवं
त्रिलोकरक्षी महिमा हि वज्रिणः ।
तदेतदुन्मोलय चक्षुरायतं
महोत्पलं प्रत्युषसीव पद्मिनी ॥ ५ ॥

चित्रलेखा—अग्दहे कहं ऊससिद-मेत्त-जीविदा अज्जधि
सण्णं ण पडिवज्जदि । अहो कथमुच्छ्वसितमात्रजीविता अद्यापि
संज्ञा न प्रतिपद्यते ।

राजा—बलवदत्रभवती परित्रस्ता । तथा हि
मुञ्चति न तावदस्याः कम्पं कुसुमसमबन्धनं हृदयम् ।
पश्य हरिचन्दनेन स्तनमध्योच्छ्वासिना कथितम् ॥६॥

चित्रलेखा—इला पज्जवत्थावेहि अत्ताणं । अणच्छरा
विअ मे पडिहासि । सखि पर्यवस्थापय आत्मानम् । अनप्सरा
इव मे प्रतिभासि ।

राजा—अयि प्रकृतिमापद्यते ते सखी । पश्य
आविर्भूते शशिनि तमसा मुच्यमानेव रात्रि-
नैशस्यार्चिर्हुतभुजइव च्छिन्नभूयिष्ठधूमा ।
मोहेनान्तर्वरतनुरियं लक्ष्यते मुक्तकल्पा
गङ्गा रोधःपतनकलुषा गृह्णतीव प्रसादम् ॥ ७ ॥

चित्रलेखा—सहि वीसद्धा होहि । पराभूदा खु तिदस-
परिपन्थिणो हदासा । सखि विश्रब्धा भव । पराभूताः खड्ड
त्रिदशपरिपन्थिनो हताशाः ।

उर्वशी—[चक्षुषी उन्मील्य] किं पद्माव-दंसिणा महिन्देण ।
किं प्रभावदर्शिना महेन्द्रेण ।

चित्रलेखा—ण महिन्देण । महिन्द-सरिसाणुभावेण

01.5. ஓ! பயந்தவளே! தேவர்களின் பகைவரால் ஏற்பட்ட பயம் நீங்கட்டும். இந்திரனது மகிமையினால் மூவுலகும் பாதுகாக்கப்படுகின்றது. அந்த இருளின் முடிவில் மலரும் தாமரை போல இவ்வழகிய கண்விழிப்படையட்டும்.

சித்ரலேகா - ஓ! எவ்விதம் மூச்சில் மாத்திரம் உயிர்வாழ்ந்து கொண்டிருக்கும் இவள் இன்று கூட மூர்ச்சையிழந்தவளாகவே இருக்கிறாள்.

ராஜா - உடனடியாகவே காப்பாற்றப்பட வேண்டியவளாக இருக்கிறாள்! அவ்வாறென்றால்

01.6 பார்! அவளுடைய பூப்போன்ற இருதயம் இன்னும் துடிக்கின்றதா இல்லையா? எந்த மார்பகங்கங்களின் நடுவில் மூச்சு விடுதல் செஞ்சந்தனத்தால் எவ்விதம்?

சித்ரலேகா - தோழி! ஊர்வசி! உனது சுயநினைவு கொள். அப்சரர் போல் என்னிடத்தில் தோன்றவில்லையே!

ராஜா - ஓ! இந்த பிரிய தோழி இயல்பு நிலை பெற்று விட்டார். பார்

01.7. இந்த அழகிய உடல் உன்மயக்கத்தினால் கல்பத்தை இழந்த சந்திரன் தோன்றும் போது (வெளிப்படும் போது) தவத்தினால் விடப்பட்ட இரவு போல விளங்குகின்றது. இந்த அக்னி இல்லாமல் சாம்பல், புகை என்பன அடையாளமாக இருப்பது போல துன்பத்தில் விழுந்த கலக்கத்தால் பிரசாதத்தைப் பெற்ற கங்கை போல காணப்படுகிறாள்).

சித்ரலேகா - தோழி! நினைவு கொள். தேவர்களுக்கு எதிரிகளாக இருந்தவர்கள் எல்லோரும் இங்கிருந்து ஆசை கொள்ளாது விலகிச் சென்றார்கள்.

ஊர்வசி - (கண்களை விழித்து) இந்திரனால் என்ன மகிமை காணப்படுகின்றது

इमिगा रादसिणा । न महेन्द्रेण । महेन्द्रसदशानुभावेन अंग-
राजर्षिणा ।

५ उर्वशी--[राजानं विलोक्य । आत्मगतम्] उवकिदं खु दाण-
वेहि । उपकृतं खलु दानवैः ।

१२ राजा--[प्रकृतिस्थामुर्वशीं निर्वर्ण्य । स्वगतम्] स्थाने कानु
नारायणमृषि विलोभयन्त्यस्तदूहसंभवामिमां दृष्ट्वा
त्रोडिताः सर्वा अप्सरस इति । अथ वा नेयं तपस्थिना
सृष्टिर्भवितुमर्हति । तथा हि

अस्याः सर्गविधौ प्रजापतिरभूच्चन्द्रो नु कान्तप्रभः
गृङ्गारैकरसः स्वयं नु मदनो मासो नु पुष्पाकरः ।
वेदाभ्यासजडः कथं नु विषयव्यावृत्तकौतूहलो
निर्मातुं प्रभवेन्मनोहरमिदं रूपं पुराणो मुनिः ॥८॥

उर्वशी--हला सो सही-जणो कहिं खु भवे । हला स
सखीजनः क खलु भवेत् ।

३ त्रित्रलेखा--महाराभो अभअ-दाई जाणादि । महाराजः
अभयदायी जानाति ।

राजा--[उर्वशीमवलोकयन्] महति विपादे वर्तते ।
पश्यतु भवती

यदृच्छया त्वं सकृदप्यवन्ध्ययोः
पथि स्थिता सुन्दरि यस्य नेत्रयोः ।
त्वया विना सोपि समुत्सुको भवेत्
सखीजनस्ते किमुतार्द्रसौहृदः ॥ ९ ॥

३ उर्वशी--[अपवार्य] अहिजादं खु से वअणं । अहवा
चन्दादो अमिअं ति किं एत्थ अच्छरिअं [प्रकाशम्]
अदो एअ णं पेक्खिदुं तुवरदि मे हिअअं । अभिजातं

- சித்ரலேகா - இந்திரனால் இல்லை, இந்திரனை ஒத்த பலமுள்ள இந்த ராஜர்ஷி
- ஊர்வசீ - (அரசனைப் பார்த்து, தனக்குள்) அசுரர்களிடமிருந்து நிச்சயமாக பாதுகாக்கப்பட்டது.
- ராஜா - (ஊர்வசீயை இயல்பு நிலையில் விடுவித்துவிட்டு தனக்குள்) நாராயண ரிஷி இவ்விடத்தில் பார்த்து தொடையில் தோன்றிய இவளைப் பார்த்து அனைவரும் அப்சரப்பெண் என்று எல்லோரும் ஆச்சரியமடைகின்றனர். அல்லது இவள் தபஸ்விகளின் படைப்புக்கு தகுதியற்றவள் என்று அவ்விதமானால்.....

01.8. இவளின் படைப்பில் ஒளியுடையவளாகவும், சந்திரனைப் போன்றும் பிரஜாபதி போன்று விளங்குகிறாள் காமச்சகவை தானாகவே ஏற்படுகிறது. வசந்த காலம் (சித்திரை, வைகாசி மாசம்) தானாகவே ஏற்படுகிறது. ஏனென்றால் தனித்த வேதாப்பியாச விஷயத்தால் அவிழ்த்து விடப்பட்ட குதூகலித்த புராண முனி எவ்விதம் இந்த மனக்கவர்ச்சியான வடிவத்தை உற்பத்திசெய்ய விளங்கினர்.

- ஊர்வசீ - ஓ தோழியரே என்ன நடந்தது?
- சித்ரலேகா - மஹாராஜனால் மட்டும் நீ பாதுகாக்கப்பட்டவளாக இருக்கிறாய்.
- ராஜா - (ஊர்வசீயை பார்த்து) பெரும் துன்பும் இருக்கிறது. தங்களால் பார்க்கப்பட்டும்.

01.9. அழகியவளான நீ தற்செயலாக உடனடியாகவே எந்த அவந்தி தேசத்தினுடைய இருகண்களிலும் வழியில் நின்று அவனும் நீ இல்லாமல் உற்சாகமுடையவனாக ஆகிறான். மேலும், உன்னுடைய தோழியர்கள் நல்ல இரக்கமுடையவர்கள்.

खत्वस्य वचनम् । अथवा चन्द्रादमृतमिति किमत्राश्चर्यम् । ७।
एवैनं प्रेक्षितुं त्वरते मे हृदयम् ।

६ राजा—[हस्तेन दर्शयन्]

पताः सुतनु मुखं ते सख्यः पश्यन्ति हेमकूटगताः ।
प्रत्यागतप्रसादं चन्द्रमिवोपप्लवान्मुक्तम् ॥ १० ॥

चित्रलेखा—हला पेक्ख । हला पश्य ।

३ उर्वशी—[राजानं सस्पृहं पश्यन्ती] सम-दुक्खो पिबद्द ष्व
मं णयणेहिं । समदुःखः पिबतीव मां नयनाभ्याम् ।

चित्रलेखा—[साकूतम्] अयि को । अयि कः ।

उर्वशी—सहि-अणो । सखीजनः ।

६ रग्भा—[सहर्षम्] एसो चित्तलेहा-दुदिअं उव्वसि
नेण्हिअ विसाहा-समीव-गद्दो विअ चन्दो उव्वड्डिवो
राएसो । एष चित्रलेखाद्वितीयामुर्वशीं गृहीत्वा विशाखासमीपगत

९ इव चन्द्रः उपस्थितो राजर्षिः ।

मेनका—[निर्वर्ण्य] दुवे वि णो पिआणि उवणदाणि ।
इअं पञ्चाणीदा सद्दी अअं च अपरिक्खद्दो महाराओ त्ति ।

१२ द्वे अप्यस्माकं प्रिये उपनते । इयं प्रत्यानीता सखी अयं चापरिक्षतो
महाराज इति ।

सहजन्या—सुट्टु भणासि । दुज्जआ खु दाणवा । सुण्ड

१५ भणसि । दुर्जयाः खलु दानवाः ।

राजा—सूत इदं तच्छैलशिखरम् । अवतार्यतां रथः ।
सूतः—यदाज्ञापयत्यायुष्मान् [इति यथोक्तं करोति]

१८ राजा—[चक्रोद्धातं रूपयित्वा । आत्मगतम्] इन्त दत्तफलो
मे विषमावतारः ।

ஊர்வசி - (தனக்குள்) இவ் வசனம் எப்படித் தோன்றியது? இல்லையேல்! சந்திரனில் அம்ருதம் என்று என்ன இதில் ஆச்சரியம்? (வெளிப்படையாக) பின்னர் அதனை பார்ப்பதற்கு எனது மனம் விரைகிறது.

ராஜா - (கையினால் காட்டுபவனாக)

01.10. அழகிய உடலுடையவளே! ஹேம கூடத்திற்கு சென்றவர்கள் சுறு சுறுப்பான கண்களையுடைய அவர்கள் உன்னுடைய தோழிகள், மிதந்து வருகையில் விடப்பட்டதும் திரும்பி வந்த சந்திரன் போன்றதுமாகவே அவர்களுடைய முகம் காணப்படுகின்றன.

சித்ரலேகா - (தோழி, பார்.)

ஊர்வசி - (அரசனை விருப்போடு பார்க்கின்றவளாக) எனது இரு கண்களால் சமதுக்கமானது பருகப்பட்டதாக இருக்கின்றது.

சித்ரலேகா - (ஆச்சரியத்துடன்), இது யார்?

ஊர்வசி - தோழியர்

ரம்பா - (சிரித்துக்கொண்டு). இந்த சித்திரலேகா விடமிருந்து இரண்டாவதவளான ஊர்வசியை பெற்றுக் கொண்டு விஷாகனுக்கு அருகிற் சென்ற சந்திரன் போல ராஜர்ஷி விளங்குகிறான்.

மேனகா - (விலகி). இருவரும் எமக்கு விருப்பத்திற்குரியவராக விளங்குகிறீர்கள். இந்த திருப்பிக் கொண்டு வரப்பட்ட தோழி இந்த ராஜர்ஷியை அலங்கரிக்கிறதாகிறது.

சஹஜன்யா - தோழி! நன்கு பேசுகிறாய். அசுரர்கள் தீயவற்றை செய்பவர்களல்லவா?

ராஜா - தேரோட்டியே! இது மலைச்சிகரம். தேரிலிருந்து இறங்கு.

தேரோட்டி - எவ்விதம் தாங்கள் கட்டளையிட்டீர்களோ அவ்விதமே ஆயுஷ்மானே! (என்று எவ்வாறு கூறப்பட்டதோ அவ்விதமே செய்கிறான்)

ராஜா - (சில்லுடைதலைப் பார்த்து தனக்குள்ளாக) செத்தேன்! எனது இறங்கியதனுடைய பலன் எனக்கு ஏற்பட்டது.

यदयं रथसंक्षोभादंसेनांसो रथोपमश्रोण्याः ।

स्पृष्टः सरामविक्रियमङ्कुरितं मनसिजेनेव ॥ ११ ॥

उर्वशी—[सत्रीडम्] हला किं वि परदो ओसर । सखि
किमपि परनोपस्य

३ चित्रलेखा—[सस्मितम्] णाहं सक्का । नाहं शक्ता ।
रम्भा—एध संभावेस्ह राषंसि । [सर्वा उपसर्पन्ति] एत
संभावयामो राजर्षिम् ।

६ राजा—सूत स्थापय तावद् रथम् ।

यावत् पुनरियं सुभ्रूत्सुकाभिः समुत्सुका ।
सखोभिर्याति संपर्कं लताभिः श्रीरिवार्तवो ॥ १२ ॥

[सूतस्तथा करोति ।]

सर्वाः—दिट्टिआ महाराओ विअषण वड्ढदि । दिट्टया

३ महाराजो विजयेन वर्धते ।

राजा—भवत्यश्च सखीसमागमेन !

उर्वशी—[चित्रलेखादत्तहस्ता रथादवतीर्य] हला एध पीडिदं
६ मं परिस्सजध । ण खु मे आसा आसि भूओवि सही-
अणं पेक्खिस्सं ति । हला एत पीडितं मां परिष्वजध्वम् ।
न खलु मम आशासीद् भूयोऽपि सखीजनं द्रक्ष्यामीति ।

९ सत्वरं परिष्वजन्ते ।

रम्भा—सव्वहा महाराओ कप्प-सदाइं पुहविं पालअन्तो
होदु । सर्वथा महाराजः कल्पशतानि पृथ्वीं पालयिता भवतु ।

१० सूतः—आयुष्मन् पूर्वस्यां दिशि महता रथवेगेनीपद-
शितः शब्दः ।

अयं च गगनात् कोपि तप्तचामोकराङ्गदः ।

अव रोहति शैलाग्रं तडित्वानिव तोयदः ॥ १३ ॥

01.11. இந்த ரதத்தின் குழப்பத்திலிருந்து இந்த விடயமானது தேரிலிருந்து தோன்றியனவாக மயிர்கூடச்சரியும் அம்சத்தோடு விளங்கியது. இது மனதிலிருந்து தோன்றிய முளை போன்றது.

- ஊர்வசி - (இயல்பாக) ஓ! எதற்கு மற்றயவர் விலகுகின்றனர்?
 சித்ரலேகா - (சிரித்துக்கொண்டு) இது எனது சக்திக்குரியதல்ல
 ரம்பா - இது ராஜர்ஷியை கௌரவம் செய்கின்றோம்.
 (எல்லோரும் விலகுகின்றனர்)
 ராஜா - தேரோட்டியே தேரை இதில் நிறுத்து

01.12. இது வரையான இந்த முயற்சியானது நல்வார்த்தையினால் நனைந்த செல்வமாகிய கொடியினை போன்ற அந்த தோழிகளுடன் மீண்டும் நிறுத்தப்படாததாகிறது.

(தேரோட்டி அவ்விதமே செய்கிறான்)

- எல்லோரும் - வாழ்த்தினால் அரசனின் வெற்றியினால் விளங்கு
 கட்டும்.
 ராஜா - தோழியரின் ஒன்று சேர்தலினாலும் அவ்விதம்
 ஆகட்டும்.
 ஊர்வசி - (சித்திரலேகையிடம் கைகொடுத்தவளாக தேரி
 லிருந்து இறங்கி) தோழி இவ்விதம் துன்புறுத்தப்
 பட்ட என்னைத் தேர்த்துங்கள். இது எனது
 ஆசையாக இருக்கவில்லை மீண்டும் தோழியை
 பார்ப்பேன் என்று.

(விரைவாக நீங்குகின்றனர்)

- ரம்பா - எப்போதும் மஹாராஜா நூறு கல்பகாலங்கள்
 பூமியை ஆட்சிசெய்வதாக ஆகட்டும்.
 தேரோட்டி - ஆயுஷ்மானே! கிழக்குத் திசையில் வேகமாக தேர்
 வரும் சத்தமானது கேட்கப்படுகிறது.

01.13. புடம் போட்ட தங்கம் போன்ற உடலையுடைய எந்த எவரோ
 ஆகாயத்தின் முகிலிலிருந்து மின்னல் தோன்றுவது போல
 மலைச்சிகரத்திற்கு இறங்குகிறான்.

[पश्यन्त्यप्सरसः ।]

सर्वाः—अम्मो चित्ररहो । अहो चित्ररथः ।

३

[ततः प्रविशति चित्ररथः ।]

चित्ररथः—[राजानं दृष्ट्वा सबहुमानम्] दिष्टया महेन्द्रोप-
कारपर्याप्तिन विक्रममहिम्ना वर्धते भवान् ।

६

राजा—अये गन्धर्वराजः [रथादवतीर्य] स्वागतं प्रिय-
सुहृदे [परस्परं हस्तौ स्पृशतः]

९

चित्ररथः—वयस्य केशिना हतामुर्वशीं नारदादुपभुत्स्य
प्रत्याहरणार्थमस्याः शतक्रतुना गन्धर्वसेना समादिष्टा ।
ततो वयमन्तरा चरणेभ्यस्त्वदीयं जयोदाहरणं श्रुत्वा
त्वामिहस्थमुपागताः । स भवानिमां पुरस्कृत्य सदा-
स्माभिर्मघवन्तं द्रष्टुमर्हति । महत् खलु तत्रभवतो
मघोनः प्रियमनुष्ठितं भवता । पश्य

१२

पुरा नारायणेनेयमतिस्पृष्टा मरुत्वते ।

दैत्यहस्तादपाच्छिद्य सुहृदा संप्रति त्वया ॥ १४ ॥

राजा—मा मैवम् ।

ननु वज्रिण एव वीर्यमेतद्

विजयन्ते द्विषतो यदस्य पक्ष्याः ।

वसुधाधरकन्दराभिसर्पी

प्रतिशब्दोपि हरेर्भिनत्ति नागान् ॥ १५ ॥

चित्ररथः—युक्तमेतत् । अनुत्सेकः खलु विक्रमालंकारः ।

३

राजा—सखे नायमवसरो मम शतक्रतुं द्रष्टुम् । त्वमे-
वात्रभवतीं प्रभोरन्तिकं प्रापय ।

चित्ररथः—यथा भवान् मन्यते । इत इतो भवत्यः ।

[अप्सरसः प्रस्थिताः ।]

- (அப்சரசர்கள் பார்க்கின்றனர்)
- அனைவரும் - ஓ! சித்ரரதன்
(பின்னர் சித்ரரதன் நுழைகிறான்)
- சித்ரரதன் - (அரசனைக் கண்டு மரியாதையுடன்) வாழ்த்தினால்
இந்திரனையொத்த உதவிபுரிந்ததனால் பலத்தின்
மகிமையினால் தாங்கள் விளங்குவீர்கள்.
- ராஜா - ஓ! கந்தர்வராஜா (தேரிலிருந்து இறங்கி) விருப்பத்
திற்குரிய நண்பருக்கு நல்வரவு.
(ஒருவருக்கொருவர் இருகைகளையும் தொடு
கின்றனர்)
- சித்ரரதன் - நண்பனே! கேசின் என்பவனால் கவரப்பட்ட
ஊர்வசீயை நாரதரிடமிருந்து அணுகி அவளை
மீண்டும் கவர்ந்து கொள்வதற்கு இந்திரனால்
கந்தர்வ சேனையானது அனுப்பப்பட்டது. பின்னர்
எமக்கு நடுவில் சாரணர்களிடமிருந்து தங்களின்
வெற்றியான மீட்டலைக்கேட்டு தாங்கள் இங்கு
நிற்பதற்காக (நான்) இங்கு வந்தேன். அந்த தாங்கள்
இந்த விடயத்தினை முன்னிறுத்தி எங்களோடு கூட
தங்களைப் இந்திரன் பார்க்கவிரும்புகிறான். இந்த
தங்களால் செய்யப்பட்ட பெரும்செயலினால் இந்திரன்
தங்களிடம் விருப்பமுடையவராக இருக்கிறார். பார்.

01.14. முன்பு நாராயணனால் இது படைக்கப்பட்டது. பகைவர்களின்
கையிலிருந்து விடுவித்து நண்பனான உன்னால் மீண்டும் பாதுகாக்க
கப்பட்டது. (மீண்டும் உருவாக்கியுள்ளது.)

ராஜா - அவ்வாறு இல்லை.

01.15. இந்த அந்த விடயத்தில் இரண்டு விதமான வெற்றிகள் அறியப்படு
கின்றது. அது நிச்சயமாக இந்திரனுடையதே. வீரமானது பூமியில்
அம்பு எய்துதலில் ஹரிக்கு சமமாகவும் மலைகளைக் கூட
பிளக்கின்றது.

சித்ரரதன் - இது பொருத்தமானது. வெற்றிக்குரிய அணை
யாகவே இது விளங்குகிறதல்லவா

ராஜா - நண்பனே! இது இந்திரனை நான் பார்ப்பதற்குரிய
நேரமல்ல. அதனால் தாங்களே இங்கு இவளை
பிரபுவிற்கு அண்மையில் சேர்ந்துவிடுங்கள்.

சித்ரரதன் - அவ்விதமா தாங்கள் எண்ணுகிறீர். மேலும் மேலும்
தாங்களே.
(அப்சரசர்கள் புறப்படுகின்றனர்)

- ६ उर्वशी—[जनान्तिकम्] हला चित्तलेहे उवधारिणं पि
 राषसि ण सक्कुणोमि आमन्तेदुं । ता तुमं मे मुहं होदि ।
 हला चित्रलेखे उपकारिणमपि राजसिं न शक्नोमि आमन्त्रयितुम् ।
 ९ तत् त्वं मम मुखं भव ।

- चित्रलेखा—[राजानमुपेत्य] बअस्स उववसी विण्णवेदि
 महाराएण अभणुण्णादा इच्छामि पिअ-साहे विअ
 १२ महाराअस्स कित्ति महिन्द-लोअं णेदुं ति । वयस्य
 उर्वशी विज्ञापयति महाराजेन अभ्यनुज्ञाता इच्छामि प्रियसखीमिव
 महाराजस्य कीर्तिं महेन्द्रलोकं नेतुमिति ।

- १५ राजा—गम्यतां पुनर्दर्शनाय ।

[सर्वाः सगन्धर्वा आकाशोत्पतनं रूपयन्ति ।]

- उर्वशी—[उत्पतनभङ्गं रूपयित्वा] अहहे लदा-विडवे मे
 १८ षआवलो लग्गा । [परिवृत्य] चित्तलेहे मोआवेहि दाव णं ।
 अहो लताविटपे ममैकावली लग्गा । चित्रलेखे मोचय तावदेनाम् ।
 चित्रलेखा—[सस्मितम्] दिहं खु लग्गा । दुम्मोआ विअ
 २१ मे पडिहादि । होदु जदिस्सं दाव । दहं खलु लग्गा । दुमो-
 चनीयेव प्रतिभाति । भवतु यतिष्ये तावत् ।

- उर्वशी—सुमरेहि दाव पदं अत्तणो वअणं । स्सर तावदे-
 २४ तदात्मनो वचनम् ।

[चित्रलेखा मोचनं नाटयति ।]

- राजा—[स्वगतम्]

प्रियमाचरितं लते त्वया मे

गमनेऽस्याः क्षणविघ्नमाचरन्त्या ।

यदियं पुनरप्यपाङ्गनेत्रा

परिवृत्तार्धमुखी मयाद्य दृष्टा ॥ १६ ॥

- ஊர்வசீ - (தனியாக) தோழி சித்ரலேகா, உதவிபுரிந்த ராஜர் ஷியை ஆலோசனை கேட்பதற்கு நான் விரும்பவில்லை அதற்கு நீ என்னுடைய முன்னிலையில் இருப்பாயாக.
- சித்ரலேகா - (அரசனை அணுகி) நண்பனே! ஊர்வசீ தெரிவிக் கிறாள். மஹாராஜனாலேயே அனுமதி பெற விரும்புகிறேன். விருப்பத்திற்குரிய நண்பிபோல மஹாராஜனது புகழை மஹேந்திரலோகத்திற்கு கொண்டு செல்வதற்கு என்று.
- ராஜா - மீண்டும் காண்பதற்கு செல்லப்படட்டும் (எல்லா சுந்தர்வர்களும் ஆகாயத்தில் செல்வதாக காட்சி தருகின்றனர்)
- ஊர்வசீ - (பறந்து செல்வதில் இடையூறைப் பார்த்து) ஓ! கொடி படர்ந்த காட்டில் நான் தனித்தவளாக சிக்கியுள்ளேன்.
(சுற்றிப் பார்த்து சித்ரலேகா! இதிலிருந்து என்னை விடுவியுங்கள்.
- சித்ரலேகா - (சிரிப்புடன்) உறுதியாக அல்லவா பீடிக்கப்பட்டுள்ளாய் இதிலிருந்து விடுபடமுடியாதது போன்றே தெரிகிறது. இருக்கட்டும் அதிலிருந்து முயற்சிக்கின்றேன்.
- ஊர்வசீ - இதுவரை எனது வசனத்தை நினை.
(சித்ரலேகா விடுவிப்பதாக நடிக்கிறாள்)
- ராஜா - (தனக்குள்)

01.16.கொடியே!, இவளுடைய செய்கையில் கணப்பொழுதின் இடையூற்றைச் செய்து உன்னால் எனக்கு விரும்பியது செய்யப்பட்டது. களங்கமற்ற (அழகிய) கண்ணினையுடையவள் சுற்றிலும் பார்க்கும் முகமுடையவளாக இவள் மீண்டும் என்னால் இன்று பார்க்கப்பட்டாள்.

सूतः—आयुष्मन् ।

अदः सुरेन्द्रस्य कृतापराधान्
प्रक्षिप्य दैत्यान् लवणाम्बुराशौ ।

वायव्यमर्त्त्रं शरधिं पुनस्ते

महोरगः श्वभ्रमिव प्रविष्टम् ॥ १७ ॥

राजा—तेन ह्युपश्लेषय रथं यावदारोहामि ।

[रथमुपश्लेषयति । राजा नाट्येन रथमारूढः ।

उर्वशी राजानं विलोक्य सनिःश्वासं सह सख्या निष्क्रान्ता चित्ररथश्च ।]

राजा—[उर्वशीमागोन्मुखः] महो नु खलु दुर्लभाभिनिवेशी
मदनः ।

एषा मनो मे प्रसभं शरीरात्

पितुः पदं मध्यममुत्पतन्ती ।

सुराङ्गना कर्षति खण्डिताप्रात्

सूत्रं मृणालादिव राजहंसी ॥ १८ ॥

[इति निष्क्रान्ताः सर्वे]

विक्रमोर्वशीये नाटके प्रथमोऽङ्कः समाप्तः ॥

தேரோட்டி - ஆயுஸ்மானே!

01.17. இப்பொழுது உனது வாயவ்ய அஸ்திரமானது தேவர்களின் தலைவன் இந்திரனது செய்யப்பட்ட குற்றங்களான பகைவர்களை உப்புநீரில் இட்டவையாக பெரும் பாம்புகள் சுருளுவது போல மீண்டும் அம்பராத்தூணில் நுழைந்தது.

ராஜா - அதனால் தேரினை அருகில் கொண்டு வா அதில் ஏறுகிறேன்.
(தேரோட்டி அவ்வாறே என்று தேரை அருகிற் கொண்டு வருகிறான்.) ராஜா நாட்டியத்தோடு தேரில் ஏறுகிறார்.

ஊர்வசீ - பெருமூச்சுடன் அரசனை பார்க்கிறாள். தோழி யோடு சித்ரரதனுடனும் நீங்கிச் செல்கின்றனர்.

ராஜா - (ஊர்வசீயின் வழியை நோக்கி) ஓ! நிச்சயமாக இவளிடத்தில் காதல்கொள்வது அரிதானது.

01.18. தந்தை நடு இடத்தில் மேலெழுகிறார். இவள் அழகிய அங்கமுடையவள் ராஜஹம்சியானது (கொடிகளின்) நுனிகளைக் கடித்ததிலிருந்து தோன்றிய தாமரை நூல் போன்ற சரீரத்திலிருந்து எனது மனம் நன்கு கவர்ச்சி கொள்கிறது.

(என்று அனைவரும் நீங்குகின்றார்கள்)

(விக்ரமோர்வசீய நாடகத்தில் முதலாம் அங்கம் முற்றும்.)

द्वितीयोऽङ्कः ।

[ततः प्रविशति विदूषकः ।]

विदूषकः—ही ही भो निमन्तणोवाअणेण बग्घणो विअ
 ३ राअरहस्सेण फुट्टमाणो ण सक्कुणोमि आइण्णे अत्तणो
 जोहं रक्खिदुं । ता जाव तत्तभवं वअस्सो कज्जासणादो
 उट्टेदि दाव इमस्सि विरल-जण-संवादे विमाणुच्छङ्ग-
 ६ परिसरे चिट्ठिस्सं । [परिक्रम्य स्थितः]

ही ही भो निमन्त्रणापायनेन ब्राह्मण इव राजरहस्येन
 स्फोटमानो न शक्नोमि आकीर्णे आत्मनो जिह्वां रक्षितुम् ।
 ९ तथावत् तत्रभवान् वयस्यः कार्यासनादुत्तिष्ठति तावदेतस्मिन् विरल-
 जनसंपाते विमानोत्सङ्गपरिसरे स्थास्यामि ।

[प्रविश्य ।] चेटी-आणत्तम्हि देवीए कासि-राअ-पुत्तीए
 १२ हजे णिउणए जदो-पहुदि भअवदो अक्कस्स उवत्थाणं
 करिअ पडिणिवुत्तो अज्जउत्तो तदो आरहिअ सुण्ण-
 हिअओ विअ लक्खीअदि । ता तस्स पिअ-वअस्सादो
 १५ अज्ज-माणवआदो जाणाहि दाव से उक्कण्ठा-कालणं ति ।
 कहं खु मए बग्घ-बन्धू अदिसंघेओ । अहवा विरल-
 तण-लगं विअ अवस्साअसलिलं चिरं तस्सि रहस्सं ण
 १८ चिट्ठिदि । जाव णं अण्णेसामि [परिक्रम्य अवलोक्य च]
 एसो आलिहिदो षाणरो विअ किं पि तुण्हि-भूदो
 अज्जमाणवओ चिट्ठिदि जाव णं उवसप्पामि [उपसृत्य] अज्ज
 २१ अन्दांमि । आइहास्मि देव्या काशीराजपुत्र्या हज्जे निपुणिके यतःप्रभृति
 भगवतः अर्कस्योपस्थानं कृत्वा प्रतिनिवृत्त आर्यपुत्रस्तत आरभ्य ह्यन्यहृदय

இரண்டாம் அங்கம்

(பின்னர் விதூஷகன் நுழைகிறான்)

விதூஷகன்

- ஹீ! ஹீ! ஓ தந்திராலோசனையின் உபாயத்திற்காக பிராமணன் போல அரசனது கையினால் சுட்டிக் காட்டப்பட்டவன் தனது நாக்கை பாதுகாப்பதற்கும் அடங்கிக்கொள்ளவும் முடியாதவனாக இருக்கிறேன். அதனால் இதுவரை அங்கு நண்பனாக இருந்தாலும் சேவையிலிருந்து நீங்கியுள்ளான். அதுவரை இந்த மக்கள் கூடிய இடத்தில் விமான உற்சங்கம் சூழ்ந்திருக்கும் வேளையில் காத்திருக்கின்றேன்.

(சுற்றி அங்கு நின்று)

சேடி-

: (நுழைந்து) எவ்விதம் ராணியான காசீராஜ புத்திரியினால் கட்டளையிடப்பட்டவனாக இருக்கிறேன், ஓ புலமையுடையவனாக எது முதல் தாங்கள் சூர்ய உபஸ்தானத்தைச் செய்து அதனை விடுத்து ஆர்யபுத்திரர் அதனை ஆரம்பித்து சூன்ய இருதயம்

इव लक्ष्यते । तत् तस्य प्रियवयस्यादार्यमाणवकाज्जानीहि तावदस्त्रो-

- २४ त्कण्ठाकारणमिति । कथं खलु मया ब्रह्मबन्धुरतिसंधेयः । अथवा
विरलतृणलम्भिव अवश्यायसलिलं चिरं तस्मिन् रहस्यं न तिष्ठति ।
यावदेनमन्विष्यामि । एष आलिखितो वानर इव किमपि तूष्णींभूतः
२७ आर्यमाणवकस्तिष्ठति । यावदेनमुपसर्पामि । आर्य वन्दे ।

विदूषकः—सत्थि भोदीष्ट । [आत्मगतम्] इमं दुष्ट-चेष्टिअं
पेक्खिअ तं राअरहस्सं हिअअं भिन्दिअ णिकमदि ।

- ३० [प्रकाशम्] णिउणिष्ट संगीद-चावारं उज्झिअ कदि
पत्थिदा सि । स्वस्ति भवत्यै । इमां दुष्टचेष्टिकां दृष्ट्वा तद् राज-
रहस्यं हृदयं भित्वा निष्कामति । निपुणिके संगीतव्यापारमुज्झित्वा
३३ क प्रस्थितासि ।

निपुणिका—देवीष्ट वअणेण अज्जं एव्व पेक्खिअदुं । देव्या
वचनेन आर्यमेव द्रष्टुम् ।

- ३६ विदूषकः—किं तत्तहोदी आणवेदि । किं तत्रभवत्याज्ञापयति ।
निपुणिका—देवी भणदि सदा वि अज्जो मइ पक्खवादी
ण मं अणुइद-वेअणा-दुक्खिअदं उवेक्खदिस्सि । देवी
भणति सदाप्यार्यो मयि पक्षपाती न मामनुचितवेदनादुःखितामुपेक्षत इति ।
३९ विदूषकः—[सवितर्कम्] किं वा वअस्सेण तत्तभोदीष्ट
पडिऊलं आचरिदं । किं वा वयस्येन तत्रभवत्याः प्रतिकूल-

- ४२ माचरितम् ।

निपुणिका—अज्ज जं-णिमित्तं भट्टा उक्कण्ठिदो ताए
इत्थिआए णामधेएण भट्टिणा देवी आलविदा । आर्य

- ४५ यन्निमित्तं भर्ता उत्कण्ठितस्तस्याः स्त्रिया नामधेयेन भर्ता देवी आलपिता ।
विदूषकः—[स्वगतम्] कहं सअं एव्व तत्तभवदा रहस्स-
मेदो किदो । किं दाणिं अहं जीहा-जन्तणेण पुक्खं

உள்ளவர் போல காணப்படுகிறார். பின்னர் அவருடைய நட்புக்குரிய முன்னுதாரணரான மாணவனிடமிருந்து அறிகிறீர். இதுவரை ஏற்பட்ட இடையூறுக்கான காரணத்தை என்று அது எவ்விதம் நிச்சயமாக என்னால் பிரம்மத்துடனான உறவு என்று தூது கொள்கிறது. இல்லையேல் நீண்டகாலம் புல்லுக்கு இறைந்த நீர் போன்றதே இந்த ரகசியம் இருக்கிறது. அதுவரை இதனைத் தேடுகின்றேன். (சுற்றிலும் நோக்கி) இவன் வரையப்பட்ட வானரம் போல எதற்காக மௌனமாக இந்த பெரிய மாணவன் நிற்கிறான். அதனை அவனிடம் அணுகுகிறான். (அணுகி) பெரியவரே! வணங்குகிறேன்.

- விதூஷகன் - தங்களுக்கு மங்களமுண்டாகட்டும். (தனக்குள்ளாக) இந்த கெட்ட சேடிகையைப் பார்த்து அந்த ராஜரஹஸ்யத்தையுடைய மனதைப் பிளந்து செல்கிறது. (வெளிப்படையாக) நிபுணத்துவமுடையவளே! சங்கீத பாடத்தை விடுத்து எங்கு புறப்பட்டவளாக இருக்கிறாய்?
- நிபுணிகா - தேவியினுடைய வசனத்தினால் தங்களைப் பார்ப்பதற்கு...
- விதூஷகன் - என்ன அவளுக்கு கட்டளையிடுகிறீர்?
- நிபுணிகா - தேவீ பேசுகிறாள் எப்பொழுதுமே பெரியவர் என்னிடத்தில் சார்புடையவராவே இருக்கிறார். என்னை தொடர்ந்த வேளையினால் துன்பம் தான் ஏற்பட்டது என்று.
- விதூஷகன் - (தர்க்கத்தோடு) என்ன நண்பனால் இங்கு தங்களுக்கு பிரதிகூலம் இடம்பெற்றது
- நிபுணிகா - பெரியவரே! எதன் காரணமாக கணவனால் தண்டிக்கப்பட்ட அவளுடைய பெண்ணின் பெயரால் கணவனால் தேவி சமர்ப்பிக்கப்பட்டாள்.

- ४८ अणुहवामि । [प्रकाशम्] किं आमन्तदा तत्तदोषो
उव्वसी स्ति । ताव् दंसणेण उम्मादिदो तत्तभवं ष केवळं
तत्तभोदिं मं पि विणोद-विमुहो दढं पीडेदि । क्व
५१ स्वयमेव तत्रभवता रहस्यभेदः कृतः । किमिदानीमहं जिह्वायन्त्रणम्
दुःखमनुभवामि । किमामन्विता तत्रभवती उर्वशीति । तस्या दशमेन
उन्मादितस्तत्रभवान् न केवलं तत्रभवतीं मामपि विनोदविमुहो
५४ दढं पीडयति ।

- निपुणिका—[आत्मगतम्] किदं मष भेदणं भट्टिणो रहस्स-
दुग्गस्स [प्रकाशम्] अज्ज किं दाव देवीष णिवेदेमि ।
५७ कृतं मया भेदनं भर्तू रहस्यदुगस्य । आर्यं किं तावद् देव्यै निवेदयामि ।
विदूषकः—णिउणिष विण्णवेहिं तत्तभोदिं । जदामि दाव
मिअतिण्हिआदो णिवत्तेदुं वअस्सं तदो देवीष मुहं
६० पेक्खिस्सं ति । निपुणिके विज्ञापय तत्रभवतीम् । यते तावद्
मृगतृष्णिकाया निवर्तयितुं वयस्यं ततो देव्या मुखं द्रक्ष्यामीति ।
निपुणिका—जं अज्जो आणवेदि । यदार्यं आज्ञापयति ।
६३ [इति निष्क्रान्ता ।]

[निपथ्ये वैतालिकः ।] जयतु देवः ।

आ लोकान्तात् प्रतिहततमोवृत्तिरासां प्रजानां
तुल्योद्योगस्तव दिनकृतश्चाधिकारो मतो नः ।
तिष्ठत्येष क्षणमधिपतिर्ज्योतिषां व्योममध्ये
पण्डे भागे त्वमपि दिवसस्यात्मनश्छन्दवर्ती ॥ १ ॥

विदूषकः—[कर्णं दत्त्वा] एसो कज्जासंणादो उट्ठिदो इवो
एव्व आअच्छदि वअस्सो जाव से पासवसी होमि ।
[इति निष्क्रान्तः ।]

एष कार्यासनादुत्थित इत एव आगच्छति वयस्यः । यावदस्य पार्श्ववर्ती
भवामि ।

விதூஷகன் - (தனக்குள்ளாக) எவ்விதம் தானாகவே இந்த பெண்ணால் ரஹஷஸ்யபேதமானது உண்டாக்கப்பட்டது. எதற்காக இந்த நான் நாக்குயந்தினால் துன்பத்தை அனுபவிக்கின்றேன். (வெளிப்படையாக) என்ன அந்த பெண்ணினால் “ஊர்வசி” என்று தெரிவிக்கப்பட்டது. என்ன அவளுடைய காட்சியினால் கவரப்பட்டவரான அந்தப் பெரியவர் அவளைத் தனியவளாக என்னைக்கூட விளையாட்டுத்தனமாக உறுதியாக பீடிக்கிறார்.

நிபுணிகா - (தனக்குள்ளாக) என்னாலேயே கணவனின் ரஹஸ்யக்கோட்டையானது வெளிப்படுத்தப்பட்டது. (வெளிப்படையாக) பெரியவரே! ஏன் இதுவரை இராணிக்கு தெரிவிக்கிறேன்.

விதூஷகன் - நிபுணிகையே! இதனை அவளுக்கு தெரிவியுங்கள். எவ்விதம் நண்பனுடைய கானல்நீர் இருக்குமோ அவ்விதம் நீக்குவதற்கு பின்னர் தேவியின் முகத்தைப்பார்ப்பாய் என்று.

நிபுணிகா - எவ்விதமோ அவ்விதமே பெரியவரே தெரிவிக்கின்றேன்.

(என்று நீங்குகிறாள்)

(திரை மறைவில் வைதாலிகள்)

தேவரே வெற்றிகொள்ளட்டும்!

02.1. உன்னுடைய சூரியனும் அந்த மக்களுடைய லோகத்தின் தொடக்கம் முதல் முடிவிலிருந்து ஏற்படுத்தப்பட்ட இருளானது அதிகாரம் பெற்ற தெளிந்த முயற்சி என்பது எனது கொள்கை. இதனால் இந்த ஜோதிஷத்தினால் ஆகாயத்தின் நடுவிலிருக்கும் அதிபதியான சூரியன் காணப்பொழுது நிற்கிறது. நாளின் ஆறாவது பாகத்தில் நீ கூட வேதங்களில் பேரற்றப்படுகின்றவளாகிறாய்.

விதூஷகன் - (செவிமடுத்து) இது நண்பனுடைய காரியத்தின் இருப்பினால் தோன்றியது என்றே இது வருகின்றது. எதுவரையோ அவனுடைய சார்புடைய தாகவே இருக்கின்றேன். (என்று செல்கின்றான்).

प्रवेशकः ।

[ततः प्रविशति उत्कण्ठितो राजा विदूषकश्च ।]

राजा—

आ दर्शनात् प्रविष्टा सा मे सुरलोकसुन्दरी हृदयम् ।
बाणेन मकरकेतोः कृतमार्गमवन्ध्यपातेन ॥ १ ॥

विदूषकः—[आत्मगतम्] संपीडिता खु दाव तवस्सिणी
कासिराअउत्ती । संपीडिता खलु तावत् तपस्विनी काशीराजपुत्री ।
३ राजा—अपि रक्ष्यते रहस्यनिक्षेपः ।

विदूषकः—[सविषादमात्मगतम्] इस्त्री इस्त्री अहिसंघिहो
म्हि दासीए । अण्णघा ण वअस्सो एव्वं पुच्छदि ।
६ हा धिक् हा धिक् अभिसंहितोऽस्मि दास्या । अन्यथा न वयस्य एवं
पृच्छति ।

राजा—[साशङ्कम्] किं भवांस्तूष्णीमास्ते ।
९ विदूषकः—एव्वं मव णिअन्तिदा जीहा जं भवदो वि
सहसा पडिवअणं ण देमि । एवं मया नियन्त्रिता जिहा यद्
भवतोपि सहसा प्रतिवचनं न ददामि ।

११ राजा—युक्तम् । अथ केदानीमात्मानं विनोदयेयम् ।

विदूषकः—महाणसं गच्छम्ह । महाणसं गच्छवः ।

राजा—किं तत्र ।

१५ विदूषकः—तर्हि पञ्च-विहस्स अबभवहारस्स उवणद्-
संभारस्स जोअणं पेक्खमाणेर्हि सक्कं उक्कण्ठा विणोदेहुं ।
तत्र पञ्चविधस्य अभ्यवहारस्य उपनतसंभारस्य योजनां प्रेक्षमाणाभ्यां

१८ शक्यमुत्कण्ठा विनोदयितुम् ।

राजा—[सस्मितम्] तत्रेप्सितसंनिधानाद् भवान् रंस्यसे ।
मया खलु दुर्लभप्रार्थनः कथमांता विनोदयितव्यः ।

பிரவேசம்

(பின்னர் தூண்டப்பட்ட அரசனும் விதூஷகனும் நுழைகின்றனர்)

- ராஜா 02.2 - எவளுடைய காட்சியினால் அவள் தேவகுல அழகி, மகரக்கொடியோனாகிய (மன்மதனின்) தூண்டுதலான செயலான அம்பெய்தலினால் ஏற்படுத்தப்பட்ட வழியாகிய எனது இதயத்துள் புகுந்துள்ளது.
- விதூஷகன் - (தனக்குள்) நிச்சயமாக அதுவரை தபஸ்வின்யாகிய காசிராஜனது புத்திரீயும் நன்கு பீடிக்கப்பட்டுள்ளார்.
- ராஜா - மேலும், இரகசியமான வீழ்ச்சியானது பாதுகாக்கப்பட்டது.
- விதூஷகன் - (கவலையுடன் தனக்குள்) ஓ! ஓ! தாசியானவள் நன்கு ஒன்றுபடுத்தப்பட்டவளாகவேறு விதமாக நண்பனால் இவ்விதம் வினாவவுமில்லை இருக்கின்றேன்.
- ராஜா - (மகிழ்ச்சியுடன்) ஏன் தாங்கள் அமைதியாக இருக்கின்றீர்கள்?
- விதூஷகன் - இவ்விதம் என்னால் கட்டுப்படுத்தப்பட்ட நாக்கு எப்படி இருக்கையில் உடனடியாக மறுமொழியைத் தரவில்லை.
- ராஜா - பொருத்தமானது. பின்னர் எங்கு இப்பொழுது தன்னை தேடவேண்டும்.
- விதூஷகன் - சமையலறைக்கு இருவரும் செல்கிறோம்
- ராஜா - அங்கு என்ன?
- விதூஷகன் - அங்கு ஐந்துவிதமான விருந்துகளின் சேர்க்கையானது எதிர்பார்த்து இருப்பவர்களுக்கும் ஆவலைத் தூண்டுபனவாகவும் ஆச்சரியமானதாகவும் விளங்கும்.
- ராஜா - (சிரித்துக் கொண்டு) அங்கு விரும்புகின்ற பொருட்களை ஒன்று சேர்ப்பதனால் தாங்கள் மகிழ்வடைவீர்கள். என்னால் நிச்சயமாக முடியாத? வேண்டுதலானது எவ்விதம் என்னை தேர்த்திக் கொள்வதற்கு.

- विदूषकः—णं भवं तत्तहोदीष उव्वसीष दंसण-पहं गदो ।
ननु भवांस्तत्रभवत्या उर्वरया दर्शनपथं गतः ।
- २१ राजा—ततः किम् ।
विदूषकः—ण खु सा दुल्लह ति समत्थेमि । न खण्ण जा
दुल्लमेति समर्थये ।
- २४ राजा—पक्षपातोयमवधार्यताम् ।
विदूषकः—एत्तिअं मन्ताअन्तेण भवदा वड्डिदं मे कोदुल्लं ।
किं तत्तभोदी उव्वसी अदुदिआ रूवेण अहं यिअ
२७ विरूषदाष । एतावद् मन्त्रयमाणेन भवता वर्धितं मे कौतूहलम् ।
किं तत्रभवत्युर्वशी अद्वितीया रूपेण अहमिव विरूपयथा ।
राजा—माणवक प्रत्यवयवमशक्यवर्णनां तामवेहि ।
- ३० समासतः श्रूयताम् ।
विदूषकः—अवहिदो म्हि । अवहितोस्मि ।
राजा—
आभरणस्याभरणं प्रसाधनविधेः प्रसाधनविशेषः ।
उपमानस्यापि सखे प्रत्युपमानं वपुस्तस्याः ॥ ३ ॥
विदूषकः—अदो खु भवदा दिव्व-रसाहिलासिणा चाद्-
अव्वदं गहिदं । अतः खलु भवता दिव्यरसाभिलाषिणा चात-
३ क्वरतं गृहीतम् ।
राजा—विविक्तादृते नान्यदुत्सुकस्य शरणमस्ति । तद्
भवान् प्रमदवनमार्गमादेशयतु ।
५ विदूषकः—[आत्मगतम्] का गदो [प्रकाशम्] इदो इदो
अवं [परिक्रम्य] एदेण पमद-वण-ओदिदेण विअ पच्छु-
ग्गदो भवं आअन्तुओ दक्खिण-मारुदेण । का गतिः ।
९ इत इतो भवान् । एतेन प्रमदवनओदितेनेव प्रत्युद्गतो भवानागन्तुको
दक्षिणमारुतेन ।

- விதூஷகன் - இல்லை தங்களால் அங்கு பகவதியான ஊர்வசீ யினால் பார்வைவிழுதல் நிகழ்ந்தது.
- ராஜா - பிறகு என்ன?
- விதூஷகன் - நிச்சயமாக இல்லை. அவளைப் பெறுவது சுலபம் அன்று.
- ராஜா - பாரபகூடியமில்லாத வகையால் தாங்கள் கூறுங்கள்
- விதூஷகன் - இதுவரை சிந்திக்கப்பட்டதன்படி அவளால் எனது சந்தோசம் அதிகரித்து. ஏன் அங்கு ஊர்வசீயிடமிருந்து இரண்டாவது வடிவத்தினால் நான் கூட அழகுத்தன்மையால்....
- ராஜா - மாணவனே! ஒவ்வொரு அங்கமும் வர்ணிக்க முடியாதனவாகவே அவளிடம் இருக்கின்றன. சுருக்கமாகக் கூறுங்கள்.
- விதூஷகன் - நான் செய்கிறேன் (தாங்கள் கூறியவாறே செய்யுங்கள்)
- 02.3 ராஜா - நண்பனே! அவளுடைய உடல் ஆபரணத்திற்கே ஆபரணம், அதிசயிக்கத்தக்கதே அதிசயிக்கத்தக்க விசேஷமானது. உபமானத்திற்குமே இது மேலும் உபமானம்.
- விதூஷகன் - ஏனென்றால் நிச்சயமாக அவளுடைய அழகிய சுவையாகப் பேசுவளுடைய சாதகத்தின் ஒழுங்கு பெறத்தக்கது.
- ராஜா - வெவ்வேறுவிதமான தோற்றத்தில் (காதலி லிருந்து) மேலெவழுவதற்கு வேறெதுவும் வழியில் லாமல் சரணமாகிறது. அதற்கு தாங்கள் ப்ரமத வனத்திற்கான வழியை காட்டுங்கள்.
- விதூஷகன் - (தனக்குள்) என்ன நடக்கிறது. (வெளிப்படையாக) இதோ இதோ பெரியவரே. சுற்றிப்பார்த்து. இந்த ப்ரவதவனத்தில் தோன்றியதும் மீண்டும் மேலெழு கின்றதுமான தாங்கள் தக்ஷிணமாருதத்தின் செல்கையாகின்றது.

राजा—[विलोक्य] उपपन्नं विशेषणमस्य वायोः । अयं हि
निपिञ्चन् माधवीमेतां लतां कौन्दीं च नर्तयन् ।
स्नेहदाक्षिण्ययोर्योगात् कामीव प्रतिभाति मे ॥ ४ ॥

विदूषकः—ईरिसो एव्व दे अहिणिवेसो होदु [परिक्रामि-
तकेन] एदं पमदवण-दुवारं । पविसदु भवं । ईदश
३ एव तवाभिनिवेशो भवतु । एतत् प्रमदवनद्वारम् । प्रविशतु भवान् ।
राजा—प्रविशाग्रतः ।

उभौ प्रविशतः ।

६ राजा—[अप्रतो विलोक्य] वयस्य मया न साधु सम-
र्थितमापत्प्रतीकारः किल प्रमदवनोद्यानप्रवेश इति ।
विविक्षुर्यदहं तूर्णमुद्यानं तापशान्तये ।
स्रोतोजवोह्यमानस्य प्रनोपतरणं हि तत् ॥ ५ ॥

विदूषकः—कहं विअ । कथमिव ।

राजा—

हृदमसुलभवस्तुप्राथनादुर्निवारं
प्रथममपि मनो मे पञ्चबाणः क्षिणोति ।
किमुत मलयवातोन्मूलितापाण्डुपत्रै-
रुपवनसहकारैर्दशितेष्वङ्कुरेषु ॥ ६ ॥

विदूषकः—अलं परिदेविदेण । अहरेण दे इच्छिअ-
संपादइत्तओ अणङ्को एव्व सुहदो भविस्सदि । अलं
३ परिदेवितेन । अचिरेण तव इत्थसंपादयिता अनङ्ग एव सुखदो भविष्यति ।

राजा—प्रतिगृहीतं ब्राह्मणवचनम् ।

परिक्रामतः ।

६ विदूषकः—पेक्खदु भवं वसन्तोदारसूअअं अहिरामसणं
पमदवणस्स । पश्यतु भवान् वसन्तावतारसूचकमभिरामस्स
प्रमदवनस्य ।

ராஜா - (பார்த்து) இந்த வாயுவினுடைய விசேசத்தன்மையானது அறியப்பட்டது. அதுவும்

02.4. இந்த மாதவிச்செடியின் கொடியை ஆடவைத்துக்கொண்டும் கௌந்தீக்கொடியை நடனமாடச்செய்து கொண்டும் நட்பு, இரக்கம் இரண்டெனும் ஒன்றுசேர்ந்து இக்கூற்றானது காமம் படித்தவள் போல எனக்கு தோற்றமளிக்கின்றது.

விதூஷகன் - இப்படியாகவே உன்னுடைய எண்ணம் ஆகட்டும் (சுற்றிப்பார்த்தலினால்) இது ப்ரமதவனத்தின் வாயில். தாங்கள் நுழைவீர்களாக

ராஜா - முதலில் நுழைவோம்.
(இருவரும் நுழைகின்றனர்)

ராஜா - (முன்னர் நோக்கி) நண்பனே! என்னால் நன்கு முடிக்கப்பட்ட விடயம் இல்லையென்றால் ப்ரமத உத்யானப்பிரவேசம் எதற்கு.

02.5. நான் வெப்பத்தைத் தணிப்பதற்காகவே எந்த குளிர்மையான நந்தவனத்திற்குள் நுழைந்தேன். அதுவோ பெருகும் ஓஜஸலைத் தூண்டி விடும் தன்மையில் நன்கு சுடர்விட்டு எரிகின்றதே.

விதூஷகன் - (எவ்விதம்)

ராஜா - இந்த மனதினுடைய எண்ணத்தைத் முதலிலேயே தணிப்பது சுலமானதல்ல

02.6 பஞ்சபாணங்கள் விழுந்துவிட்டது. மேலும், மலய மாருதக் காற்றின் மூலம் தோன்றிய பாண்டு பத்திரங்களில் ஓட்டு மாமரத்தின் தோட்டத்தில் குருதிகள் காணத்தக்கவாக உள்ளன.

விதூஷகன் - மிகுந்த மனவருத்தம் போதும். விரைவாகவே தங்கள் விரும்பியதும் விழுந்ததுமான மன்மத னாலேயே சுகமானது ஏற்படும்.

ராஜா - பிராமணரின் வசனமானது பெற்றுக்கொள்ளத் தக்கது (சுற்றிலும் இருவரும் பார்த்து)

விதூஷகன் - பெரியவரே! ப்ரமதவனத்தின் மனதைக்கவரும் தன்மையில் வசந்தகாலம் வந்தது போன்ற சூசகத் தைப்பாருங்கள்.

राजा—ननु प्रतिपादपमेवावलोकयामि । अत्र हि
अग्रे स्नीनखपाटलं कुरवकं श्यामं द्वयोर्भागयो-
र्बालाशोकमुपोढरागसुभगं मेदोन्मुखं तिष्ठति ।
ईषद्वद्धरजःकणाग्रकपिशा चूते नवा मञ्जरी
मुग्धत्वस्य च यौवनस्य च सखे मध्ये मधुश्रीः स्थिता ॥७॥

विदूषकः—एसो मणि सिला-पट्टअ-सणाहो अदिमुत्त-
लदामण्डवो भमर-संघट्ट-पडिदेहिं कुसुमेहिं समं विअ
किदोवआरो भवन्तं पडिच्छदि । अणुगेणहीअदु दाव
एसो । एष मणिशिलापट्टकमनाथः अतिमुक्तलतामण्डपो भ्रमरसंघट्टप-
तितैः कुसुमैः स्वयमिव कृतोपचारो भवन्तं प्रतीच्छति । तदनुग-
ह्यतां तावदेषः ।

राजा--यथा भवते रोचते । [परिक्रम्योपविष्टौ]

विदूषकः— इह सुहासीणो भवं ललिद्-लदा-विलोहोभ-
माणणअणो उव्वसी-गदं उक्कण्ठं विणोदेदु । इह सुहा-
सीनो भवान् ललितलताविलोभ्यमाननयनः उर्वशीगतामुत्कण्ठां
विनोदयतु ।

१२ राजा—[निःश्वस्य]

मम कुसुमितास्वपि सखे नोपवनलतासु नम्रविटपासु ।
खक्षुर्बभ्राति धृतिं तद्रूपालोकदुर्ललितम् ॥ ८ ॥

तदुपायश्चिन्त्यतां यथा सफलप्रार्थनो भवेयम् ।

विदूषकः—[विहस्य] भो अहल्ला-कामुअस्स महिन्दस्स
वैज्जो उव्वसीपज्जुच्छुअस्स भवदो अहं वि दुवे एत्थ
उम्मत्तआ । भोः अहल्याकामुकस्य महेन्द्रस्य वैद्य उर्वशीपर्युत्सुकस्य
भवतोहमंपि द्वावत्रोन्मत्तौ ।

राजा—मा मैवम् । अतिस्नेहः खलु कार्यदर्शी ।

६ विदूषकः—एसो चिन्तेमि । मा उण परिदेसिदेण मम

ராஜா

- நிச்சயமாக ஒவ்வொரு மரத்தையும் பார்க்கிறேன்.
அங்கும்

02.7. நண்பனே! வசந்தகால செல்வமானது முத்துப் போன்ற தன் மையும் இளமையினதுமாக நடுவில் இருக்கின்றது. (ஏனெனில்) அடியில் பெண்களின் நகமானது (வெளிறியும்) வெண்மை நிறமுடைய சிவப்பும்; சோணபூ இரண்டிற்கும் இடையில் மஞ்சள் நிறம் இருக்கிறது. இவையிரண்டுக்குமிடையில் ஏற்பட்ட சுகமான இளமைச்சுகத்தை வேறுபடுத்தித் தோன்றியுள்ளது. இவ்வாறு பற்றிக்கொண்ட ஆசையானது (சிவப்பு நிறமானது) கணப்பொழுதில் ஏற்பட்ட புதிய பூக்கொத்தில் மாமரத்தில் இருக்கின்றது.

விதூஷகன் - இது இரத்தினங்களிழைத்த பட்டமுடைய தலைவ ரோடு கூடிய அதிமுக்கிலதா மண்டபமானது வண்டுகளால் மொய்க்கப்பட்ட பூக்களால் தானா கவே செய்யப்பட்ட உபசாரத்தை தங்களுக்காக வழங்குகின்றது. அதனை அதுவரை இங்கு பெற்றுக்கொள்ளுங்கள்.

ராஜா

- அவ்விதமாக தாங்கள் இதனை விரும்புகிறீர்கள் (சுற்றிப் பார்த்து இருவரும் அமருகின்றனர்)

விதூஷகன்

- இங்கு தாங்கள் நன்கு அமருங்கள் அழகிய கொடி போன்ற சூழன்று திரிகின்ற கண்களையுடைய ஊர்வசீ சென்று காதலைத் தெரிவிக்கட்டும்.

ராஜா

- (பெருமூச்சு விட்டு)

02.8. நண்பனே! அந்த வடிவத்தின் அழகானது உலகிலேயே அரிது. எனது கண்ணானது வளைந்த தழைந்த பூக்கள் நிறைந்ததுமான தோட்டத்து கொடிகளின் மீது உறுதியாகக்கட்டுப்படவில்லை. அதற்கான காரணத்தை சிந்தியுங்கள் எவ்விதமே அப்பலன் கிடைக்க வேண்டுமென்ற பிரார்த்தனையே ஆகட்டும்.

விதூஷகன்

- (சிரித்து) ஓ! அகல்யையினுடைய காதலானது ஏற்பட்டது. இன்று ஊர்வசீ மீது கொண்ட காமமானது தங்களுக்கும் எனக்கும் கூட இருவருக்கும் பைத்தியத்தை தோற்றுவித்துள்ளது.

ராஜா

- இவ்விதம் வேண்டாம் இவ்விதம் வேண்டாம் மிகுந்த காதல் நிச்சயமாக இச்செயலைக் காட்டியது.

समार्धि भञ्जिस्ससि [चिन्तां रूपयति] एष चिन्तयामि ।
मा पुनः परिदेवितेन मम समार्धि भङ्क्ष्यसि ।

१ राजा—[निमित्तं सूचयित्वा आत्मगतम् ।]

न सुलभा सकलेन्दुमुखी च सा
किमपि चेदमनङ्गविचेष्टितम् ।
अभिमुखोष्विव काङ्क्षितसिद्धिषु
व्रजति निर्वृतिमेकपदे मनः ॥ ९ ॥

[जाताशस्तिष्ठति । ततः प्रविशत्याकाशयानेन उर्वशी चित्रलेखा च ।]

चित्रलेखा—हला कर्हि अणिहिट्टकालणं गच्छीअदि ।

३ हला क अनिर्दिष्टकारणं गम्यते ।

उर्वशी—सहि तदा हेमऊड-सिहरे लदा-विडवेण खण-
विग्घिदाआसगमणं मं ओहसिअ किं दार्णिं पुच्छसि ।

६ सखि तदा हेमकूटशिखरे लताविटपेन क्षणविम्बिताकाशगमनां मामुप-
हस्य किमिदानीं पृच्छसि ।

चित्रलेखा—किं तस्स राष्ट्रसिणो पुरुरवस्स सआसं
९ पत्थिदा सि । किं तस्य राजपैः पुरुरवसः सकाशं प्रस्थितासि ।

उर्वशी—अअं मे अवहत्थिद-लज्जो ववसाओ । अयं मम
अपहस्तितलज्जो व्यवसायः ।

१२ चित्रलेखा—को उण सहीष पुहमं पेसिदो । कः पुनः
सब्ब्या प्रथमं प्रेषितः ।

उर्वशी—हिअअं । हृदयम् ।

१५ चित्रलेखा—सअं एव्व साहु संपधारीअहु दाव । स्वयमेव
साधु संपधायतां तावन् ।

उर्वशी—मअणो खु मं णिओषदि । किं एत्थ संपधा-

விதூஷகன் - இதனை நினைக்கின்றேன் மீண்டும் எனது மன அடக்கத்தினால் என்னுடைய அமைதியை பிளவு படுத்த வேண்டாம். (ஆழ்ந்து சிந்திக்கிறார்)

ராஜா - (காரணத்தை நினைத்து தனக்குள்)

02.9. நிறைந்த சந்திரன் போன்ற முகத்தையுடைய அவளும் சுலபமானவள் அல்ல. இந்த சனங்களின் சேட்டையும் கூடவே. அடையாளப் படுத்திய சித்திகளில் எதிர்நோக்கி இருந்ததாலும் மனமானது ஓரிடத்தில் விலகிச் செல்கிறது.

(தோன்றிய எதிர்பார்ப்பு(ஆசை) இருக்கிது).

(பின்னர் நுழைகின்றனர் ஆகாய வழியாக சென்று கொண்டிருக்கும் ஊர்வசீயும் சித்ரலேகாவும்)

சித்ரலேகா - தோழி! ஏன் காரணம் இல்லாமல் செல்கின்றாயே?

ஊர்வசீ - தோழி! அவ்வாறே ஹேமகூட மலைச்சிகரத்தில் கொடிக்காட்டில் கணப்பொழுது கடந்து செல்கின்ற ஆகாய பிரயாணத்தில் என்னை அணுகி ஏன் இதனைக் கேட்டாய்?

சித்ரலேகா - ஏன் அந்த ராஜரிஷியான புருரவஸரை சந்திப்பதற்கு புறப்பட்டுள்ளவராக இருக்கின்றீர்.

ஊர்வசீ - இந்த என்னுடை பெற்றுக் கொள்ளப்பட்ட வெட்கமானது காரணமாகியது.

சித்ரலேகா - எவர் மீண்டும் தோழியர் முன்னிலையில் தூண்டியது?

ஊர்வசீ - இருதயம்

சித்ரலேகா - தானாகவே நல்லது மிக அழகாக செயற்படுத்தப் பட்டும்.

- १८ रीशदि । मदनः खलु मां नियोजयति । किमत्र संप्रधार्यते ।
चित्रलेखा--अदो वरं णत्थि मे उत्तरं । अतः परं नास्ति
ममोत्तरम् ।
- २१ उर्वशी--तेण हि आदिस्सीअदु मग्गो जह्म गच्छन्तीणं
अन्तराओ ण भवे । तेन हि आदिश्यतां मार्गो यथा गच्छ-
न्त्योरन्तरायो न भवेत् ।
- २४ चित्रलेखा--सहि वीसद्धा होहि । णं भअवद्वा देव-
गुरुणा अचराइदं णाम सिहा-बन्धण-विज्जं उवदिसन्तेण
तिदस--पडिवक्खस्स अलङ्कणिज्जा कदम्ह । सखि विश्रब्धा
२७ भव । ननु भगवता देवगुरुणा अपराजितां नाम शिखाबन्धनविद्या-
मुपदिशता त्विदशप्रतिपन्नस्य अलङ्घनीये कृते स्वः ।
उर्वशी--अदो विसुमरिदं मे हिअअं । अहो विस्मृतं मम
३० हृदयम् ।

[सिद्धमार्गमासाद्य ।]

- चित्रलेखा--एदं भअवदीए भाईरहीए जउँणा-संगम-
विसेस-पावणेषु सलिलेषु ओलोअन्तस्स विअ अत्ता-
३३ णअं पइट्ठाणस्स सिहाभरण-भूदं राषसिणो भवणं उव-
ट्ठिदम्ह । एतद् भगवत्या भागीरथ्या यमुनासंगमविशेषपावनेषु
सलिलेष्ववलोकयत इव आत्मानं प्रतिष्ठानस्य शिखाभरणभूतं राजर्षेर्भ-
३६ वनम्पस्थिते स्वः ।
उर्वशी--[विलोक्य] णं वत्तब्बं ठाणन्तर-गदो सग्गो
त्ति । [विचार्य] हला कहिं णु खु सी आवण्णाणुकम्पी
३९ भवे । ननु वक्तव्यं स्थानान्तरगतः स्वर्ग इति । हला क नु खलु
स आपन्नानुकम्पी भवेत् ।
चित्रलेखा--एदस्सि णन्दण-वणेकदेसे विअ पमद-वणे
४२ ओदरिअ जाणित्तामो । एतस्मिन् नन्दनवनैकदेश इव प्रमदवने
अवतीर्थं ज्ञाम्यावः ।

- ஊர்வசீ - மன்னவன் அல்லவா என்னை நியமித்திருக்கின்றான். இதில் என்ன செயற்படுத்தல்.
- சித்ரலேகா - இதற்குமேல் எனக்கு பதிலில்லை.
- ஊர்வசீ - அதனால் வழிகாட்டப்படட்டும். எவ்விதம் உள்ளே செல்வது என்பதனை அறியேன்.
- சித்ரலேகா - தோழி! ஆறுதல் கொள். நிச்சயமாக பகவானான தேவகுரு அபராஜிதன் என்னும் பெயரை சிகை கட்டும் வித்தையை உபதேசித்த வேளை முப்பது பின்பற்ற வேண்டிய நிலையில் இருந்து தவறிழைத்தல் நேற்று செய்யப்பட்டது.
- ஊர்வசீ - ஓ! எனது இதயம் மறந்துவிட்டது.
(சித்தர்களின் வழியைப் பார்த்து)
- சித்ரலேகா - இது தெய்வத்தன்மையுடைய பகீரதியும் யமுனையும் சங்கமிக்கும் விசேஷப்பாவனைகளையுடைய தன்மையானது நீரில் நோக்கப்படுவது போல தன்னை நிலைநாட்டி (சிவனின்) தலையில் ஆபரணமாக விளங்கியது போல ராஜர்ஷியினுடைய இருப்பிடமடையப்பட்டது.
- ஊர்வசீ - (நோக்கி) நிச்சயமாக கூறவேண்டியது. வேறிடத்திலிருந்து வந்தது. ஸ்வர்கம் என்று (சிந்தித்து) தோழி! எங்கு நிச்சயமாக அது அதனைப்பின் தொடர்ந்ததாக ஆகிறது.
- சித்ரலேகா - இந்த நந்தனவனம் எனும் எண்ணம் ஏற்பட்டது போல ப்ரமதவனத்தில் இறங்கி இருவரும் அறிவோம்.

[उभे अवतरतः ।]

४५ चित्रलेखा—[दृष्ट्वा सहर्षम्] हला एसो खु पडमोदिदो
विअ चन्दो कोमुदिं विअ तुमं पडिच्छदि । सखि एष
खलु प्रथमोदित इव चन्द्रः कौमुदीमिव त्वां प्रतीक्षते ।

४८ उर्वशी—[विलोक्य] हला दार्णि पुढम-दंसणादो सवि-
सेसं पिअदंसणो महाराओ पडिहादि । सखि इदानीं
प्रथमदर्शनात् सविशेषं प्रियदर्शनो महाराजः प्रतिभाति ।

५१ चित्रलेखा—जुज्जदि । ता एहि उवसप्पम्ह । युज्यते ।
तदेहि उपसर्पावः ।

५४ उर्वशी—तिरक्खरिणी-पडिच्छण्णा पासगदा से भविअ
सुणिस्सं दाव । पास-पडिवत्तिणा वअस्सेण सह विअणे
किं पि मन्तअन्तो चिट्ठदि । तिरक्खरिणीप्रतिच्छन्ना पार्श्वगता
अस्य भूत्वा श्रोष्यामि तावत् । पार्श्वपरिवर्तिना वयस्येन सह विजने
५७ किमपि मन्त्रयमाणस्तिष्ठति ।

चित्रलेखा—जह दे रोअदि । [यथोक्तमनुतिष्ठतः ।] यथा
ते रोचते ।

६० विदूषकः—भो चिन्तिदो मए दुल्लह-प्पणइणी-समाअमो-
वाओ । भोः चिन्तितो मया दुर्लभप्रणथिनीसमागमोपायः ।
[राजा तूष्णीभास्ते ।]

६३ उर्वशी—का णु खु एसो इत्थिआ इमिणा पत्थीअमाणा
अत्ताणअं चिकत्थेदि । का नु खल्वेषा ङी अनेन प्रार्थ्यमाना
आत्मानं विकत्थते ।

६६ चित्रलेखा—किं उण माणुस्सअं विडम्बीअदि । किं पुन-
मानुष्यं विडम्ब्यते ।

(இருவரும் இறங்குகின்றனர்)

சித்ரலேகா

- (மகிழ்சியோடு பார்த்து) தோழி! இது நிச்சயமாக முதலில் உதித்தது போன்ற சந்திரனின் கிரணம் போல தாங்கள் விளங்குகிறீர்கள்.

ஊர்வசீ

- (பார்த்து) தோழி! இப்பொழுது முதலாவது தர்சன விசேத்துடன் கூடிய விருப்பத்திற்குரிய காட்சியாக மஹாராஜா காட்சியளிக்கிறார்.

சித்ரலேகா

- பொருத்தமானது. இது இங்கு இருவரும் நகர்வோம்.

ஊர்வசீ

- திரஸ்கரிணி (மறைத்தலை) யைக் காட்டுபவளாக அருகில் சென்றவளாக இருந்து அதுவரை செவி மடுக்கிறேன். அருகில் விளங்கினாலும் தோழியோடு கூட மக்கள் இல்லாதது போல ஏதோ ஆலோசிப்பதாக இருக்கிறது.

சித்ரலேகா

- (எவ்விதம் அவர்கள் விரும்புகிறார்கள்) எவ்விதம் கூறப்பட்டதோ அவ்விதம் இருவரும் செய்கின்றனர்.

விதூஷகன்

- ஓ! நினைத்து என்னால் இவளுடைய ஒன்றுகூடல் எனும் உபாயம் அரிதானமுயற்சியே! (அரசன் அமைதியாக இருக்கிறார்)

ஊர்வசீ

- எவள் இந்தப் பெண் இந்த பிரார்த்தனையில் தன்னை எண்ணுகிறாள்?

சித்ரலேகா

- ஏன் மீண்டும் மானுட இயல்பு எண்ணப்படுகிறது?

उर्वशी—भयामि सहसा प्रभावाद् विष्णादुं । विभेति
६९ सहसा प्रभावाद् विज्ञातुम् ।

विदूषकः—णं भणामि चिन्तितो उवाचो त्ति । ननु भणामि
चिन्तित उपाय इति ।

७२ राजा—तेन हि कथ्यताम् ।

विदूषकः—सिषिण-समाभम-आरिणि णिदं सेवदु भवं ।
अहवा तत्थभोदीष उव्वसीष पडिकिदि आलिहिअ
७५ ओलोअन्तो चिट्ट । स्वप्नसमागमकारिणीं निद्रां सेवतां भवान् ।
अथवा तत्रभवत्या उर्वश्याः प्रतिकृतिमालिख्य अवलोकयंस्तिष्ठ ।

उर्वशी—[सहर्षम्] ह्रीण-सत्त हिअअ समस्सल स म
७८ स्सल । हीनसत्त्व हृदय समाश्वसिहि समाश्वसिहि ।

राजा—उभयमप्यनुपपन्नम् ।

हृदयमिषुभिः कामस्यान्तः सशल्यमिदं सदा
कथमुपलभे निद्रां स्वप्ने समागमकारिणीम् ।
न च सुवदनामालेख्येपि प्रियामसमाप्य तां
मम नयनयोरुद्वाप्यत्वं सखे न भविष्यति ॥ १० ॥

चित्रलेखा—सुदं तुष । श्रुतं त्वया ।

उर्वशी—सुदं । ण उण पज्जत्तं हिअअस्स । श्रुतम् । न
पुनः पर्याप्तं हृदयस्य ।

विदूषकः—एत्तिओ मे मदि-विहवो । एतावान् मम मतिविभवः ।

गजा—[सनिःश्वसम्]

नितान्तकठिनां रुजं मम न वेद सा मानसीं
प्रभायत्रिदितानुरागमवमन्यते वापि माम् ।
अलब्धफलनीरसान् मम विधास्य तस्मिञ्जने
समागममनोरथान् भवतु पञ्चबाणः कृती ॥ ११ ॥

- ஊர்வசி - விரைவாக இயல்பிலிருந்து அறிவதற்கு முயற்சி செய்கிறேன்.
- விதூஷகன் - நிச்சயமாக சிந்திக்கத்தக்க உபாயம் என்று பேசுகிறேன்.
- ராஜா - அதனால் சொல்லப்பட்டடும்.
- விதூஷகன் - கனவு வந்ததில் செய்வது போன்று நித்திரையை தாங்கள் சேவியுங்கள். இல்லையேல் அந்த பெண்ணான ஊர்வசியினுடைய வடிவத்தை வரைந்து அதனைப்பார்த்து நில்.
- ஊர்வசி - (சிரித்துக்கொண்டு) இயல்பிழந்த இதயமே அமைதி கொள், அமைதி கொள்.
- ராஜா - இரண்டும் பெறத்தக்கவை

02.10. இந்த இருதயம் மன்மதனின் அம்புகளால் எப்பொழுதும் உள் நுழைக்கப்பட்டதாகவே உள்ளது. நித்திரையில் ஒன்று சேருகின்ற நித்திரையானது எவ்விதம் பெறப்படும். ஓ! நண்பனே! நோக்கு அவளுடைய அழகிய முகத்தையும் விருப்பமாக இருக்கும் அவளையும் எனது இருகண்களிலும் கண்ணீர் வரும் இயல்பும் இல்லையென்பதுமில்லை.

- சித்ரலேகா - தோழி! உன்னால் கேட்கப்பட்டதா?
- ஊர்வசி - கேட்கப்பட்டது. பின்னர் இதயத்தினுடைய அமைதி இல்லை
- விதூஷகன் - இவை எனது எண்ணம்.
- ராஜா - (முர்ச்சையுடன்)

02.11 எனது ஆழமான கடினமான மனதின் உண்மையைக் கூட அவள் அறிகிறாள் இல்லை. இயல்பாகக் தோன்றிய காதலும் கூட என்னை புரிந்து கொள்ளவில்லையா? பெறாத பலனாகிய அவைகளை ஒன்று சேர்த்த மனவிருப்பங்களை அந்த ஜனத்திடம் விழுத்தி ஐந்து பாணங்களையும் விழுத்தியதாக ஆகட்டும்.

चित्रलेखा—सुदं तुष । श्रुतं त्वया ।

- ३ उर्वशी—हृद्दी हृद्दी । मं एवमं अवगच्छदि । असमत्प-
 ण्दि अगदो भविअ से पडिवअणस्स । पद्दाव-णिम्मि-
 देण भुज्ज-वत्तेण संपादिदुत्तरा होदुं इच्छामि । हा षिक्
 हा धिक् । मामेवमवगच्छति । असमर्थास्मि अग्रतो भूत्वा अस्य
 ६ प्रतिवचनस्य । प्रभावनिमित्तेन भूर्जपत्रेण संपादितोत्तरा भवितुमिच्छामि ।
 चित्रलेखा—अणुमदं मे । अनुमतं मम ।

[उर्वशी ससंभ्रमं गृहीत्वा यथोक्तं करोति ।]

- ९ विदूषकः—[दृष्ट्वा] अविहा अविहा । भो किं णु खु
 एदं भुअङ्ग-णिम्मोअं विअ संसुहे णो णिवडिदं । अविहा
 अविहा । भोः किं नु खल्वेतत् भुज्जनिर्मोकं इव संमुखे आवयोः
 १२ निपतितम् ।

राजा—[विभाव्य] भूर्जपत्रगतोयमक्षरविन्यासः ।

- १२ विदूषकः—ण खु अदिट्ठाए तत्तद्दोदीए उव्वसीए भवदो
 परिदेविदं सुणिअ समाणाणुराअ-सूअआइं अक्खराइं
 विसज्जिआइं होन्ति । न खल्वदृष्ट्या तत्रभवत्या उर्वश्या भवतः
 परिदेवितं श्रुत्वा समानानुरागसूचकान्यक्षराणि विसृष्टानि भवन्ति ।
 १० राजा—नास्त्यगतिर्मनोरथानाम् [गृहीत्वा अनुवाच्य । सहर्षम् ।]
 सखे प्रसन्नस्ते तर्कः ।

- विदूषकः—भवं दाणिं पसीदतु । एत्थ लिहिदं सुणिदुं
 २१ इच्छामि । भवान् इदानीं प्रसीदतु । अत्र लिखितं श्रोतुमिच्छामि ।
 उर्वशी—साहु अज्ज णाअरिओ सि । सोधु आर्य नागरिकोसि ।
 राजा—श्रूयताम् । [वाचयति]

सामिअ संभाविआ जहः अहं तुए अमुणिआ ।
 तह अणुरत्तस्स जइ णाम तुह उवरि ॥ १२ ॥

- சித்ரலேகா - உன்னால் கேட்கப்பட்டது.
 உள்வசீ - ஹா! ஹா! நானும் அவ்விதமே அறிகிறேன். அண்மையில் கூட முடியாததாக இருந்து அதற்கு பதில் கூற சக்தியற்றவனாகின்றேன். இயல்பாக உருவாக் கப்பட்ட பூர்வ பந்தத்தினால் ஒன்று சேர்க்கப் பட்ட பதில் (கடிதம்) வழங்குவதற்கு விரும்புகிறேன்.
- சித்ரலேகா - எனது சம்மதம் (உள்வசீ விரைவாக எழுந்து எவ்விதம் கூறப்பட்டதோ அவ்விதம் செய்கிறான்).
- விதூஷகன் - (பார்த்து) ஓ! ஓ! ஓ! என்ன இந்த பாம்பின் மீது ஏற்றப்பட்ட மேகம் போல எங்களுக்கு முன்னர் விழுந்தது.
- ராஜா - (அவதானித்து) பூர்வபந்தத்தினாலான கடிதம்
 விதூஷகன் - காட்சியாள் இல்லாமல் அங்கு பெண்ணான உள்வசீயினால் தங்களுக்கு எண்ணத்தினை கேட்டு சமமாக ஏற்றப்பட்ட காதலை ஏற்படுத்தி எழுதுங்கள் (கடிதம்) படைக்கப்பட்டதாக ஆகின்றன.
- ராஜா - (எழுந்து வாசித்துக்கொண்டு, சிரித்துக்கொண்டு) நண்பனே! உன்னுடைய வாதம் உண்மையானது
 விதூஷகன் - தாங்கள் தற்பொழுது முன்னெடுத்து செல்லப் படும் அதில் எழுதப்படாததை கேட்பதற்கு விரும்புகின்றேன்
- உள்வசீ - நல்லது பெரியவரே! நாகரிகமாக இருக்கின்றாய்
 ராஜா - கேளுங்கள் (வாசிக்கிறார்)

02.12.சுவாமியே! எவ்விதம் பெயரில் அறியப்படாதவனான நான் எவ்விதம் உன்னால் ஏற்பட்ட

चित्रमोर्षशीवे

णं मे लुलित-पारिजात-सञ्जिज्ञयमि होन्ति ।
पान्दण-घण-वाआ वि अङ्गुणहृमा सरीरए ॥ १३ ॥

स्वामिन् संभाविता यथाहं त्वया अज्ञाता ।
तथानुरक्तस्य यदि नाम तवीपरि ॥ १२ ॥
अङ्गु मम लुलितपारिजातशयनीये भवन्ति ।
नन्दनवनवाता अप्यत्युष्णकाः शरीरके ॥ १४ ॥

उर्वशी—किं पुं खु संपदं भणिस्सदि । किं गु खलु सांप्रतं
भणिष्यति ।

३ चित्रलेखा—अं भणिवं धव्व कमल-णालाअमाणेहिं अङ्गेहिं ।
नङ्गु भणितमेव कमलनालायमानैरङ्गैः ।

६ विवृषकः—दिष्टिआ मय विअ बुमुक्खिखदेण सोत्थि-
वाअणं उवलद्धं भवदा समासासणं । दिष्टया मयेव बुमु-
क्षिसेव स्वस्तिवाअनमुपलब्धं भवता समाश्वासनम् ।

राजा—समाश्वासनमिति किमुच्यते ।
तुस्यानुरागपिञ्चुमं ललितार्थबन्धं
पत्रे निवेशितमुदाहरणं प्रियायाः ।
उत्पङ्गमणो मम सखे मदिरेक्षणया-
स्वस्थाः समागतमिवाननमाननेन ॥ १४ ॥

उर्वशी—एत्थ णो सम-विभाआ पीदी । अत्र आवयोः
समविभागा प्रीतिः ।

३ राजा—घयस्य अङ्गुलीस्वेदेन दूष्येरन्नक्षराणि । धार्यता-
मयं प्रियायाः स्वहस्तः ।

६ विवृषकः—[गृहीत्वा] किं दाणिं तत्तभोदी उड्वसी भववो
मणोरहाणं कुसुमं वसिअ फले विसंवददि । किमिदानीं
तत्रभवत्युर्वशी भवतो मनोरथानां कुसुमं दर्शयित्वा फले विसंवदति ।

02.13. நிகழ்வால் அவ்விதமே பின்பற்றப்பட்ட தன்மையால் நானும் தொடர்ந்தும் இருப்பவனாக இருந்தும் நிச்சயமாக எனது பாரிஜாத இருக்கையிலும் உடலிலும் நந்தவனத்தின் காற்றும் கூட எவ்விதம் மிகவும் சூடானவையாக இருக்கின்றன.

- ஊர்வசீ - என்ன பதிலை சொல்லுவார்?
- சித்ரலேகா - பேசத்தக்கதல்ல, தாமரைத்தண்டுகளைப்போன்ற அங்கங்களில்.
- விதூஷகன் - பார்வையினாலே என்னால் கூட (சுவைப்பதற்கு) ஆசைப்பட்டதனால் நல்லதாக விடயம் பெறப்பட்டது. தங்களால் அமைதி கொள்ளப்பட்டும்.
- ராஜா - அமைதி கொள்ளத்தக்கது என்று எவ்விதம் கூறப்படுகிறது?

2.14. ஓ நண்பனே! தெளிந்த காதற்பசியினால் பீடிக்கப்பட்ட அழகிய பொருட்தொடர்பானது விருப்பத்திற்குரியவளால் கடிதத்தில் தெரிவிக்கப்பட்டது. உதாரணமும் வெளிப்படுத்தப்பட்டது மயக்கம் கொண்ட பார்வையினால் அவளுடையமுகம் என்னுடையமுகம் போல சமமான நிலையை அடைந்தது போன்றது.

- ஊர்வசீ - இங்கு எங்களிருவருக்கும் சமமான எண்ணமே மகிழ்வளிக்கிறது.
- ராஜா - நண்பனுடைய தனது விரல்களினால் எழுத்துக்கள் வெளிப்படுத்தப்படுகின்றன. இதனை தாங்குங்கள் விருப்பத்துக்குரியவளுடையது தங்களது கை.
- விதூஷகன் - (பெற்று) இப்பொழுது ஏன் அங்கு பெண் ஊர்வசீ தங்களது மனவிருப்பங்களுடைய பூவைக்காட்டி பலனின் எண்ணம் கொள்கிறாள்?

- ९ उर्वशी—हला जाव उवगमण—कादरं द्विअं पल्लवत्या
वेमि दाव तुमं से अत्ताणं दंसिअ जं मे खमं तं भणाहि ।
हला यावदुपगमनकातरं हृदयं पर्यङ्गस्थापयामि तावत् त्वमस्मै आत्मान
- १२ दर्शयित्वा यन्मम क्षमं तद् भण ।
चित्रलेखा—[तिरस्करिणीमपनीय राजानमुपेत्य] जेतु जेतु
महाराओ । जयतु जयतु महाराजः ।
- १५ राजा—[सहर्षम्] स्वागतं भवत्यै । भद्रे
न तथा नन्दयसि मां सख्या विरहिता तथा ।
संगमे पूर्वदृष्टेव यमुना गङ्गया विना ॥ १५ ॥
- चित्रलेखा—णं पढमं मेह—राई दोसदि पच्छा विज्जुल्लदा ।
ननु प्रथमं मेघराजिर्दृश्यते पश्चाद् विद्युल्लता ।
- ३ विदूषकः—[अपवार्य] कहं ण एसा उव्वसी । ताव
तत्तदोदीह अहिमदा सहअरो । कथं नैवा उर्वशी । तस्या-
स्तत्रभवत्या अभिमता सहचरी ।
- ६ चित्रलेखा—उव्वसी महाराअं शिरसा पणमिअ विण्ण-
वेदि । उर्वशी महाराजं शिरसा प्रणम्य विज्ञापयति ।
राजा—किमाज्ञापयति ।
- ९ चित्रलेखा—मह सुरारि—संभवे दुज्जादे महाराओ एव्व
सरणं आसि । सा अहं तुह दंसण—समुत्थेण मअणेण
बलिअं बाहीअमाणा भूओ वि महाराएण अणुकम्पणोअ-
त्ति । मम सुरारिसंभवे दुज्जति महाराज एव शरणमासीत् । साहं
तव दर्शनसमुत्थेन मदनेन बलवद् बाध्यमाना भूयोऽपि महाराजेन
अनुकम्पनीयेति ।
- १५ राजा—भद्रमुष्णि

पर्युत्सुकां कथयसि प्रियदर्शनां ता-
मार्ते न पश्यसि पुरुरवर्षं तदर्थे ।

- ஊர்வசீ - தோழி! எதுவரை பொறுதற்குரிய செயற்பாட்டை இருதயத்தில் ஓர் அந்தரநிலையுடைய வளாகிறேன். அதுவரை உங்களுக்கும் என்னைக்காட்டி எதுவரையோ அதுவரையாக என்னுடைய பொறுமையைக் கூறு.
- சித்ரலேகா - அவ்வாறு (என்று திரஸ்கரிணை விடுத்து அரசனை அடைந்து) அரசனே வெற்றிகொள்ளட்டும்.
- ராஜா - (சிரித்துக் கொண்டு) பெண்ணே நல்வரவு, நல்லவளே!

02.15. அவ்விதமே நண்பர் இல்லாத நீ அவ்வாறே மகிழ்வடைகிறாள் இல்லை. கங்கை இல்லாமல் சங்கமத்தில் யமுனை முன்னர் காணப்படுவது போல.

- சித்ரலேகா - நிச்சயமாக முதலில் மேகத்தில் மின்னல் காணப்படுகிறது. பின்னரே மின்னலின் கொடி தோன்றும்
- விதூஷகன் - (விலகி) எவ்விதம் இவள் ஊர்வசீயாக இருக்க மாட்டாள். அவளிடத்தில் அந்த பெண்ணால் மதிக்கப்பட்ட நண்பி?
- சித்ரலேகா - ஊர்வசீ மகாராஜாவை தலையால் வணங்கி தெரிவிக்கின்றாள்.
- ராஜா - அவள் எதனைத் தெரிவிக்கிறாள்?
- சித்ரலேகா - எனது தேவாசுரசம்பவத்தில் துன்பம் ஏற்பட்டதில் மஹாராஜனே சரணடையத்தக்கவராக இருந்தது. அவளும் உங்களது காட்சியின் தூண்டுதலால் மன்மதனால் பலமாகக்கப்பட்டவளாக மீண்டும் மஹாராஜவால் நன்றிசொல்ல வந்துள்ளாள்.
- ராஜா - நன்மை பொருந்திய முகமுடையவளே!

साधारणोयमुभयोः प्रणयः स्मरस्य
तप्तेन तप्तमयसा घटनाय योग्यम् ॥ १६ ॥

चित्रलेखा—[उर्वशीमुपेत्य] हला एहि । तुवत्तो वि
णिह्रदरं मअणं देक्खिअ पिअदमस्स दे दुदि म्हि
३ संवुत्ता । सखि एहि । त्वत्तोपि निर्दयतरं मदनं दृष्ट्वा प्रियतमस्य
ते दूत्वस्मि संवृत्ता ।

उर्वशी—[तिरस्करिणीमपनीय] अम्महे लहुअं तुष उज्झिद-
६ म्हि । अहो लघु त्वया उज्झितास्मि ।

चित्रलेखा—इदो मुहुत्तादो जाणिस्सं का कं उज्झिस्सदि
त्ति । आआरं दाव पडिवज्ज । इतो मुहूर्तात्तं ज्ञास्यामि का
९ कामुज्झिष्यतीति । आचारं तावत् प्रतिपद्यस्व ।

उर्वशी—[सत्रीडम्] जेदु जेदु महाराओ । जयतु जयतु
महाराजः ।

१२ राजा—सुन्दरि

मया नाम जितं यस्य त्वयायं समुदीर्यते ।

जयशब्दः सहस्राक्षादगतः पुरुषान्तरम् ॥ १७ ॥

[हस्ते गृहीत्वा एनामुपवेशयति ।]

विदूषकः—भोदि रण्णो पिअ-वअस्सो बम्हणो किं ण
३ वन्दीअदि । भवति राज्ञः प्रियवयस्यो ब्राह्मणः किं न वन्द्यते ।

[उर्वशी सस्मितं प्रणमति ।]

विदूषकः—सत्थि भोदीष । स्वस्ति भवत्यै ।

६ देवदूतः—[नेपथ्ये] चित्रलेखे त्वरयोर्वशीम् ।

मुनिना भरतेन यः प्रयोगो

भवतोष्वष्टरसाश्रयो नियुक्तः ।

ललिताभिनयं तमद्य भर्ता

मरुतां द्रष्टुमनाः सलोकपोलः ॥ १८ ॥

02.16. பார்ப்பதற்கு விருப்பத்திற்குரிய அவளுடைய விண்ணப்பத்தை கூறுகிறாள். அதன் பொருட்டு தேற்றிக்கொள்வதற்காக புரூரவசரை பார்க்கிறாயில்லை. இந்த நினைவும் காதல் ஆகிய இரண்டும் இயல்பானது நெருப்பினால் இரும்பானது சூடாக்கப்பட்டது. (அந்த இரும்பு) பொருள் செய்வதற்கு தகுதியுடையதாகிறது.

- சித்ரலேகா - (ஊர்வசீயை நோக்கி) தோழி வருவாயாக. உன்னிடத்தில் இரக்கமற்ற காதலைப்பார்த்து மிக விரும்புடையவளுடைய நல்லது செய்கின்ற தூதையாக நான் இருக்கிறேன்.
- ஊர்வசீ - (திரஸ்கரிணீயை விலக்கி) ஓ! உன்னால் திடீரென தோற்றமளிப்பவளாக இருக்கிறாள்.
- சித்ரலேகா - இப்பொழுது முகூர்த்தவேளையில் அறிவேன். எவள் காமத்தில் மூழ்கியிருப்பாள் என்று. ஒழுக்கம் எதுவரையோ அதுவரை பின்பற்றப்படட்டும்.
- ஊர்வசீ - வெற்றிகொள்ளட்டும், வெற்றிகொள்ளட்டும் மஹாராஜா
- ராஜா - அழகியே!

02.17. என்னால் பெயர் வெற்றிகொண்டது எவரிடத்தில், ஆயிரம் கண்களால் மனித இயல்புக்கு மேலாக வந்த அந்த ஐயசத்தமானது உன்னால் வெளிப்படுத்தப்பட்டது.

(கையில் எடுத்து அவனை இருக்கச் செய்கிறார்)

- வித்ரஷ்கன் - இருக்கிறான் அரசனுடைய விருப்புக்குரிய நண்பன் பிராமணன் ஏன் வணங்கவில்லை. (ஊர்வசீ சிரித்துக்கொண்டு வணங்குகிறாள்)
- வித்ரஷ்கன் - பெண்ணுக்கு மங்களம் உண்டாகட்டும். (திரை மறைவில் தேவதூதன்) சித்ரலேகாவே ஊர்வசீயுடன் விரையுங்கள்.

02.18. பரதமுனிவரால் எட்டு ரசங்கள் ஒன்று சேர்ந்த எந்த பிரயோகமானது இவளிடத்தில் ஒன்று சேர்க்கப்பட்டதுமான லலித அபியமான அதன் பிரயோகமானது லோகபாலரோடு கூடியதும் மருத்தின் கணவராலும் இன்று காணத்தக்கனவாயிருக்கின்றன.

[सर्वे कर्णं ददति । उर्वशी विषादं नाटयति]

३ चित्रलेखा—सुदं पिअ-सहीष देव-दूदस्स ववणं ।
अणुमाणीअदु महाराओ । श्रुतं प्रियसख्या देवदूतस्य वचनम् ।
अनुमान्यतां महाराजः ।

उर्वशी—णत्थि मे वाआ । नास्ति मे वाक् ।

४ चित्रलेखा—महाराअ पर-वसो अअं जणो । ता महा-
राअण अब्भणुण्णादा इच्छदि देवेषु अणवरअं अत्ताणअं
कादुं । महाराज परवशीयं जनः । तद् महाराजेनाभ्यनुज्ञाता इच्छति
५ देवेष्वनपराद्धमात्मानं कर्तुम्

राजा—[कथंचिद् क्वचं व्यवस्थाप्य] नास्मि भवत्योरीश्वर-
नियोगप्रत्यर्थी । स्मर्तव्यस्त्वयं जनः ।

१२ [उर्वशी वियोगदुःखं रूपयन्ती सह सख्या निष्क्रान्ता ।]

राजा—[सनिःश्रासम्] सखे वैयर्थ्यमिव चश्रुषः संप्रति ।

विदूषकः—[पत्रं दर्शयितुकामः] णं षदं [इत्यधोक्ते आत्मगतम् ।]
१५ इद्धी इद्धी उव्वसो-दंसण-विग्गिह्देण मष तं भुज्ज-
अत्तअं पव्वट्टं पि हत्थादो पमादेण ण विण्णादं ।
नन्वेतत्-हा धिक् हा धिक् । उर्वशीदर्शनविस्मितेन :मया तद् भूर्जपत्रं
१८ प्रभ्रष्टमपि हस्तात् प्रमादेन न विज्ञातम् ।

राजा—अद्द किमसि वक्तुकाम इव ।

विदूषकः—मा भवं अङ्गाइं मुञ्चदु । दढं खु तुइ बद्ध-
२१ भावा उव्वसी । ण सा इदो-गदं अणुराअं सिट्ठिलेदि ।
मा भवानङ्गानि मुञ्चतु । दढं खलु स्थयि बद्धभावा उर्वशी । न सा
हस्तोगतमनुरागं शिथिलयति ।

(அனைவரும் செவிமடுக்கின்றனர். ஊர்வசி அழகாக நாடகமாடுகிறாள்)

சித்ரலேகா

- விருப்பத்திற்குரிய நண்பியினால் தேவதூதனின் வசனம் கேட்கப்பட்டது. மஹாராஜா அனுமானித்திருப்பார்.

ஊர்வசி

- எனது வசனம் இல்லை.

சித்ரலேகா

- மஹாராஜாவான இவர் ஆச்சரியமடைந்திருப்பார். அதனால் மஹாராஜாவினால் தேவர்களிடத்தில் அனுமதி பெறவிரும்புகிறார். என்னிடம் செய்வதற்கு என்றில்லை.

ராஜா

- (ஏதோ ஒரு வசனத்தை கேட்டு) தாங்கள் கடவுளால் நியமிக்கப்பட்டவர். அதற்குரிய பிரதிநிதி இல்லை. இந்த ஜனம் இதனை நினைவிற்கொள்ளவேண்டும். (ஊர்வசி துன்பத்தோடு கூடியவளாக நடக்கும் வேளை தோழியோடு செல்கின்றாள்)

ராஜா

- (பெருமூச்சுடன்) நண்பனே! நரம்புபோன்று எனது கண் இப்பொழுது இருக்கிறது.

விதூஷகன்

- (கடிதத்தைக் காட்ட விரும்பியவனான்) இது இல்லை. (என்று சொல்லிக்கொண்டு தனக்குள்) ஓ. ஓ. ஊர்வசி காட்சியின் ஆச்சரியத்தினால் என்னால் அந்த பூவரசம் பட்டை நழுவி விழுந்திருந்தாலும் கைதவறினாலும் என்று அறியுமாறு இல்லை.

ராஜா

- நண்பனே! எதற்காக அவ்வாறு கூறவிரும்புகிறாய்.

விதூஷகன்

- எனது அங்கங்களை விடவேண்டாமா? இறுக்கமாக அல்லவா உன்னிடத்தில் கட்டப்பட்டவளாக ஊர்வசி இருக்கிறாள். இப்பொழுது ஏற்பட்ட காதலானது சிதைவடையவில்லை.

२४ राजा—ममाप्येतदाशंसि मनः । तथा खलु प्रस्थाने

अनीशया शरीरस्य हृदयं स्ववशं मयि ।

स्तनकम्पक्रियालक्ष्यैर्न्यस्तं निःश्वसितैरिव ॥ १९ ॥

विदूषकः—[आत्मगतम्] वेवदि मे हिअअं इमं वेलं
तत्त भवदा तस्स भुज्ज-वत्तस्स णाम गेण्हिद्वं भविस्सदि
३ त्ति । वेपते मे हृदयमिमां वेलां तत्रभवता तस्य भूर्जपत्रस्य नाम
प्रहीतव्यं भविष्यतीति ।

६ राजा—केनेदानीं दृष्टिं विलोभयामि । [स्मृत्वा] आ उप-
नयतु भवान् भूर्जपत्रम् ।

विदूषकः—[विषादं नाटयति ।] हन्त ण दीसदि । गदं उव्व-
सीए मग्गेण । हन्त न दृश्यते । गतमुर्वश्या मार्गेण ।

९ राजा—सर्वत्र प्रमादी वैधेयः । ननु विचिनोतु भवान् ।
विदूषकः—[उत्थाय] णं इदो भवे इदो भवे [इति विचे-
तव्यं नाटयति] नन्वितो भवेदितो भवेत् ।

१२ [ततः प्रविशति काशीराजपुत्री सपरिवारा देवी ।]

देवी—हञ्जे णिउणिए सच्चं तुए भणिदं इमं लदा-गेहं
पविसन्तो अज्ज-माणवअ-सहाओ अज्जउत्तो दिट्ठो त्ति ।

१५ हञ्जे निपुणिके सत्यं त्वया भणितमिदं लतागेहं प्रविशन्नार्यमाणवकसहाय
आर्यपुत्रो दृष्ट इति ।

निपुणिका--किं अण्णहा भट्टिणी मए विण्णविद-पुव्वा ।

१८ किमन्यथा भट्टिनी मया विज्ञापितपूर्वा ।

देवी--तेण हि लदन्तरिदा सुणिस्सं दाव से वीसद्धा-
मन्तिदाणि । जं तुए कहिदं तं सच्चं ण व त्ति । तेव

२१ हि लतान्तरिता श्राष्यामि तावदस्य विश्रद्धामन्वितानि । यत् त्वया
कथितं तत् सत्यं न वेति ।

ராஜா - நானும் கூட எனதுமனமும் கூட! அவளிடத்திற்கே அல்லவா செல்கிறது.

2.19. சரீரத்தின் விருப்பமில்லாமல் (அவளால்) மார்பகங்களை அசைத் தலாகிய செயல்களின் அடையாளங்களால் சுவாசிக்காமல் தனது வம்சத்து இருத்தி என்னிடம் வைத்தது போல.

விதூஷகன் - (தனக்குள்) இப்பொழுது எனது இருதயம் நடுங் குகிறது. இந்த நேரத்தில் இவளுடைய அந்த பூர்ஜ பத்திரத்தினுடைய பெயர் பெற்றுக்கொள்ளத் தக்கதாக இருக்கும் என்று.

ராஜா - இப்பொழுது எதனால் பார்வையில் ஆசை கொள்கிறேனில்லை (நினைத்து) தாங்கள் பூர்ஜபத்திரம் வரையாகக் கொண்டு வரட்டும்.

விதூஷகன் - (துன்பமடைந்தவனாக நடிக்கிறான்) செத்தேன். என்னால் பார்க்கப்படவில்லை. ஊர்வசீயின் வழியைப்பின்பொடர்ந்தே செல்லத்தக்கது.

ராஜா - எல்லாமே முட்டாள்தனமாகவே முன்வைக்கப் படுகிறது. நிச்சயமாக தங்களால் சிந்திக்கத்தக்கது.

விதூஷகன் - (எழுந்து) இது இல்லாவிட்டால் இதுவாக இருக்கும் (என்று தேடத்தக்கது என்று நடிக்கிறான்) (பின்னர் காசீ ராஜாபுத்திரியான தேவி பரிவாரங்களுடன் நுழைகிறாள்)

தேவீ - ஓ நிபுணிகா! இங்கு உன்னால் உண்மை பேசப் பட்டதோ கொடிமண்டபத்தில் பெரிய மாணவர்களின் ஒன்று சேர்தலுக்கு நுழைந்ததாகவும், ஆர்யபுத்திரர் கண்டது என்பதும்?

நிபுணிகா - எப்பொழுதாவது என்னால் பொய் பேசப் பட்டதா?

தேவீ - அதனால் கொடிமண்டபத்தினுள் உள்ளிருப்பவளாக கேட்கவிரும்புகிறேன். அதுவரை ஆறு தலாக ஆலோசிக்கப்பட்டவை. அதுவரை உன்னால் பேசப்பட்டது உண்மையா, இல்லையா என்று அறிவு விரும்புகிறார்?.

- निपुणिका--जं भट्टिणी आणवेदि । यद् भट्टिनी आह्वापयति ।
- २४ देवी--[परिक्रम्य] हञ्जे णिउणिष् किं षद् जिण्ण-चीरं
विअ इदोमुहं दक्खिण-मारुदेण आणीअदि । हञ्जे निपु-
णिके किमेतज्जीर्णचीरमिव इतोमुखं दक्षिणमारुतेन आनीयते ।
- २७ निपुणिका--[विभाव्य] भट्टिणि पडिव तण-विभाविदक्खरं
भुज्ज-वत्तं खु षद् । हन्त भट्टिणीष् षव्व जेउर-कोडोष्
लग्गं । [गृहीत्वा] कहं । घाईअट्टु । भट्टिनि परिवर्तनविभावि-
३० ताक्षरं भूर्जपत्रं खल्वेतत् । हन्त भर्त्या एव नूपुरकोट्या लग्नम् ।
कथम् । वाच्यताम् ।
- देवी--अणुवाएहि दाव णं । जदि अविरुद्धं तदो
३३ सुणिस्सं । अनुवाचय तावदेतत् । यदि अविरुद्धं ततः श्रोष्यामि ।
निपुणिका--[तथा कृत्वा] भट्टिणि तं षव्व कोलीणं विअ
पडिहादि । भट्टारअं उदिसिअ उव्वसीष् कव्व-बन्धो
३६ त्ति तक्केमि । अज्जमाणवअ-पमादेण अम्हाणं हत्थं गदो
त्ति । भट्टिनि तदेव कौलीनमिव प्रतिभाति । भर्तारिमुद्दिश्य उर्वश्या
काव्यबन्ध इति तर्कयामि । आर्यमाणवकप्रमादेन आवयोर्हस्तं गत इति ।
१९ देवी--तेण हि से गहिदत्था होमि । तेन ह्यस्य गृहीतार्था
भवामि ।
- [निपुणिका राज्ञा पूर्ववाचितं वाचयति ।]
- ४२ देवी--एत्थ इमिणा षव्व उवाअणेण अच्छरा-कामुअं
पेक्खामि । [इति परिजनसहिता लतागृहं परिक्रामति ।] अत्र अनेनैव
उपायनेन अप्सरःकामुकं पश्यामि ।
- ४५ विदूषकः--भो वअस्स किं षद् पमद-वण-समीव-गद-
कीलापव्वद-पज्जन्ते दीसदि । भो वयस्य किमेतत् प्रमद-
वनसमीपगतक्रीडापर्वतपर्यन्ते दृश्यते ।

- நிபுணிகா - ஓ பட்டத்து ராணியே! கட்டளையிருங்கள்.
- தேவீ - (சுற்றிப்பார்த்து) ஓ நிபுணிகா! ஏன் நடந்துமுடிந்த கதையே முன்னதாக தெற்குகாற்றினால் கொண்டு வரப்படுகிறதே?
- நிபுணிகா - (அவதானித்து) பட்டத்துராணியே! பூர்ஜபத் திரத்தில் எழுதப்பட்ட சொற்கள் அல்லவா இங்கு அவதானிக்கப்படுகிறது. ஓ - பட்டத்து ராணியினாலேயே கோடிக்கணக்கான காற்சதங்கையொலியினால் பெறத்தக்கது (பெற்று) எவ்விதம்? வாசிக்கப்படட்டும்.
- தேவீ - நீயாகவே அதனை வாசி. அதன் குறைபாட்டுக்கென பின்னர் கேட்டேன்.
- நிபுணிகா - (அவ்விதம் செய்து) பட்டத்து ராணியே அவ்விதமே தகைமையுடையவள் போல காட்சியளிக்கிறாள். கணவனையிட்டு ஊர்வசீயினுடைய காவ்யபந்தம் என்று சந்தேகம் கொள்கின்றேன். ஆர்யமாணவனின் மகிழ்வினால் அவர்களிருவரின் கையில் சென்றது என்று.
- தேவீ - அவனாலும் அவனுடைய பெற்றுக் கொள்ளத் தகுதியுடையவளாக எண்ணுகின்றேன். (நிபுணிகா அரசனிடத்தில் கடிதத்தின் முற்பகுதியை வாசிக்கிறாள்)
- தேவீ - (அங்கு அந்த இந்த உபாயத்தினால் அப்சரரான காமுகனை நோக்குகிறாள். என்று பரிஜனங்களுடன் கூடியவளாக கொடிமண்டபத்தைச் சுற்றுகிறாள்.
- விதூஷகன் - ஓ நண்பனே! என்ன இது ஆகாயத்திற் செல்கின்றவர்கள் இந்த ப்ரமதவனத்திற்கு அருகிலிருக்கின்ற விளையாட்டுத்திடலைச் சுற்றி காணப்படுகின்றது.

राजा—[उत्थाय] भगवन् वसन्तप्रिय दक्षिणवायो ।
 वासार्थं हर संभृतं सुरभिणा पौष्पं रजो वीरुधां
 किं मिथ्या भवतो हृतेन दयितास्नेहस्वहस्तेन मे ।
 जानीते हि मनोविनोदनफलैरेवंविधैर्धारितं
 कामार्तं जनमञ्जनां प्रति भवानालक्षितप्रार्थनः ॥२०॥

निपुणिका—भट्टिणि षट्सस षड्व अण्णेषणा वट्टदि ।
 भट्टिनि एतस्यैवान्वेषणा वर्तते ।

३ देवी—पेक्खामि । पश्यामि ।

विदूषकः—भो मिलाअमाण-केसरच्छविणा मोर-पिच्छेण
 विप्पलद्धो म्हि । भो म्लायमानकेसरच्छविना मयूरपिच्छेण
 ६ विप्रलब्धोस्मि ।

राजा—सर्वथा हतोस्मि ।

देवी—[उपेत्य] अज्जउत्त अलं आवेषण । षट् तं
 ९ भुज्जवत्तं । आर्यपुत्र अल्लावेगेन । एतत् तद् भूर्जपत्रम् ।

राजा—[ससंभ्रमम्] अये देवी । स्वागतं देव्यै ।

विदूषकः—[अपवार्य] दुरागदं दारिणं संबुत्तं । दुरागतमि-
 १२ दानीं संवृत्तम् ।

राजा—[जनान्तिकम्] सखे किमत्र प्रतिविधेयम् ।

विदूषकः—लोत्तेण गहिदस्स कुम्भीलअस्स अत्थि वा
 १५ पड्डिवअणं । लोत्रेण गृहीतस्य कुम्भीरकस्य अस्ति वा प्रतिवचनम् ।

राजा—देवि नेदं मया मृग्यते । स खलु परसमन्धेप
 णार्थमारम्भोयम् ।

१८ देवी—जुज्जदि अत्तणो सोहगं पच्छादेदुं । युज्यत आप्तनः
 सौभाग्यं प्रच्छादयितुम् ।

ராஜா - (எழுந்து) பகவானான வசந்தத்திற்கு பிரியமான தக்ஷிண(தெற்கு) காற்றே!

02.20. வாசனையோடு கூடிய பூக்களின் இதழ்களாலான மென்மை பொருந்திய ஆடையை (அணிவதற்காக) உடுத்துக்கொள்வதற்காக எடுத்துவா! என்னுடைய நாயகியின் அன்பு பொருந்தியகையினால் மேலான மகிழ்வினால் தாங்கள் ஏன்? கண்மையிடுவதற்காக குறிக்கோளிடப்படாத பிரார்த்தனையானது தாங்கள் பல்வேறு விதங்களில் மனதை மகிழ்விக்கும் பலன்களில் தாண்டிச் செல் பவராக விருப்பத்திற்காக ஜனத்தை அறிகிறீர்.

நிபுணிகா - பட்டத்து ராணியே! இதனைப்பற்றியே தேடுபவர்களாக காணப்படுகிறது.

தேவீ - (பார்க்கிறேன்)
விதூஷகன் - ஓ! வாடியிருக்கின்ற கேசரப்பூவினாலும் மயிலின் தோகையினாலும் பிரிவுத்துயருடையவனாக இருக்கிறேன்.

ராஜா - எல்லா வகையிலும் கொல்லப்பட்டவனாக இருக்கிறேன்.

தேவீ - (அணுகி) ஆர்யபுத்திரனே! வேகத்தோடு இருந்தது போதும். இது அந்த பூர்ஜபத்திரம்.

ராஜா - (பரபரப்புடன்) ஓ தேவியே! தேவிக்கு நல்வரவு.
விதூஷகன் - (தனக்குள்) இப்பொழுது நிகழக்கூடாதது நிகழ்ந்து விட்டது.

ராஜா - (தனக்குள்) நண்பனே! என்ன விதிக்குபுறம்பானது?

விதூஷகன் - (தனக்குள்) கள்வனால் பிடிக்கப்பட்ட கள்வன் போன்றல்லவா இருக்கிறது இந்த மறுமொழி

ராஜா - (தடுத்து) மூடனே! இது பரிஹசிக்கத்தக்க காலம் அல்ல. (வெளிப்படையாக) தேவீ! இது என்னால் தேடப்படவில்லை. அவனும் சுட்டப்படுவதனால் இலக்காகக் கொண்டு தேட ஆரம்பிக்கப்பட்டும்.

தேவீ - பொருத்தமானது. தன்னுடைய மங்களத்தை மறைப்பதற்கு

- विदूषकः—भोदि तुवरेहि से भोजणं जं पित्तोवसमण
 २१ समत्थं होदि । भवति त्वरयास्य भोजनं यत् पित्तोपशमनसमर्थं भवति ।
 देवी—णित्थिणो सोहणं खु बम्हणेण आसासिदो वअस्सो ।
 निपुणिके शोभनं खलु ब्राह्मणेण आश्वासितो वयस्यः ।
 २४ विदूषकः—भोदि णं पेक्ख आसासिदो पिसामो वि
 भोजणेण । भवति ननु पश्य आश्वासितः पिशाचोपि भोजनेन ।
 राजा—मूर्खं बलादपराधिनं मामापादयसि ।
 २७ देवी—णत्थि भवदो अवरारो । अहं एव्व एत्थ अवरदा ।
 जा पडिऊल-दंसणा भविअ अग्गदो दे चिद्धामि । इषो
 अहं गमिस्सं । [कोपं नाटयित्वा प्रस्थिताः] नास्ति भवतोपराधः ।
 ३० अहमेवात्र अपराद्धा । या प्रतिकूलदर्शना भूत्वा अग्रतस्ते तिष्ठामि ।
 इताह गमिष्यामि ।

राजा—

अपराधी नामाहं प्रसीद रम्भोरु विरम संरम्भात् ।
 सेव्यो जनश्च कुपितः कथं नु दासो निरपराधः ॥२१॥

[इति पादयोः पतति ।]

- देवी—[आत्मगतम्] मा खु लहु-हिअआ अहं अणुणअं
 ३ बहु मण्णे । किं तु अदक्खिण्ण-किदस्स पच्छादावस्स
 ५ भाषमि । [राजानमपहाय सपरिवारा निष्क्रान्ता ।] मा
 लघुहृदयाहमनुनयं बहु मन्ये । किं तु अदाक्खिण्यकृतात् पत्थात्ता-
 ६ पाद् विमेमि

विदूषकः—पाउस-णदी विअ अप्पसण्णा गदा देवी ।
 उट्ठेहि । प्रावृण्णदीव अप्रसन्ना गता देवी । उत्तिष्ठ ।

- ९ राजा—[उत्थाय] वयस्य नेदमनुपपन्नम् । पश्य
 प्रियवचनशतोपि योषितां
 दयितजनानुनयो रसादते ।

- விதூஷகன் - விரைவீராக! அவருடைய உணவு இருக்கிறது. எந்த பித்தத்தைத் தணிக்க ஏற்புடையதாக ஆகிறது.
- தேவீ - நிபுணிகையே! மங்களகரமானது அல்லவா! பிராம்மணனால் நண்பன் தேற்றப்படுகிறான்.
- விதூஷகன் - நிச்சயமாக ஆகிறது. பார்! பிசாசு கூட உளவினால் திருப்திப்படுகின்றதல்லவா?
- ராஜா - மூடனே! பலத்தால் குற்றமிழைக்கப்பட்டதாக என்னை நினைக்கின்றான்.
- தேவீ - தங்களுடைய குற்றம். இல்லை நானே இங்கு குற்றமிழைத்தவளாக இருக்கின்றேன். எவள் பலனை எதிர்பார்த்தவளாக இருந்து அடியிலேயே அவளிடத்தில் இருக்கின்றேன். இப்பொழுதே நான் போவேன். (கோபமுடையவளாக நடித்துக் கொண்டு புறப்பட்டாள்)

02.21. ராஜா நான் பெயர்ளவில் குற்றவாளி, ஓ அழகிய தொடையுடைவளே! (முன்னெடுத்துச் செல்) மகிழ்ச்சி கொள், சேவிக்கும் சனமும் கோபமுடையதாகவும் அடிமையாகவும் இருந்தால் எவ்விதம் குற்றமிழைக்காதவனாகும்.

- (என்று இருகால்களிலும் விழுகிறான்)
- தேவீ - (தனக்குள்) இதனை எண்ணுவதற்கு நிச்சயமாக சிறிய இருதயம் இல்லை. ஏன் உனது இரக்கச் செயலால் பின்னர் தாபத்தினால் பயம் கொள்கிறேன்.

(அரசனை விட்டு விட்டு பரிகாரங்களுடன் விலகுகின்றான்)

- விதூஷகன் - பெருக்கெடுத்த நதிபோன்று தேவி மறைந்து சென்றுவிட்டாள். அதிலிருந்து எழு.
- ராஜா - (எழுந்து) நண்பனே! இது நிகழ்த்தக்கதல்லபார்.

02.22. விருப்பத்திற்குரிய வார்த்தைகள் நூறு இருந்தாலும் காதலியை பின்தொடர்ந்து சுவையினால் ஒழுங்கினால்

प्रविशति हृदयं न तद्विदां
मणिरिव कृत्रिमरागयोजितः ॥ २२ ॥

- विदूषकः—अणुऊलं षट्थभवदो षट् । ण हु अक्खि-
दुक्खिदो अहिमुहे दीव-सिहं सहेदि । अनुकूलमत्रभवत
३ एतत् । न खल्वक्षिदुःखितः अभिमुखे दीपशिखां सहते ।
राजा—मा मैवम् । उर्वशीगतमनसोपि मे स एव देव्यां
बहुमानः । किं तु प्रणिपातलङ्घनादहमस्यां धैर्यमवलम्बिष्ये ।
६ विदूषकः—चिट्ठु दाव भवदो धीरदा । बुभुक्खिदस्स
बम्हणस्स जीविदं अवलम्बदु भवं । समओ खु ण्हाण-
भोअणं सेविदुं । तिष्ठतु तावद् भवतो धीरता । बुभुक्षितस्य
९ ब्राह्मणस्य जीवितमवलम्बतां भवान् । समयः खलु ज्ञानभोजनं सेवितुम् ।
राजा—[ऊर्ध्वमवलोक्य] गतमर्थं दिवसस्य ।

उष्णालुः शिशिरे निषीदति तरोर्मूलालवाले शिखी
निभिद्योपरि कर्णिकारमुकुलान्यालीयते षट्पदः ।
तत्रं वारि विहाय तीरनलिनीं कारण्डवः सेवते
क्रीडावेश्मनि चैष पञ्जरशुकः क्लान्तो जलं याचते ॥२३॥

[इति निष्क्रान्ताः सर्वे ।]

इति द्वितीयोऽङ्कः ।

கட்டுப்பட்ட இருதயமாக செல்லவில்லை உருவாக்
கப்பட்ட காதலில் கட்டுப்பட்டதான இரத்தின
மானது எவ்விதமே அப்படிப்பட்ட இருதயம்
போல.

விதூஷகன் - இது இப்பொழுது பொருத்தமுடையதாக
இருக்கிறது. கண்துன்பப்பட்டதை முகம் கொடுக்
கையில் தீபச்சுவாலையை சஹிக்க வில்லையே
அவ்விதமே.

ராஜா - வேண்டாம். வேண்டாம். இவ்விதம் நான் ஊர்வசி
யிடம் சென்ற மனமுடையவளாக இருக்கையில்
இது தேவியினுடைய வெகுமதியாகும். ஆனால்
இயல்புநிலையை மீறிய தன்மையினால் அவளு
டைய உறுதியானது தாண்டப்படுகின்றது.

விதூஷகன் - இருக்கட்டும். எதுவரை தாங்களால் வெற்றி கொள்
ளப்பட்டாள். பசியினால் பீடிக்கப்பட்ட பிரா
மணனுடைய உயிர்வாழ்க்கை போன்று தாங்கள்
பெற்றுக்கொள்ளுங்கள். ஸ்நானம், போஜனம்
என்பவற்றால் சேவிப்பதற்கு இது தான் தருணம்.

ராஜா - (மேலே பார்த்து) நாட்பொழுதின் அரைவாசி
சென்றுவிட்டது.

02.23. வெண்மைச்சூட்டினால் மயில் மரங்களின் குளிர்ந்த அடிப்
பகுதியில் இருக்கின்றது. வண்டுகள் கர்ணிகாரப்பூவின் மொட்
டுக்களின் மேல் அதனைப்பிளந்து உள்ளாக விளங்குகின்றது.
காரண்டவப்பறவை சுடும் நீருவியை விடுத்து கரையிலிருக்கும்
தாமரைத்தண்டைத் விரும்புகின்றது. விளையாட்டு மதில்களில்
களைப்படைந்த கூட்டினுள் இன்றும் கிளிகள் நீரைக் கேட்கின்றன.

(என்று எல்லோரும் செல்கிறார்கள்)

என்று

(விக்ரமோர்வசீய நாடகத்தில் சூரண்டாம் அங்கம் முற்றும்.)

तृतीयोऽङ्कः ।

[ततः प्रविशतो भरतशिष्यौ ।]

३ प्रथमः—सखे पल्लव महेन्द्रसदनं गच्छतोपाध्यायेन
त्वमासनं प्रतिग्राहितः । अग्निशरणसंरक्षणाय स्थापि-
तोहम् । अतः खलु पृच्छामि । अपि गुरोः प्रयोगेण

६ दिव्या परिषदाराधिता ।

द्वितीयः—गालव ण आणे आराहिदा ण वत्ति । तस्सि
उण सरस्सई-किद-कव्व-बन्धे लच्छी-सअंवरे तेसु

९ तेसु रसान्तरेसु तम्मआ आसि । किं तु—गालव न जाने
आराधिता न वेति । तस्मिन् पुनः सरस्वतीकृतकाव्यबन्धे लक्ष्मी-
स्वयंवरे तेषु तेषु रसान्तरेषु तन्मयी आसीत् । किं तु—

१२ प्रथमः—सदोषावकाश इव ते वाक्यशेषः ।

द्वितीयः—आम् । तर्हि उव्वसीए वअणं पमाद्-कस्सलित्ठं
आसि । आम् । तस्मिन्नुर्वश्या वचनं प्रमादस्त्रलितमासीत् ।

१५ प्रथमः—कथमिव ।

द्वितीयः—लच्छी-भूमिआए वट्टमाणा उव्वसी वाटणी-

१८ भूमिआए वट्टमाणाए मेणआए पुच्छिदा । सहि समाअदा
एदे तेलोकसुपुरिसा सकेसवा लोअ-वाला । कदमस्सि दे
भावाहिणिवेसो न्नि । लक्ष्मीभूमिकायां वर्तमाना उर्वशी वाट-
णीभूमिकायां वर्तमानया मेनकया पृष्टा । सखि समागता एते त्रिलो-

२१ क्यसुपुरुषाः संकशधा लाकपालाः । कतमस्मिस्ते भावाभिनिवेश इति ।

प्रथमः—ततस्ततः ।

द्वितीयः—तद्दो ताए पुरिसोत्तमे न्नि भणिदट्ठे पुरुरवे

முன்றாம் அங்கம்

(மின்னர் நுழைகின்றார் யரதனின் இரு சீடர்கள்)

- முதலாம் (மாணவன்) - நண்பன் பல்லவனே! மகேந்திரன் இருப்பிடம் சென்று கற்றதனால் நீர் இவ்வாசனத்தைப் பெற்றுக் கொள்ளத்தக்கதாகியது. அக்கினியை சரணடைந்தவனைக் காப்பாற்றுவதற்காக நிறுத்தப்பட்ட நான் அதனாலேயே கேட்கின்றேன். மேலும் குருவின் பிரயோகத்தினால் தேவலோகத்தவர்களால் மரியாதையோடு அழைப்பு விடப்பட்டது.
- இரண்டாம் மாணவன் - காலவனே! அழைக்கப்பட்டதா என்பதை அறியவில்லை. அதில் பின்னர் சரஸ்வதியால் செய்யப்பட்ட காவியத்தின் தொகுதியில் லக்ஷியின் சுயம்வரத்தில் அவ்வவ்விடங்களில் சுவையான பகுதிகளில் அதன் வடிவமாகவே இருந்தது ஏனென்றால்...
- முதலாம் மாணவன் - குறையோடு கூடியது போல அவர்களுடைய வாக்கியத்தின் மிகுதி...
- இரண்டாம் மாணவன் - ஆம். அந்த ஊர்வசியின் வசனமானது தவறு தலாக ஏற்பட்டதாக இருந்தது.
- முதலாம் மாணவன் - எவ்விதம்?
- இரண்டாம் மாணவன் - ஊர்வசீ லக்ஷமியின் முன்றலில் இருக்கையில் வாருணியின் முன்றலில் இருக்கையில் மேனகையோடு கேட்டாள். அவ்விடத்தில் தோழியோடு மூவுலகின் நற்புருஷர்களும் கேசவனோடு வந்திருந்தனர். எவ்விதம் உன்னிடத்தில் இது நினைவிற் தோன்றியது.
- முதலாம் (மாணவன்) - பிறகு பிறகு

२४ सित्ति जिग्गदा वाणी । ततस्तया पुरुषोत्तम इति भणितव्ये पुरु
रवसीति निर्गता वाणी ।

प्रथमः—भञ्जितव्यानुविधायीनीन्द्रियाणि । न खलु ताम-
३० भिक्षु-द्वो गुरुः ।

द्वितीयः—सा खु सत्ता उवज्झावण । महिन्देण उण
अणुगहिदा । सा खलु जमा उपाध्यायेन । महिन्देण पुनरनुगृहीता ।

३० प्रथमः—कथमिव ।

द्वितीयः—जेण मम उवदेसो तुष्ट लङ्घिवो तेण ण दे
दिव्वं ठाणं इविस्सदि त्ति उवज्झाअस्स सावो । महि-

३२ न्देण उण पेक्खणावसाणे लज्जावणद-मुद्दी भणिदा

जस्सि बद्धभावा सि तस्स मे रण-सहाअस्स राष्ट-
सिणो दिअं एत्थ करणिज्जं । सा तुमं जहा-कामं पुरु-

३३ रवसं उवचिद्व जाव सो तुह दिद्वसंताणो भोदि त्ति ।

येन ममोपदेशस्त्वया लङ्घितस्तन न ते दिव्यं स्थानं भविष्यतीति
लपाध्यायस्य शापः । महिन्देण पुनः प्रेक्षणावसाने लज्जावनतमुखी

३६ भणिता यस्मिन् बद्धभावासि तस्य मे रणसहायस्य राजर्षेः प्रियमत्र
करणीयम् । सा त्व यथाकामं पुरुरवसमुपतिष्ठस्व यावत् स त्वयि
दृष्टसंतानो भवेदिति ।

४२ प्रथमः—सदृशं पुरुषान्तरविदो महेन्द्रस्य ।

द्वितीयः—[सूर्यमवलोक्य] कथा-पसङ्गेण अग्हेहि अवरदा
अहिसेअ-बेला कखु उवज्झाअस्स । ता एहि से पास-

४५ परिचत्तिणो होम । कथाप्रसङ्गेन अस्माभिरपराद्धा अभिषेकवेला
खलुपाध्यायस्य । तदेवस्य पार्श्वपरिवर्तिनी भवावः ।

[इति निष्क्रान्ती ।]

मिश्रविष्णुभक्तः ॥

- இரண்டாம் (மாணவன்) - பின்னர் அவளால் புருஷர்களும் சிறந்தவர் புருவஸ் என்று அவனது வாயிலிருந்து வார்த்தை வெளிவந்தது.
- முதலாம் (மாணவன்) - நிகழ்விருப்பது விருப்பத்திற்கு ஏற்ற ஒழுங்கி லேயே. குரு அவளிடத்தில் கோபம் கொள்ள வில்லை.
- இரண்டாம் (மாணவன்) - அவளும் கற்பித்தவரால் சபிக்கப்பட்டாள், பின்னர் மஹந்திரனான இந்திரனால் அநுக் கிரஹம் பெற்றுக் கொண்டாள்.
- முதலாம் (மாணவன்) - எவ்விதம்
- இரண்டாம் (மாணவன்) - எந்த எனது உபதேசமானது உன்னால் தாண் டிய படியால் அவளால் அவனுடைய தேவ லோக ஸ்தானத்தை பெறமாட்டாள். என்பது ஆசிரியருடைய சாபம். மஹேந்திரனால் பின்னர் பார்த்துக் கொண்டு இருக்கையில் இறுதியில் வெட்கத்தினால் தலை குனிந்த முகத்தை உடையவளாக பேசப்பட்டவளாக அதில் கட்டுண்டவராக அவருடைய என்னு டைய புண்ணிற்கு உதவும் வகையில் இராஜர் ஷ்யினடைய விருப்பம் இங்கு செய்யத்தக்கது. அவள் நீ எதை விரும்புகிறாயோ புருவகளை பெற்றுக்கொள்வாளாக எதுவரையோ அது வரை அவள் உன்னிடத்தில் பச்சாத்தாபம் உடையவளாக இருப்பான் என்று.
- முதலாம் (மாணவன்) - அவ்விதமே மனிதரின் உள்ளெண்ணம் மகேந் திரனுடையது.
- இரண்டாம் (மாணவன்) - (சூரியனைப் பார்த்து) எவ்விதம் கதைப்பது எங்களது குற்றமாகும். இதனை விடுத்து இப் பொழுது உபாத்யாயருடைய (குளிக்கும் நேரம்) அபிஷேக வேளை. ஆகவே அங்கு போவோம் அருகில் இருவரும் இருப்போம். (என்று இருவரும் நீங்குகின்றனர்.)
(மிஸ்ர விஷ்கம்பம்)

[ततः प्रविशति कक्षकी ।

कञ्चुकी—

सर्वः कल्पे वयसि यतते लब्धुमर्थान कुटुम्बी
पश्चात्पुत्रैरपहतभरः कल्पते विश्रमाय ।

अस्माक तु प्रतिदिनमियं साद्यन्ती शरोरं

सेवाकारा परिणतिरहो स्त्रीषु कष्टोधिकारः ॥ १ ॥

[परिक्रम्य ।] आदिष्टोस्मि सनियमया काशीराजपुत्र्या व्रत
संपादनार्थं मया मानमुत्सृज्य निपुणिकामुखेन पूर्वं
३ याचितो महाराजः । तदेव मद्बचनाद् विज्ञापयेति ।
यावदिदानीमवसितसंध्याजाप्यं महाराजं पश्यामि ।
[परिक्रम्य अवलोक्य च] रमणीयः खलु दिवसावसानवृ-
६ चान्तो राजवेश्मनि । इह हि

उत्कीर्णा इव वामयष्टिषु निशानिद्रालसा बर्हिणो
धूपैर्जालविनिःसृतैर्बलभयः संदिग्धपारावताः ।
आचारप्रयतः सपुष्पबलिषु स्थानेषु चार्चिष्मतीः
संध्यामङ्गलदीपिका विभजते शुद्धान्तवृद्धाजनः ॥२॥

- [नेपथ्याभिमुखं दृष्ट्वा] अये इत एव प्रस्थितो देवः ।

परिजनवनिताकरार्पिताभिः

परिवृत एष विभाति दीपिकाभिः ।

गिरिरिव गतिमानपञ्चलोपा-

दनुतटपुष्पितकर्णिकारयष्टिः ॥ ३ ॥

यावदेनमवलोकनमार्गे स्थितः प्रतिपालयामि ।

[ततः प्रविशति यथानिर्दिष्टो राजा विदूषकश्च ।]

३ राजा—[आत्मगतम्]

கஞ்சகீ

03.1. உரிய வயதில் அனைத்துக் குடும்பத்தவர்களும் பொருளைப் பெற முயற்சிக்கின்றாள். பின்னர் புத்திரர்களால் இளைப்பாறியதாக நினைக்கின்றாள். எங்களுடையதோ எனில் ஒவ்வொரு நாளும் நிலை நிறுத்திய சாதனைகளாகிய இந்த நிலையில் சேவை செய்பவர்களாக இருந்தது. ஒ பெண்களிடத்தில் அதிகாரமென்பது கடினமாகவே இருக்கிறது.

(சுற்றிப்பார்த்து) அறிந்தவளாக இருக்கின்றேன். ஒழுக்கத்துடன் கூடிய காசிராஜ புத்திரியின் விரதத்தின் ஒன்று சேர்க்கைக்காக என்னால் என்னை விடுத்து நிபுணிகையின் வாயிலாக முன்னர் மஹாராஜாவினால் யாசிக்கப்பட்டது. அவ்விதமே என்னுடைய வசனத்திலிருந்து அறியப்பட்டதாக இருக்கிறது என்று எதுவரை இப்பொழுது தோன்றுகின்ற சந்தியாவேளையில் மஹாராஜாவைப் பார்க்கிறேன்.

03.2. இரவு நித்திரைக்கு விருப்பங் கொண்ட பறவைகள் உற்சாகமுடையவை போல ஒளிவிடுகின்ற வேளையிற் புகை படிந்தவை போன்ற புறாக்கூட்டங்கள் உறைவன்மாக (காணப்படுகின்றன) ஆசாரத்தை விருப்போடு முயற்சிக்கின்ற புனித வயது முதிர்ந்த மக்களும் பூக்காணிக்கையால் அவ்விடங்களில் அர்ச்சிப்பவர்களாகவும் சந்திப் பொழுது குறைவடைந்த ஒளியுடன் பிரகாசிக்கின்றது.

(திரைமறைவில் நேராகப் பார்த்து) ஒ இந்த தேவர் புறப்படுகின்றார்.

03.3. சேவகப் பெண்களின் கைகளில் வழங்கப்பட்ட ஒளியுடைய தீபங்களால் சூழப்பட்ட இந்த (தேவர்) மலைபோன்று (கம்பீரமாக) எவ்வகையிலும் குறைவுபடாமல் செல்பவராக கொம்புகள் எங்கும் பூத்திருக்கும் கர்ணிகாரக் கொம்புகள் போன்று ஒளி வீசுகின்றது. எதுவரை பார்வைபடுகின்றதோ அதுவரையில் நின்று பாதுகாக்கின்றேன்.

(பின்னர் நுழைகிறார் இவ்விதம் கூறப்பட்ட ராஜாவும் விதூஷகனும்)

அரசன் - (தனக்குள்)

कार्यान्तरितोत्कण्ठं दिनं मया नीतमनतिहृच्छ्रेण ।
अविनोददीर्घयामा कथं नु रात्रिर्गमयितव्या ॥ ४ ॥

कञ्चुका—[उपगम्य] जयतु जयतु देवः । देवी विज्ञा-
पयति मणिहर्म्यपृष्ठे सुदर्शनश्चन्द्रः । तत्र संनिहितेषु
३ देवेन प्रतिपालयितुमिच्छामि यावद् रोहिणीसंयोग इति ।
राजा—आर्य लातव्य विज्ञापयतां देवी यस्ते छन्द इति ।
कञ्चुकी—अदाहापयति देवः ।

[इति निष्पन्नः]

५ राजा—वयस्य किं परमार्थत एव देव्या व्रतनिमित्तो-
यमारम्भः स्यात् ।

६ विदूषकः—भो तक्केमि जाद-पच्छादावा तत्तमोदी वदा-
वदेसेण भवदो पणिपाद-लङ्घनं पमञ्जिदु-काम सि ।
भाः तर्कयामि जातपश्चात्तापा तत्रभवती व्रतापदेशेन भवतः प्रणिपा-
१२ तलङ्घनं प्रमार्ष्टुकमिति ।

राजा—उपपन्नं भवानाह । तथा हि

अवधूतप्रणिपाताः पश्चात्संतप्यमानमनसोऽपि ।

निभृतैर्व्यपत्रपन्ने दयितानुनयमनस्विन्यः ॥ ५ ॥

७ तद्वादेशय मणिहर्म्यपृष्ठमार्गम् ।

८ विदूषकः—इदो इदो भवं । इमिजा गङ्गा-तरङ्ग-सस्ति-
३ रीक्षेण फलिहमणि-सोवाणेण आरोहद्दु भवं पदोसाव-
नररमणिजं मणिहम्मिभं । इत इतो भवान् । एतेन गङ्गा-
तरङ्गसथकिण स्फटिकमणिसोपानेन आरोहत् भवान् प्रदोपावसगरमणीव
५ मणिहर्म्यम् ।

राजा—आरोहाग्रतः ।

[सर्वे सोपानोपसर्पणं रूपयन्ति ।]

६ विदूषकः—[विनांक्य] भो पञ्चासण्णेण चन्दोदवण

03.4. செயல்களுக்குட்பட்ட தூண்டப்பட்ட நாளானது என்னால் மிகுந்த சிரமத்தோடு கழிக்கப்பட்டது. வினோத மற்றதாக இந்த நீண்ட இரவானது எவ்விதம் செல்லத்தக்கது.

கஞ்சகீ - (அணுகி) வெற்றியுண்டாகட்டும், வெற்றியுண்டாகட்டும் தேவரே! மணி மண்டபத்தின் பின்னர் அழகிய சந்திரன் அங்கு எழுந்தருளியிருக்கும் தேவரோடு எதுவரை ரோஹிணி சேந்திருப்பாளோ அதுவரை நன்கு பாதுகாப்பதற்கு விரும்புகின்றேன் தேவீ தெரிவிக்கின்றாள் என்று.

அரசன் - பெரியவரே, தேவீ அந்தப்பாடலைக் கேட்க விரும்பினாளோ அது கேட்கத்தக்கது என்று தெரிவிக்கப்பட்டும்.

கஞ்சகீ - தேவரே, தங்கள் கட்டளைப்படியே! (என்று விலகு கிறாள்)

ராஜா - நண்பரே! ஏன் பிறருக்காகவே! தேவியின் விருப்பத்திற்காகவே ஆரம்பிப்பதாக ஆகின்றது.

விதுஷன் - ஓ! ஏற்பட்ட பச்சாதாபத்தினால் அங்கு தாங்கள் பின்பற்றிய ஒழுங்கினால் ஒழுங்கமைப்பை விலகித் தாண்டுவதற்கு விரும்புகிறீர்கள் என்று எண்ணுகிறேன்.

03.5. இயல்பு நிலையிழந்த பெண்கள் பின்னர் புண்பட்ட மனதினையுடையவர்களாக இருந்தாலும் பின் தொடர்ந்த கணவருடைய அன்புகளை இழந்து விடுகின்றனர்.

ஆகவே, மணிமாளிகையின் பின் வழியைக் காட்டும்.

விதூஷகன் - இதோ இதோ பெரியவரே! அந்த கங்கையின் அலை போன்ற செழிப்பான ஸ்படிகம் போன்ற படியில் பகவான் ஏறட்டும். பிரதோஷவாரம் போன்ற அண்ட மணிஹர்மியம் எனும் மாளிகையில்

ராஜா - முன்னரே ஏறுகிறேன்
(அனைவரும் படியில் ஏறுவதாக நடிக்கின்றார்கள்)

होदध्वं । जह तिमिर-रेईभमाणं पुष्व-दिसा-मुहं आ-
लोध-सुहभं दीसदि । भोः प्रत्यासनेन चन्द्रोदयेन भवितव्यम् ।
१२ यथा तिमिररिन्धमानं पूर्वदिशामुखमालोकसुभगं दृश्यत ।

राजा--सम्यगाह भवान् ।

उदयगूढशशाङ्कमरीचिभिस्तमसि दूरमितः प्रतिसारिते ।
अलकसंयमनादिव लोचने हरति मे हरिवाहनदिक्रमुखम् ॥६॥

चिदूषकः--ही ही । भो एसो खण्ड-मोदअ-मस्तिरीओ
उदिदो गआ दुआदीणं । ही ही । भाः एष खण्डमोदकसर्थात् ।
उदिता राजा द्विजार्तनाम ।

राजा—[सस्मिन्म] सर्वश्रीदरिकस्य अभ्यवहार्बमेव
विषयः [प्राञ्जलिः प्रणिपत्य] भगवन्श्रवणात्

रविमावसते सतां क्रियायै सुधया तर्पयते सुरान् पितृश्च ।
तमसां निशि मूर्च्छतां निहन्त्रे हरच्चडानिहितात्मने नमस्ते ॥७॥

[उत्तिष्ठति]

चिदूषकः--भो बम्हणसंकामिदक्खरेण दे पिदामहेण
१ अभ्भणुण्णादो आसण-द्विदो होहि जाय अहं पि सुहा-
सीणो होमि । भोः ब्राह्मणसंकामिताक्षरेण ते पितामहेन अभ्यनुजात-
आसनस्थितो भव यावद्दहमपि सुखासीनो भवामि ।

६ राजा—[चिदूषकवचनं परिगृह्य उपावृष्टः । परिजनं विलोक्य]
अमिव्यक्तायां चन्द्रिकायां किं दीपिकापौनरुक्त्येन ।
विधाम्यन्तु भवन्त्यः ।

परिजनः--जं देवो भाणवेदि । यद् देव आहापयति ।

[इति निष्क्रान्तः ।]

விதூஷகன் - ஓ சந்திரன் கிழக்குத்திசையில் தனது கிரணங்களை வீசுகின்றது. எவ்விதமோ அவ்விதமே இருளானது விலகுவது காணப்படுகிறது.

ராஜா - தாங்கள் நன்கு கூறுகிறீர்கள்.

03.6. இருளில் சூர்யோதயமாகும் கிழக்கு மலையில் சந்திரனது கிரணங்கள் கரிய நிறமாக்கப்பட்டு விளக்குகின்றது. அதேவேளை எனது பார்வைக்கு இந்திரனது ஐராவாதத்தில் பட்டுத்தெறிப்பது போலும், முன்நெற்றி மயிர் அசைவது போலவும் கண்ணிற்கு கவர்ச்சியைத் தருகிறது.

விதூஷகன் - ஹி.ஹி.ஓ.இது அரசன் த்விஜர்களிடமிருந்து தோன்றியவர் போல செல்வச் சிறப்புடைய மோதகத்தில் துண்டு போல

ராஜா - (சிரித்துக் கொண்டு) எல்லாவகையிலும் மேலான செயலுடையது போலவே எனது விடயம் காணப்படுகிறது. (குறிப்பிட்டு வணங்கி) பகவானான பொறுமையின்தலைவனே!

03.7. எப்பொழுதும் போன்று சூரியன் மறைவடைகின்றான். அவ்வேளையில் அம்ருதயமான நீரினால் தேவர்களும், பிதிரர்களும் தர்ப்பணம் செய்யப்படுகின்றனர். இருளானது மூர்ச்சடைத்து பிளந்து செல்கிறது. சிவனது சூடாமணியாகத் தரித்ததாகிய தங்களுக்கு வணக்கம்.

(எழுந்து நிற்கின்றான்)

விதூஷகன் - ஓ! பிராமணன் என்ற பெயரியால் அவர்கள் எனது பேரளாரினால் அறியப்பட்டவராக ஆசனத்தில் நிற்பீராக அதுவரையில் நானும் சுகாசனமுடைய வனாக இருக்கிறேன்.

ராஜா - (விதூஷகனின் வார்த்தையை பற்றிக் கொண்டு இருக்கிறான். பரிகனத்தைப் பார்த்து) சந்திர கிரணங்கள் இருக்கையில் எதற்காக இந்த விளக்குகள் தங்களால் அணைக்கப்பட்டும்

राजा—[चन्द्रमसमवलोक्य] वयस्य परं मुहुर्तादागमनं
१३ देव्याः । तद् विविके कथयिष्यामि स्वामवस्थाम् ।

विदूषकः—णं दीसदि एव्व सा किं तु तारिसं अणुराअं
पेक्खिअ सक्कं आत्ता-बन्धेण अत्ताणं धारेदुं । ननुदस्यत
१५ एव सा किं तु तादशमनुराणं द्ढुवा शक्यभाशाबन्धेन आत्मानं
धारयितुम् ।

राजा—एवमेतत् । बलवान् पुनर्मम मनसोमितापः ।

नद्या इव प्रवाहो विषमशिलासंकटस्वलितवेगः ।
विम्रितसमागमसुखो मनसिशयः शतगुणोभवति ॥८॥

विदूषकः—जहा परिहीयमाणेहि अङ्गेहि अहिअं सोहसि
तहा अदूरे षिअ-समागमं ते पेक्खामि । यथा परिहाय-
३ मानैरङ्गैरधिकं शीभसे तथा अदं प्रियासमागमं ते पस्यामि ।

राजा—[निमित्तं मूचयित्वा] वयस्य

वचोभिराशाजननैर्भवानिव गुरुव्यथम् ।

अयं मां स्पन्दितैर्बाहुराश्वसयति दक्षिणः ॥ ९ ॥

विदूषकः—ण हु अण्णहा वरुहणस्स वअणं । न ख यथा
ब्राह्मणस्य वचनम् ।

३ [राजा सप्रत्याशस्तिष्ठति]

[प्रविश्य आकाशयानेन अभिसारिकावेषा उर्वशी चित्रलेखा च ।]

६ उर्वशी—[आत्मानं निलोक्य] हला चित्रलेहे अवि रोभदि
दे अअं मे अप्पाभरण-भूसिदो नीलांसुअ-परिगहो
अहिसारिआ-वेसो । हला चित्रलेखे अपि रोचते तेयं मे अप्पा-
भरणभूषितो नीलांसुकपरिग्रहोभिसारिकावेषः ।

९ चित्रलेखा—णत्थि मे वाआ-विहवो पसंसिदुं । इदं तु

ராஜா - (சந்திரனைப் பார்த்து) நண்பனே! தெவீ சிறிது நேரத்தில் வருவாள். அதில் எடுத்துரைக்க இருக்கும் விடயத்தை செல்லுவேன்.

விதூஷகன் - ஏன்? நிச்சயமாக இவளைப் பார்த்து விட்டு அத்தகைய காதலைப் பார்த்து சகிப்புத் தன்மையுடைய தொடர்பினால் என்னைத் தாங்குவதற்குரியவளாகிறாள்.

ராஜா - அவ்விதமே! மீண்டும் எனது மனஸ்தாபத்தை தாங்கு பவனாக இருக்கின்றேன்.

03.8. நதியின் பிரவாஹ வேகமானது பரந்திருக்கும் கற்களில் பட்டுத் தணிவது போன்று இடையூறு கொண்ட ஒன்றுபட்ட சுகமானது மன எண்ணமானது நூறு மடங்காகின்றது.

விதூஷகன் - எவ்விதம் பரிஹாசம் செய்யப்படுபவர்களால் அதிகம் சோபிக்கின்றது. அவ்விதமே அவர்களது விருப்பின் வகையானது தென்படுகிறது.

ராஜா - (காரணத்தை எண்ணி) இளைஞனே!

03.9. விருப்புடைய மக்களின் வார்த்தைகளில் தங்களைப் போல இந்த வலது தோளானது எனக்கு பெரும் தூண்டுதலை ஏற்படுத்தியதாக ஆறுதலைகின்றேன்.

விதூஷகன் - நிச்சயமாக வேறு பிராமணனுடைய வசனமில்லை.

(ராஜா விருப்பமுடைய ஆசையிருக்கிறது)

பின்னர் ஆகாய வழியால் செல்லுகின்ற ஊர்வசீயும் சித்ரலேகாகவும் நுழைகின்றனர்.

ஊர்வசீ - (தன்னை நோக்கி) தோழி சித்ரலேகா! இது கூட விருப்பமாக இருக்கிறதே. இந்த குறைந்த ஆபரணத்துடனும், நீலநிற பட்டாடையுடனும் கூடிய சாரிகா எனும் வேடம் கூட

- चिन्तेमि । अवि णाम अहं पुरुरवा भवेअं ति । नारित
मे वाग्विभवः प्रशंसितुम् । इदं तु चिन्तयामि । अपि नाम्नां
- १२ पुरुरवा भवेयमिति ।
उर्वशी—सहि मदणो खु तुमं भाणवेदि ! सिग्धं णोह
मं तस्स सुहअस्स वसदि । सखि मदनः खलु त्वामाज्ञापयति ।
- १६ शीघ्रं नय मां तस्य सुमगस्य वसतिम् ।
चित्रलेखा—णं एदं परिवत्तिदं विअ केलास-सिह्रं
पिअदमस्स दे भवणं उवगदं इह । नन्वेतत् परिवर्तितमिव
- १८ कैलासशिखरं प्रियतमस्य ते मवनमुपगते स्वः ।
उर्वशी—त्रेण हि पहावदो जाणाहि दाव कहि सो मम
हिअअचोरो किं वा अणुचिद्वदि सि । तेन हि प्रभागात्
- २१ षनीहि तावत् क स मम इदथचारं किं वानुतिष्ठतीति ।
चित्रलेखा—[ध्यात्वा । आत्मगतम्] भोदु कीलिस्सं दाय
एदाए । [प्रकाशम्] हला एसो मणोरह-लङ्-पिआ-समा-
- २४ अम-सुहं अणुहवन्तो उवहोअ-वखमे ओआसे चिद्वदि ।
भवतु कीडिध्यामि तावदेतया । हला एष मनोरथलब्धप्रियासमागम-
मुसमनुभवसुभोगक्षमेऽवकाशे तिष्ठति ।
- २७ [उर्वशी विषादं नाटयति ।]
चित्रलेखा—मुद्धे का उण अण्णा चिन्ता पिआ-समाअमस्स ।
मुग्धे का पुनरन्या चिन्तः प्रियासमागमस्य ।
- ३० उर्वशी—[सोच्छ्वासम्] अदक्खिणं संदेहदि मे हिअअं ।
अदक्खिणं संदिग्धे मे हृदयम् ।
चित्रलेखा—[विलोक्य] एसो मणि-हृमिअ-गदो वअस्स
- ३३ मेत्त-सहाओ राएसी । ता एहि उवसण्णाम णं ।
एष मणिहर्म्यगतो बयस्यमात्रसहाया राजर्षिः । तदेहि । उपसर्पान्
एनम् ।
- ३६ उभे अवतरतः ।
राजा—वयस्य रजन्या सह विजुम्भते मदनवाधा ।

- சித்ரலேகா - அவ்விதமில்லை எனது வாய்ச்சாதுர்யம் போற்று தங்குரியது. இதனையே எண்ணுகின்றேன். மேலும் நான் புருரவர் போன்று இருக்கவில்லை என்று
- ஊர்வசி - தோழி நிச்சயமாக மன்மதன் தங்களைக் கட்டளையிடுகிறான் என்னை விரைவாக அவனது மங்களகரமான முன்நிலையில் இருக்கும் படியாக
- சித்ரலேகா - நிச்சயமாக தங்களுக்கு மிகப் பிரியமானவருடைய இருப்பிடமாகிய கைலாச சிகரத்தை நேற்றே அடைந்து விட்டோமே.
- ஊர்வசி - அதனால் இதுவரை எண்ணத் தோன்றுகின்றது. அதுவரையாக எந்த எவன் எனது இருதயத்தைக் கவர்ந்தவன். ஏன் பின் தொடர்கிறான்.
- சித்ரலேகா - (தன்னுள் தியானித்து) இருக்கட்டும். இதுவரை இவனுடன் விளையாடுவேன். (வெளிப்படையாக) தோழி! அவர் மனதைக் கவர்கின்ற வகையில் பெறப்பட்ட சேர்க்கையினால் சுகத்தை அனுபவித்தவர்களாக இருவரும் இணைவதற்கு அவகாசம் இருக்கின்றது.
(ஊர்வசி வெட்கமுறுவதாக நடிக்கிறாள்)
- சித்ரலேகா - பேதைப் பெண்ணே! எதற்காக உனது எண்ணத்தில் வேறொருவரின் எண்ணம் ஏற்படவில்லை.
- ஊர்வசி - (பெருமூச்சு விட்டு) எனது இருதயம் வழமைக்குப் புறம்பாக செல்கிறது)
- சித்ரலேகா - (பார்த்து) மணிமாளிகைக்கு சென்ற (நண்பனாக) வயதினால் ஒத்த தன்மையுடைய இராஜராஜ அவ்வாறெனில் அவ்விடம் சென்று நாமிருவரும் அமருவோம்.
(இருவரும் இறங்குகின்றனர்)
- ராஜா - நண்பனே! இரவோடு கூட காதல் இடையூறும் என்னை வாட்டுகின்றது.

उर्वशी—अग्निच्छिन्नतयेण इमिणा वअणेण आकम्पितं
 ३९ मे हिअमं । अन्तरिदा एव्व सुणाम से सेरालापं जाव
 णो संसअ-च्छेदो होदि । अनिभिन्नार्थेन अनेन वचनेन आश
 म्पितं मम हृदयम् । अन्नरिते एव शृणुवः अस्य स्वैरालापं वाच
 ४२ वयाः संशयच्छेदां भवति ।

चित्रलेखा—जं दे रोअदि । यत् त राचत ।

विदूषकः—णं इमे अमिअ-गब्भा सेवीअन्तु चन्द-वादा ।
 ४६ नन्वेते अमृतगर्भाः संव्यन्तां चन्द्रपादाः ।

राजा—वयस्य एवमादिभिरनुपक्रम्योयमातङ्गः । पश्य ।

कुसुमशयनं न प्रत्यग्रं न चन्द्रमरोचयां

न च मलयजं सर्वाङ्गीणं न वा सर्णयष्टयः ।

मनसिजठजं सा वा दिव्या समालगपोहितुम-

उर्वशी—का वा अवरा । का वापरा ।

राजा—

रहसि लघयेदारब्धा वा तदाश्रयिणी कथा ॥ १० ।

उर्वशी—हिअम दाणिं मं उज्झिअ इदो संकन्तेण तुष
 फलं उवलद्धं । हृदय इदानीं मामुज्झित्वा इतः संकान्तेन त्वा
 ३ फलमुपलब्धम् ।

विदूषकः—आम । इंपि जदा मिट्ट-हरिणी-मांस-भोअणं
 ण लहे तदा णं पत्थअन्तो संकिअअन्तो आसासेमि ।

६ आम । अहमपि यदा मिट्टहरिणीमांसमोजनं न लमे तदा पत्ता
 प्रार्थयमानः संकीर्तयन्नाश्रसिमि ।

राजा—संपद्यत इदं भवतः ।

९ विदूषकः—अहं पि तं अचिरेण पाविस्सदि । आणाव
 तामचिरेण प्राप्स्यति ।

- ஊர்வசீ - பிரிக்க முடியாத பொருளுடைய இந்த வார்த்தையினால் எனது மனம் நடுங்குகின்றது. நடுவில் கூட கேட்பாயாக அவருடைய தனது மனக்கலக்கம் எது வரையோ அது வரையாக சந்தேகம் தெளிதலாகவே இருக்கிறது.
- சித்ரலேகா - அது தாங்கள் விருப்பம்.
- விஷாகன் - சந்திரனிலிருந்து பொழிகின்ற அமிர்தம் சேவிக்கப்பட்டும்.
- ராஜா - நண்பனே! இவ்விதமே உனது ஆதங்கமானது அனுக்கிரகிக்கத்தக்கது. பார்.

03.10. எனது மனக்கவலையை (மனக்குட்டினைப்) போக்குவதற்கு மலர்ப்படுக்கை போதாது. சந்திகிரகணம் போதாது. எல்லா அங்களுக்கும் பூச்சும் பூசுவது போதாது, மணிச்சட்டங்கள் போதாது. அவள் அழகாக இருப்பதும் கவருகிறாய் என்றில்லை. அதனைப் பின் தொடருகின்ற கதையோ அல்லது மனக்குடோ பெறப்பட்டது ஆகின்றது.

- ஊர்வசீ - இருதயமே! இப்பொழுது என்னை இரக்கச் செய்து இப்பொழுது அந்த நாயனாகிய உன்னால் பழமானது பெறப்பட்டது.
- ராஜா - ரகசியமாக பெறத்தக்கது ஆரம்பமானது அல்லது அவளைப் பின் தொடரும். கதையானது (ஆரம்பமானது)
- ஊர்வசீ - இதைவிட மேலும்.
- விதூஷகன் - ஓ! நானும் கூட எவ்விதம் சுவைப்பதற்கு விரும்பியது. பெற்றுக் கொள்ளவில்லையோ அவ்விதம் அது நன்கு பிரார்த்திக்கப்பட்டதாக பாடப்பட்டு ஆஸ்வாசம் (மனக்கவலை நீக்குதலை) அளிக்கட்டும்.
- ராஜா - இது தாங்களால் பெறப்பட்டது.
- விதூஷகன் - தாங்களும் கூட அவளை கூடிய விரைவில் பெறுவீர்

राजा—सखे एवं मन्ये—

- १२ चित्रलेखा—सुगु असंतुष्टे सुगु । श्शु असंतुष्टे श्शु ।
विदूषकः—कहं विअ । क्यमिव ।

राजा—

अयं तस्या रथक्षोभादंसनांसो निपीडितः ।

एकः कृती शरीरेस्मिन् शेषमङ्गं भुवो भरः ॥ ११ ॥

- चित्रलेखा—किं दाणि विलम्बीअदि । किमिदानो विलम्ब्यते ।
उर्वशी—[सहसोपसृत्य] इला अग्गदो वि मम गदाए
३ उदासीणो विअ महाराओ । इला अमतोपि मम गतावा
उदासीन इव महाराजः ।

- चित्रलेखा—[सस्मितम्] अदितुवरिदे अणुक्खित्त-तिर-
६ क्खरिणीआ सि । अतित्वरिते अनुक्खित्ततिरस्करिणीकसि ।
[नेपथ्ये ।] इदो इदो भट्टिणो । इत इतो भर्त्ती ।
[सर्वे कर्णं ददति ।]

[उर्वशी सह सख्या विपण्णा ।]

- ९ विदूषकः—अविहा अविहा उवट्टिदा देवी । ता वार्थ-
जमो होहि । अविहा अविहा उपस्थिता देवी । तद् वाचंयसोअव ।
राजा—भवानपि संवृताकारमास्ताम् ।
१२ उर्वशी—इला किं एत्थ करणिअं । इला किमत्र करणीवम् ।
चित्रलेखा—अलं आवेण्ण । अन्तरिदा घयं । उववास-
णिअमवेसा राषसि-महिसी दीसदि । वा ञ एता
१३ चिरं त्रिट्टिहसदि । अलमावेगेन । अन्तर्हितं आवाम् । उपवा-
सनिअमवेणा गजर्षिमहिणीः इदयत । तत्रैषा इह चिरं स्थास्यति ।
[ततः प्रविशति औपहारिकहस्तपरिजना देवी ।]
१८ देवी—[परिक्रम्य अवलोक्य च] हञ्जे णिउणिए एसो
रोहिणी-संजोएण अहिअंसोहदि भअवं मिअ-लम्बणो ।

- ராஜா - நண்பனே! அவ்விதமே எண்ணுகின்றேன்.
 சித்ரலேகா - கேளும், மகிழ்விக்காமல் கேளும்
 விதூஷகன் - எவ்விதம்
 ராஜா -

3.11. தேரினை இணைப்பதால் அவளது தோளினால் பீடிக்கப்பட்டதால் அந்த தோளானது இந்த சாரீரத்தில் ஒன்றாக இருந்தாலும் ஏனைய அங்கங்கள் பூமிக்கே பாரமுடையதாகின்றன.

- சித்ரலேகா - நண்பா! ஏன் இவ்விதம் புலம்புகிறான்?
 ஊர்வசீ - (விரைவாக எழுந்து) தோழி, என்னுடைய அருகில் சென்றிருந்தாலும் மஹாராஜா உதாசீனம் செய்பவர் போல இருக்கிறார்.
 சித்ரலேகா - (சிரிப்புடன்) மிக விரைவில் மறைக்கப்பட்டவளாக இருக்கிறாய்.
 (திரை மறைவில்)
 (இதோ இதோ பட்டினீ)
 (எல்லோரும் காது கொடுத்து, ஊர்வசியுடன் நண்பி இருக்கிறாள்)
 விதூஷகன் - விரைவாக விரைவாக தேவியே! எழுந்திருங்கள் ஆசனம் செய்பவராய் இருப்பாயாக
 ராஜா - தாங்களும் நிகழ்ந்தது கூறப்பட்டது.
 ஊர்வசீ - தோழி! இங்கு எது செய்யத்தக்கது?
 சித்ரலேகா - ஆவேசம் கொள்ள வேண்டாம். நாம் இருவரும் மறைகிறோம். ராஜரிஷியின் மனைவி போன்று அருகிலிருக்கும் தோற்றமுடையவளாக காணப்படுகிறது. அங்கு இவள் இங்கு நீண்ட நேரம் இருப்பாள்.
 (பின்னர் உதவி நெய்கின்ற கைகளுடன் பரிஜனங்களுடன் தேவி நுழைகிறாள்)
 தேவீ - (சுற்றிப் பார்த்து) தோழி நிபுணிகையே!

इमे निपुणिके एष रोहिणीसंयोगेन अधिकं शोभते भगवान्
११ सुकलाञ्छनः

चेटी—णं देवी-सहिदो भट्टा विसेस-रमणिज्जो [परिक्रामति]
ननु देवीसहितो भर्ता विशेषरमणीयः ।

१४ विदूषकः—[दृष्ट्वा] भो ण जानामि सोत्थि-वाअणं
वेइ त्ति आदु भवदो वद-व्ववदेसेण मुक्क-रोसा पणि-
पाद-लङ्घणं पमज्जिदुकाम त्ति अज्ज मे अक्खीणं सुइ-
१७ दंसणा देवी । भो न जानामि स्वस्तिवायनं ददातीति अथवा
भवतो व्रतव्यपदेशेन मुक्करोषा प्रणिपातलङ्घनं प्रमार्ष्टुकामेति अथ
ममाक्ष्णोः शुभदर्शना देवी ।

३० राजा—[सस्मितम्] उभयमपि घटते । तथापि भवता
यत् पञ्चादभिहितं तन्मां प्रति भाति । यदत्रभवती

सितांशुका मङ्गलमात्रभूषणा
पवित्रदूर्वाङ्कुरलाञ्छितालका ।

व्रतापदेशोज्झितगर्ववृत्तिना

मयि प्रसन्ना वपुषैव लक्ष्यते ॥ १२ ॥

दंवा—[उपगम्य] जदु जेदु अज्जउत्तो । जयतु जयतु
आर्यपुत्रः ।

३ परिजनः—जेदु जेदु भट्टा । जयतु जयतु भर्ता ।

विदूषकः—सत्थि भोदीए । स्वस्ति भवत्यै ।

राजा—स्वागतं देव्यै [तां हस्तेन गृहीत्वा उपवेशयति]

५ उर्वशी—हला इअं ठाणे देवी-सहेण उअअरीअदि । ण
किं पि परिहीअदि सचीए ओजस्सिदाए । हला इअं
स्थाने देवीअडेनोपचर्यते । न किमपि परिहीयते शक्या ओजस्वितया ।

இவள் ரோஷினியின் செயற்கையால் மானின
டையாள முள்ள சந்திரன் அதிகம் அழகு பெறுவது
போல தாங்களும்..

- சேட - (சுற்றி நடந்து) நிச்சயமாக தேவியுடன் கூடிய
கணவர் சிறப்பான அழகுடையவர்.
- விதூஷகன் - (பார்த்து) ஓ! நான் அறியவில்லை எனக்கு
நன்மையை தரப்போகின்றது என்று இல்லையேல்
தங்களால் விரத ஒழுங்கிலிருந்து விடுபட்டவர்
போல உணவு உண்ணாமலிருப்பதிலிருந்து வழ
வியவளாக இன்று எனது கண்களுக்கும் தேவி
அழகாக காட்சி தருகிறாள்.
- ராஜா - (சிரிப்புடன்) இருவரும் பிரிக்கப்பட்டிருக்கிறது.
அவ்விதமே தங்களால் எது பின்னால் கூறப்பட்
டதோ, அது என் பொருட்டு கூறப்படுகிறது. இது
இங்கு இருக்கிறது.

03.12. வெண்ணிறப்பட்டாடையானது மங்களத்திற்கு மாத்திரம்
அணிந்ததாகின்றது. புனிதமான அறுகம் புல்லின் நுனிப்போன்று
முன்நெற்றி மயிர்கள் காணப்படுகின்றன. விரதத்தை நிறுத்தியதால்
வெற்றி கொள்ளப்பட்ட கர்வத்தின் வளர்ச்சியுடையதாகவுமான
பெண் போன்று என் முன்னிலையில் தோற்றமளிக்கிறாள்.

- தேவீ - ஆர்யபுத்திர் முவ்தா கொள்ளட்டும், வெற்றி
கொள்ளட்டும்.
- பரிஜனம் - (அணுகி) வெற்றி கொள்ளட்டும். வெற்றி
கொள்ளட்டும் கணவர்
- விதூஷகன் - தங்களுக்கு மங்களம் உண்டாகட்டும்.
- ராஜா - தேவியே! தங்களுக்கு நல் வரவு (அவளை
கையினால் பிடித்து அமரவைக்கிறார்)
- உள்வசீ - தோழி எனும் ஸ்தானத்தில் இவள் மங்களகரமாக
தேவீ எனும் சொல்லாமல் உச்சரிக்கப்படுகின்றாள்
வேறொன்றுமில்லை "சசீ" (இந்திரன் மனைவி)
போன்று ஒளியினால் நன்கு கவரப்படுகின்றாள்.

- ९ चित्रलेखा—साधु असूआ-परम्मुहं मन्तिदं । साधु असू-
यापराङ्मुखं मन्त्रितम् ।
देवी—अस्त्रउत्तं पुरो करिअ को वि बद्-विसेसो मद्
१२ संपादणीओ । ता मुहुत्त उवरोहो सहीअदु । आर्यपुत्रं
पुरस्कृत्य कोपि व्रतविशेषो मया संपादनीयः । तद् मुहूर्तमुपरोधः
सह्यताम् ।
१५ राजा—मा मैवम् । अनुग्रहः खलु नोपरोधः ।
विदूषकः—ईरिसो सोत्थि-वाअणवन्तो उवरोहो बहुसो
होदु । ईदशः स्वस्तिवायनदानुपरोधो बहुशो भवतु ।
१८ राजा—किंनाग्धेयमेतद् देव्या व्रतम् ।

[देवी निपुणिकामवेक्षते ।]

- २१ निपुणिका—भट्टा पिआणुप्पसादणं णाम । भर्तः प्रियानु-
प्रसादनं नाम ।

राजा—[देवीं विलोक्य] यधेवम्

अनेन कल्याणि मृणालकोमलं

व्रतेन गात्रं ग्लपयस्यकारणम् ।

प्रसादमाकाङ्क्षति यस्तयोत्सुकः

स किं त्वया दासजनः प्रसाद्यते ॥ १३ ॥

उर्वशी—महन्तो खु से इमस्सि बहु-माणो । महान्
खत्वस्य एतस्यां बहुमानः ।

- ३ चित्रलेखा—अद् मुद्धे अणण-संकन्त-प्पेम्माणो णाअरिआ
अधिअं दक्खिणा होन्ति । अथि मुग्घे अन्यसंक्रान्तप्रेमाणो
नागरिका अधिकं दक्खिणा भवन्ति ।

देवी—[सस्मितम्] णं इमस्स वद्-परिग्गाहस्स अअं
पहावो जं वसिअं मन्ताविदो अज्जउत्तो । नन्वेतस्य व्रत-
परिग्रहस्य अयं प्रभावः यदेतावद् मन्त्रित आर्यपुत्रः ।

- சித்ரலேகா - நல்லது பொறாமையினால் கவனிக்காதவளாக எண்ணப்பட்டது.
- தேவீ - ஆர்ய புத்திரரை முன் வைத்து எவர் பொருட்டு விரத விசேஷமானது என்னால் பெறத்தக்கதோ அதனை சிறிது நேரத்திலேயே பெற்றாகிவிட்டது.
- ராஜா - இவ்விதம் வேண்டாம் வேண்டாம் அனுகிரகமே அன்றி அதற்கு விரதமில்லை.
- விதூஷகன் - இவ்விதமான மங்களகரமான வாழ்த்துக்கள் பலவாக ஆகின்றது
- ராஜா - தேவியின் இவ் விரதத்திற்கு என்ன பெயர்? (தேவி நிபுணிகர் பார்க்கப்படுகின்றாள்)
- நிபுணிகா - பெரியவரே! ப்பியானுப்ரசாதனம் எனும் பெயரு டையது. (விரும்பிய கணவரை அடைதல்)
- ராஜா - (தேவியைப் பார்த்து) இது இவ்விதமெனில்.
- 03.13. கல்யாணியே! இந்த விரதத்தினால் தளிர்போன்ற அழகிய உடலை காரணம் இல்லாமல் வாட்டுகிறாய். எவன் உற்சாகத்துடன் இருக்கின்றானோ அவனது பிரசாதத்தை எதிர் நோக்குகின்றான். அவன் அடிமையாக உன்னால் விரும்பப்பட்டவனாகின்றான்.
- ஊர்வசீ - இது பெரியோர்களால் கிடைத்த வெகு மதியன்றோ
- சித்ரலேகா - ஓ! விடுவிக்கப்பட்டவளே! வேறோருவரால் அன்புக் குரியவளாக்கப்பட்ட நாகரிகையாக அதிகம் வலிமையுடையவளாக இருக்கிறார்கள்.
- தேவீ - (சிரித்துக் கொண்டு) நிச்சயமாக இந்த விரதத் தினால் பெற்றுக் கொள்ளத்தக்க இயல்பானது எதுவோ அதுவே இதுவரை ஆர்யபுத்திரரால் எண்ணப்பட்டது.

- ९ विदूषकः—विरमदु भवं । ण जुत्तं सुहासिदं पञ्चाच-
रिदु । विरमदु भवान् । न युत्तं सुभाषितं प्रत्याचरितुम् ।
- १२ देवी—दारिद्र्यात् ओवजेव ओवहारिअं जाव मणि-
हम्मिय-गदे चन्द-पादे अणेमि । दारिका उपनयत औप-
हारिकं यावद् मणिहर्म्यगताञ्चन्द्रपादानर्चामि ।
- १५ परिजनः—एसो गन्ध-कुसुमादिउवहारो । एष गन्धकुसु-
माद्युपहारः ।
- १८ देवी—[नाट्येन गन्धपुष्पादिभिश्चन्द्रपादानभ्यर्च्य] हस्त्रे इमे
ओवहारिअ-मोदए अज्ज-माणवअं लम्भावेहि । इमे एता-
नीपहारिकमोदकानार्यमाणवकं लम्भय ।
- परिजनः—जं देवी आणवेदि । अज्ज-माणवअ एदं दाव
दे । यद् देवी आह्णापयति । आर्यमाणवक एतत् तावत् ते ।
- २१ विदूषकः—[मोदकशरावं गृहीत्वा] सोत्थि भोदीए । बहु-
फलो दे उववासो होदु । स्वस्ति भवत्यै । बहुफलस्तवोप-
वासो भवतु ।
- २४ देवी—अज्जउत्त इदो दाव । आर्यपुत्र इतस्तावत् ।
राजा—अयमस्मि ।
- २६ देवी—[राज्ञः पूजामभिनीय प्राञ्जलिः प्रणिपत्य] एसा भाई
देवदामिहुणं रोहिणी-मिअ-लञ्छणं सक्खी-करिअ
अज्ज-उत्तं अणुप्पसादेमि । अज्ज-एणुदि जं इत्थिअं
अज्जउत्तो पत्थेदि जा अज्जउत्तस्स समाअमप्पणइणी
३० ताए मए पीदि-बन्धेण वत्तिदव्वं ति । एषाई दवतामिपुणे
रोहिणीमृगर्त्वाञ्छनं साक्षीकृत्य आर्यपुत्रमनुप्रसादयामि । अक्षप्रभृति
यां स्त्रियमार्यपुत्रः प्रार्थयते या आर्यपुत्रस्य समागमप्रणयिनी श-॥
३३ मया प्रीतिबन्धेन वर्तितव्यमिति ।

- விதூஷகன் - தங்களால் விடப்பட்டும். இதில் முதுமொழி களினைத்திடும் பிக் கூறுவதும் பொருத்தமற்றது.
- தேவீ - தாரிகாகவே, இருவரும் அருகில் அழைத்து வரப்பட்டும் எதுவரை உபகாரம் செய்தார்களோ அது வரையாக மணிமாளிகைக்கு சென்று சந்திரனது ஒளிக்கிரணங்களை அர்ச்சிக்கின்றேன்.
- பரிஜனங்கள் - தேவியின் கட்டளை எப்படியோ அப்படியே கட்டளையிடப்படுகிறது. இது சந்தனம், பூக்கள் முதலா லனவைகளின் உபகாரங்கள்.
- தேவீ - நாட்டியத்தினால் சந்தனம், பூக்கள் சந்திரனின் இருபாதங்களையும் அர்ச்சித்துவிட்டு
- பரிஜனம் - எவ்விதம் தேவீ கட்டளையிடுகிறாளோ அப்படியே! ஆர்யமாணவர் எதுவரையோ அதுவரை அவர்கள்
- விதூஷகன் - (மோதகப்பாத்திரத்தை எடுத்து வந்து) தங்களுக்கு மங்களம் உண்டாகட்டும், பல பலனுடையதாக தங்களது உபவாசம் இருக்கட்டும்.
- தேவீ - ஆர்யபுத்திரரே! இங்கு வருவீர்களாக
- ராஜா - நான் இங்கு இருக்கின்றேன்
- தேவீ - (அரசனை வழிபடுவதாக கூப்பிய கையையுடைய வளாக) இவள் என்னை தேவதைகளைக் கட்டுகின்றதும், ரோஹிணியாக மானின் அடையாளத்தைச் சாட்சியாகக் கொண்டு ஆர்ய புத்திரனை பின் தொடர்பளாக இருக்கின்றேன். இன்று முதல் எந்த பெண்கள் ஆர்யபுத்திரரைப் பிரார்த்திக்கப்படுகின்றாரோ அவர்கள் ஆர்ய புத்திரரது ஒன்று சேருகின்ற பிராண நாயகி எனும் தன்மையில் என்னால். மகிழ்வினால் கட்டப்பட்டவளாக விளங்க வேண்டும் என்று.

उर्वशी—अम्हहे ण आणे किं-परं से वअणं ति । मम
उण वीसास-विसदं हिअमं संबुत्तं । अहो न जाने किप-
३६ रमस्या वचनमिति । मम पुनर्विश्वासविशदं हृदयं संवृतम् ।

चित्रलेखा—सहि महाणुहावाए पदिव्वदाए अम्मणु-
ण्णादो अणन्तराओ दे पिअ समाअमो हविस्सदि ।
३९ सखि महानुभावया पतिव्रतया अभ्यनुज्ञातः अनन्तरायस्ते प्रियसमा-
गमो भविष्यति ।

विदूषकः—[अपवार्य] छिन्न-हस्तो मच्छे पलाइदे णिम्बि-
४२ ण्णो धोवरो भणादि धम्मो मे हविस्सदि त्ति । [प्रकाशम्]
भोदि किं तारिसो पिओ तत्तभवं । छिन्नहस्तो मच्छे
पलायिते निविग्णो धोवरो भणति धर्मो मे भविष्यतीति । भवति
४५ किं तादृशः प्रियस्तत्रभवान् ।

देवी—मूढ अहं खु अत्तणो सुहावसाणेण अज्जउत्तं
णिब्बुदसरीरं कादुं इच्छामि । एत्तिएण चिन्नेहि दाव
४८ पिओ ण व त्ति । मूढ अहं खलु आत्मनः सुखावसानेन आर्यपुत्रं
निर्वृतशरीरं कर्तुमिच्छामि । एतावता चिन्तय तावत् प्रियो न वेति ।

राजा—

दातुं वा प्रभवसि मामन्यस्मै कर्तुमेव वा दासम् ।
नाहं पुनस्तथा त्वं यथा हि मां शङ्कसे भीरु ॥ १४ ॥

देवी—होहि वा मा वा । जघा-णिदिट्ठं संपादिदं पिआ-
णुप्पसादणं वदं । दारिआओ एध गच्छम्मह । [प्रस्थिता
३ देवी] भव वा मा वो । यथानिदिट्ठं संपादितं प्रियानुप्रसादनं
व्रतम् । दारिका एत गच्छामः ।

राजा—प्रिये न खलु प्रसादितोस्मि यदि संप्रति बिहाय
६ गम्यते ।

- ஊர்வசி** - ஓ நான் அறியவில்லை. இதற்கு மேலான வார்த்தையை என்று எனது மீண்டும் நம்பிக்கையுடையதாக இருதயம் தோன்றுகின்றது.
- சித்ரலேகா** - தோழி! பேரருளாலும், பதிவிரதைத் தன்மையாலும், கட்டளையிடப்பட்டவளாக எல்லையற்ற பிரகாச முடையவர்களாக அவர்கள் விருப்பமுடன் ஒன்று சேர்க்கையானது ஏற்படும்.
- விதூஷகன்** - (தடுத்து) அடையாளமிடப்பட்டவளின் கையில் மீனினடத்தில் எவ்விதம் மீனவனிடம் பிடிபடாமற் போடும் என்று பேசுகின்றான் எனது தர்மமும் அவ்விதம் இருக்கும். (வெளிப்படையாக) இருக்கிறது என்ன இவ்விதமான விருப்பமாகாது உங்களுக்கு பெரியவரே!
- தேவீ** - மூடனே! நான் அல்பமனமுடையவள் சுகத்தினைப் பெறுவதற்காக ஆர்ய புத்திரன் உடலைத் துறப்பதற்காக விரும்புகின்றேன். இதனாலேயே இதுவரை எண்ணுகின்றேன். வேறெந்த விருப்பமும் இல்லை.
- ராஜா** - “அடிமையாக எனக்கு அல்பமாக எனக்கு கொடுப்பதற்கு அல்லது பெற்றுக் கொள்வதற்குப்போல பயத்துடன் எவ்விதம் நீ என்னை எண்ணுகின்றாயோ அவ்விதமே நானும் பின்னர் இல்லை?
- தேவீ** - இரு அல்லது வேண்டாம் அல்லாவிடில், எவ்விதம் எண்ணப்பட்டதோ அது பெறப்பட்டது விருப்பத்திற்குரிய விரதத்தினூடாக இவ்விதம் செல்வதைத் தடுக்கின்றோம்.
- ராஜா** - பிரியே! நிச்சயமாக இல்லை, பிரசாதம் அளித்தவளாக இருக்கின்றேன். எவ்விதம் இதுவரை விட்டு விட்டு செல்லப்படுகின்றது.

देवी—अज्जउत्त अलङ्घिद्व-पुब्बो मच्च णिअमो । आर्यपुत्र
अलङ्घितपूर्वो मया नियमः ।

९

[निष्कान्ता सपरिवारा देवी]

उर्वशी—हला मिअ-कलत्तो राषसी । ण उण हिअअ
णिवत्तेदुं सक्कुणोमि । हला प्रियकलत्रो राजर्षिः । न पुनर्हयथ
१२ निवर्तयितुं शक्नोमि ।

चित्रलेखा—किं उण तुष णिरासाए णिवत्तीअदि । किं
पुनस्त्वया निराशया निवर्त्यते ।

१५

राजा—[आसनमुपेत्य] वयस्य न खलु दूरं गता देवी ।
विदूषकः—भण वोसद्धं जं सि वत्तु-कामो । असज्जो
त्ति वेज्जेण आदुरो विअ सेरं मुत्तो भवं तत्तहोदीए ।

१८

भण विश्रब्धं यदासि वक्तुकामः । असाध्य इति दैवेनातुर इव स्वैरं
मुक्तो भवांस्तत्रभवत्या ।

राजा—अपि नामोर्वशी—

२१

उर्वशी—अज्ज किदत्था भवे । अय कृतार्था भवेत् ।

राजा—

गूढा नूपुरशब्दमात्रमपि मे कान्तं श्रुतो पातयेत्
-पश्चादेत्य शनैः कराम्बुजवृते कुर्वति वा लोचने ।
हर्म्येस्मिन्नवतीर्य साध्वसवशान्मन्दायमाना बला-
दानीयेत पदात् पदं चतुरया सख्या ममोपान्तिकम् ॥१५॥

उर्वशी—हला इमं दाव से मणोरहं संपादइस्सं । [पृच्छती
गत्वा राज्ञो नयने संवृणोति] हला इमं तावदस्य मनोरथं संपादयिष्यामि ।

३

[चित्रलेखा विदूषकं संज्ञापयति ।]

राजा—[स्पर्श रूपयित्वा] सखे नारायणोरुसंभवा सेप
घरोरुः ।

- தேவீ - ஆர்யபுத்ரரே! என்னால் நியமானது எல்லை மீறிய தாகக் காணப்படுகிறது.
(தேவீ தனது பரிவாரங்களுடன் செல்கின்றாள்)
- ஊர்வசீ - தோழி! விருப்பத்திற்குரிய ராஜரியின் மனைவியே! மீண்டும் இதயமானது நீங்குவதற்கு எண்ணும் என நினைக்கவில்லை.
- சித்ரலேகா - ஏன் பின்னர் உன்னால் ஆரையில்லாமல் விடப்படுகின்றது?
- ராஜா - (இருக்கைக்கு வந்து) நண்பனே! நிச்சயமாக தேவீ தூரத்திற்கு செல்லவில்லை.
- விதூஷகன் - எதனைக் கூறவிரும்புகின்றாளோ அவ்விதம் கூற இருக்கிறாய். அவளை ஆள்வசப்படுத்திவிடு வைத்தியரில்லாமலே உன்னை விடுத்து அவளுக்குவே றொன்றும் இல்லை.
- ராஜா - அவள் பெயர் ஊர்வசீ
- ஊர்வசீ - இன்று எதன் பொருட்டு ஆகின்றது.
- ராஜா - காந்தம் போன்ற காற்சலங்கையொலியைக் கேட்டதுமே எனது கேள்வியில் மறைவு ஏற்படுகின்றது.

03.15. மெதுவாக பின்னர் அவளுடைய கையிலிருந்து நழுவிய நீலோத் பலம் போன்ற வட்டமான இரு கண்களிலேயே ஒன்றுபடுகின்றது. இந்த மாளிகையில் இருக்கும் போதே தைவாதீனமாகவே மெதுவான தன்மையையும் கெட்டித் தனத்தையும் உடையதாக தோழிகளால் எனக்கு அண்மையில் அடிக்கு அடி பாலத்காரமாக கவர்ந்து இழுக்கின்றது.

- ஊர்வசீ - தோழி! இந்த இதுவரையாக இவருடைய மன விருப்பத்தை ஏற்படுத்துவேன்.
(பின்னர் சென்று அரசரின் இருகண்களில் தென்படுகின்றாள்)
(சித்ரலேகா விதூஷகனை கட்டளையிடுகின்றாள்)
- ராஜா - (தொடுவதாக நடித்துவிட்டு) நண்பரே! இவள் நாராயணரின் அழகிய தொடையிலிருந்து தோன்றியவளா?

६ विदूषकः—कहं भवं अवगच्छदि । कथं भवानवगच्छति ।
राजा—किमत्र ज्ञेयम् ।

अङ्गमनङ्गच्छिष्टं सुखयेद्व्या न मे करस्पर्शात् ।
नोच्छ्वसिति तपनकिरणैश्चन्द्रस्येवांशुभिः कुमुदम् ॥१६॥

उर्वशी— [हस्तावपनीय उत्तिष्ठति । किञ्चिदुपसृत्यः] जेदु जेदु
महाराओ । जयतु जयतु महाराजः ।

३ राजा—सुन्दरि स्वागतम् [एकासने उपवेशयति]
चित्रलेखा—अबि सुहं वअस्सस्स । अपि सुखं वयस्यस्स ।
राजा—नन्वेतदुपपन्नम् ।

६ उर्वशी—इला देवोए विण्णो महाराओ । तदो से पण-
अवदी विअ सरीर-संपकं गद म्हि । मा खु मं पुरो-
भाइणि समन्थेहि । इला देव्या दत्तो महाराजः । ततोस्स

९ प्रणयवतीव शरीरसंपर्कं गतास्मि । मा खलु मां पुरोभागिनीं स्मर्ययस्व ।
विदूषकः—कहं इह ज्जेव तुम्हाणं अस्थमिदो सुज्जो ।
कथमिहैव युवयोरस्तमितः सूर्यः ।

१२ राजा—[उर्वशीमवलोक्य]

देव्या दत्त इति यदि व्यापारं ब्रजसि मे शरीरेऽस्मिन् ।
प्रथमं कस्यानुमते चोरितभेतत् त्वया हृदयम् ॥ १७ ॥

चित्रलेखा—वअस्स णिरुत्तरा एसा । संपदं मह विण्णप्यं
सुणीअदु । वयस्य निरुत्तरैषा । साप्रतं मम विज्ञाप्यं श्रूयताम् ।

३ राजा—अवहितोस्मि ।

चित्रलेखा—वसन्ताणन्तरे उण्ह-समए भअवं सुज्जो
मए उवअग्दिव्वो । ता जहा इअं मे पिअ-सहो सग्ग-
६ स्स ण उक्कण्ठेदि तद्दा वअस्सेण कादुवं । वसन्तानन्तरे
उण्णसमए भगवान् सूर्यो मयोपचरितव्यः । तद् यथेयं मे प्रियसखी
स्वर्गयं नांस्सुठंते तथा वयस्येन कर्तव्यम् ।

- விதூஷகன் - எவ்விதம் தாங்கள் அறிந்தீர்கள்...
 ராஜா - ஏன் இவ்விதம் எண்ணுகிறாய்?

03.16. “அனங்கள் எனும் காதல் தேவனால் தழுவப்பட்ட எனது அங்கமானது வேறு ஒருவரது கையின் தொடுகையால் சுகம் ஏற்படாது. பூவானது சந்திரனது கிரணங்களினாற் போலதகிக்கின்ற கிரணங்களால் தேற்றாமலிருப்பது போன்று...”

- ஊர்வசீ - கையை விரித்து எழுகின்றாள். இது என்ன அணுகு முறை. வெற்றி கொள்ளட்டும் வெற்றி கொள்ளட்டும் மஹாராஜா.
 ராஜா - அழகியே! நல்வரவு (ஒற்றையாசனத்தில் அமரச் செய்கிறார்)
 சித்ரலேகா - சமவயதுடைய (நண்பனுடைய) சுகம் எப்படி?
 ராஜா - இப்பொழுது தான் வந்தாள் என்ன ஏற்பட்டது!
 ஊர்வசீ - தோழி! தோழியினால் மஹாராஜாவிடம் கொடுக்கப்பட்டாள் பின்னர் அவருடைய பிராண நாயகியாக உடலைத் தொட்டதால் சென்றவளாக இருக்கின்றேன். நிச்சயமாக வேண்டாம் என்னை நகரில் பேசுபவர்களுள் கெட்டித் தனமுடையவளாக இருக்கட்டும்.
 விதூஷகன் - அவ்விதம் இங்கு இவ்விதம் இருவருக்கிடையில் சூரியன் மறைந்தது
 ராஜா - (ஊர்வசீயைப் பார்த்து)

03.17. “தேவியால் கொடுக்கப்பட்டது என்று எவ்விதம் எனது உடலில் வியாபாரத்தைத் தொடர்கிறாய்? எவருடைய அனுமதியால் முதலில் இந்த இருதயமானது உன்னால் களவாடப்பட்டது.

- சித்ரலேகா - நண்பனே! இதற்கு பதில் இல்லை, உடனடியாகவே எனது விண்ணப்பம் கேட்கப்பட்டும்.
 ராஜா - நல்லது அவதானமுடையவளாக இருக்கிறேன்.
 சித்ரலேகா - வசந்த காலத்தின் நடுவில் சூடான வேளையில் பகவான் சூர்யன் என்னால் உபசரிக்கத்தக்கவன். அவ்விதமே இந்த எனது விருப்பத்துக்குரிய தோழி சுவர்க்கத்தினுடைய தூண்டப்பட்ட தன்மையை அவ்விதமே நண்பனோடு செய்யத்தக்கது.

- १ विदूषकः—किं वा सग्नो सुमरिद्वं । ण वा अण्होअदि
ण वा पीअदि । केवलं अणिमिसेहिं णअणेहिं मीणा
विडम्बीअन्ति । किं वा खगे स्मर्तव्यम् । न वा अश्यते न वा
१२ पीयते । केवलमनिमिषैर्नयनैर्मीना विडम्ब्यन्ते ।

राजा—भद्रे

अनिर्देश्यसुखः स्वर्गः कस्तं विस्मारयिष्यति ।

अनन्यनारीसामान्यो दासस्त्वस्याः पुरुरवाः ॥ १८ ॥

- चित्रलेखा—अणुगहिद म्हि । हला उव्वसि अकादरा
भविअ विसज्जेहि मं । अनुगृहीतास्मि । हला उर्वशि अकातरा
३ भूत्वा विसर्जय माम् ।

उर्वशी—[चित्रलेखां परिष्वज्य] सहि मा खु मं विसु-
मरेहि । सखि मा खलु मां विसर ।

- ६ चित्रलेखा—[सस्मितम्] वअस्सेण संगदा तुमं एव्व एदं
मण जाचिद्ववा । वयस्येन संगता तमेव एताद् मया याचितज्जा ।
विदूषकः— दिट्ठिआ मणोरह- संपत्तीए वड्ढदि भवं ।

- ९ दिष्टया मनोरथसंपत्त्या वर्धते भवान् ।

राजा—इयं तावद् वृद्धिर्मम । पश्य ।

सामन्तमौलिमणिरञ्जितशासनाङ्क-

मेकातपत्रमवनेर्न तथा प्रभुत्वम् ।

अस्याः सखे चरणयोरहमद्य कान्त-

माज्ञाकरत्वमधिगम्य यथा कृतार्थः ॥ १९ ॥

उर्वशी—णत्थि मे विहवो अदो पिअदरं मन्तिदुं ।

नास्ति मे विभवः अतः प्रियतरं मन्त्रयितुम् ।

- ३ राजा—[उर्वशी हस्तेनावलम्ब्य] अहो विरुद्धसंवर्धन ईप्सि-
तलाभो नाम ।

விதூஷகன் - பெண்ணே! ஏன் ஸ்வர்கத்தில் நினைவு கொள்ள த்தக்கது. இருக்கவில்லையா! அல்லது குடிக்க வில்லையா? தனியாக இமைக்காத கண்களால் இமைக்கப்படாமல் இருக்கின்றன.

ராஜா - நண்பியே!

03.18. "சுவர்கமானது குறைவற்ற சுகமானது அவர் அவரை நினைக்க வைக்கும் அவளைவிட வேறு பெண் இயல்பானவள் புருவர்களல் லவா அவளுடைய அடிமை."

சித்ரலேகா - அநுக்கிரஹம் செய்யப்பட்டவளாக இருக்கிறேன் தோழி. ஊர்வசீ உணர்வு இழந்த நிலையில் இருந்து என்னை விடுவிப்பாயாக

ஊர்வசீ - தோழி! நிச்சயமாக என்னை மறந்துவிடாதே.

சித்ரலேகா - (சிரித்துக் கொண்டு) நண்பனும் நீ இவ்விதம் இந்த என்னால் யாசிக்கத்தக்கவளாக இருக்கிறாய்.
(அரசனை வணங்கி விலகுகிறாள்)

விதூஷகன் - விதிவசத்தால் மனவிருப்பப்படியாக வளர்கிறது பகவானே!

ராஜா - இது இதுவரையாக வளர்ச்சி பெற்றது என்னு டையது பார்

03.19. "நண்பனே! சுற்றிலும் முடிவின் இரத்தினம் ஜொலிக்கும் பாதங்களுடைய பீடம் உடையவனும், ஓர் குடைக்கீழ் இருப்ப வனுமாக உலகில் பிரபுவாக ஆதிக்கியம் பெற்று விளங்கனாலும் நான் அவ்விதம் நன்றிக்கடனும் இன்று அவளுடைய இரு கால்களில் நாயகனாக கட்டளையிடத்தக்கவனாக அறிந்து கொள்வது நன்றிக் கூனில்லையா?

ஊர்வசீ - என்னுடைய அறிவுக்கெட்டியவரை மிகுந்த விருப் பதற்குரியதாக ஆலோசனை செய்வதற்குரியதாக இருக்கவில்லை

ராஜா - (ஊர்வசீயை கையால் தழுவி) இப்பொழுது முறண் பாட்டின் வளர்ச்சி விரும்பிய எண்ணம் எனும் பெயருடையதாயிற்று.

पादास्त एव शशिना सुखयन्ति गात्रं
बाणास्त एव मदनस्य मनोऽनुकूलाः ।

संरम्भरूक्षमिव सुन्दरि यद्यदासीत्
त्वत्संगमेन मम तत्तदिवानुनीतम् ॥ २० ॥

उर्वशी—अवरद्धमिह चिर-कारिआ अज्जउत्तस्स ।
अपगज्जस्मि चिरकारिका आर्यपुत्रस्य ।

राजा—मा मैवम् ।

यदेवोपनतं दुःखात् सुखं तद् रसवत्तरम् ।
निर्वाणाय तरुच्छाया तप्तस्य हि विशेषतः ॥ २१ ॥

विदूषकः—भो सेविदा पद्मेस-रमणीआ चन्द-वादा ।
समओ खु दे वास-घर-पवेसस्स । भोः सेविताः प्रदोपर-
३ मणीयाश्चन्द्रपादाः । समयः खलु ते वासगृहप्रवेशस्य ।

राजा—तेन हि सख्यास्ते मार्गमादेशय ।

विदूषकः—इदो इदो भवदी । [इति निष्कामन्ति] इत इतो
६ भवती ।

राजा—सुन्दरि इयमिदानोमभ्यर्थना ।

उर्वशी—कहं विअ । कथमिव ।

९ राजा—

अनधिगतमनोरथस्य पूर्वं

शतगुणितेव गता मम त्रियामा ।

यदि तु तव समागमे तथैव

प्रत्तरति सुभ्रु ततः कृती भवेयम् ॥ २२ ॥

[इति निष्क्रान्ताः सर्वे]

तृतीयोङ्कः समाप्तः ॥

03.20. “இந்த சந்திரனின் கிரணங்களது வீழ்ச்சியானது உடலை சுகப்படுத்துகின்றன. அவர்களது மன்மதனது அம்புகள் மனதிற்கு விரும்புடையதாக இருக்கின்றன. அழகியே! எங்கெங்கெல்லாம் உனது பிரிவோ சமையுடையது போன்றுள்ளது. (கனதியாக உள்ளது) அப்பொழுதெல்லாம் உன்னுடன் கூடுதல் எனது அன்பு போல இருக்கின்றது.

ஊர்வசி - குற்றமிழைத்தவளாக இருக்கின்றேன். மகாராஜா வோடு சேர இருக்கிறது.

ராஜா - அவ்விதம் வேண்டாம், வேண்டாம்

03.21. “துக்கத்திலிருந்து எத்தகைய சுகம் ஏற்படுகின்றதோ அவ்விதமே சவையுடையது. மரநிழல் எவ்விதம் சிறப்பாக வெம்மையைத் தடுக்கின்றதோ அவ்விதம் ஆகிறது?

விதுஷுகன் - ஓ! சேவிக்கத்தக்கவர்கள் களங்கமற்ற அழகிய சந்திரர்கள். இப்பொழுது அவர்கள் வாழ்விடத்திற்குள் நுழைவதற்குரிய சந்தர்ப்பம்.

ராஜா - ஆகவே அந்த நண்பிற்கு வழியைக் காட்டுவாயாக

விதுஷுகன் - பெண்ணே! இதோ இதோ.....
(என்று சுற்றுகின்றார்கள்)

ராஜா - அழகியே! இது இப்பொழுது எனது பிரார்த்தனை

ஊர்வசி - எப்படி

ராஜா - அழகியவளே! முன்பு அன்பு விழுந்த என்னுடைய மனமானது மூன்றுயாமப் பொழுதானது நூறு மடங்காகச் செல்கிறது. எவ்விதமோ அவ்விதமே உன்னுடைய சேர்க்கையும் அது விரிந்து செல்வதாகவே அதைச் செய்வதாக ஆகின்றது.

(எல்லோரும் விலகுகின்றார்கள்)

(விக்ரமோர்வசீய நாடகத்தில் மூன்றாம் அங்கம் முற்றும்.)

चतुर्थोऽङ्कः ।

[ततः प्रविशति विमनस्का चित्रलेखा सहजन्या च ।]

- सहजन्या—[चित्रलेखां विलोक्य] सहि मिलाभमाण-सद-
 ३ वत्तस्स विअ दे मुहस्स छाया हिअअस्स अस्सत्थारं
 सूपदि । ता कहेहि णिव्वेद-कारणं । सम-दुल्ला भवितुं
 इच्छामि । सखि म्हायमानशतपत्रस्येव ते मुखस्य च्छाया इदयस्य
 ६ अस्सत्थतां सूचयति । तत् कथय निर्वेदकारणम् । समदुःखा
 भवितुमिच्छामि ।

- चित्रलेखा—अञ्जरा-वार-पञ्जापण इह भववदो सुज्जस्स
 ९ पाद-मूलोवट्ठाणं वट्टदि त्ति बलिअं खु उव्वसीए उअ-
 णिठदं मिह । अप्सरोवारपर्यायण इह भगवतः सूर्यस्य पादमूलोपस्थानं
 वर्तत इति बलवत् खल्वर्चस्यामुत्कण्ठितास्मि ।

- १२ सहजन्या—जाणे सो अण्णोण्ण-सिणेहं । तदो तदो ।
 जाने युवयोरन्योन्यस्नेहम् । ततस्ततः ।

- चित्रलेखा—तदो इमाहं दिवसाहं को णु खु वुत्तन्तो
 १५ त्ति पणिधाण-ट्टिदाए मए अच्चाहिदं उवलद्धं । तत एतेषु
 दिवसेषु को नु सल्ल वृत्तान्त इति प्रणिधानस्थितया मया अत्याहि-
 तमुपलब्धम् ।

- १८ सहजन्या—[सावेगम्] कीरिसं विअ । कीदृशमिव ।

- चित्रलेखा—उव्वसी किल तं रदि-सहाअं रायसिं अम-
 २१ च्चेसु णिव्वेसिद-रज्ज-धुरं गेण्हिअ गन्धमादण-वणं
 विहरिदुं गदा । उर्वशी किल तं रतिसहायं राजविममत्सेणु-
 निवेशितराज्यधुरं गृहीत्वा गन्धमादनवनं विहर्तुं गता ।

நான்காவது அங்கம்

(பின்னர் மனக்குழப்பமுடைய சித்ரலேகாவும் சஹஜன்யாகவும் நுழைகின்றனர்)

- சஹஜன்யா - (சித்ரலேகாவைப் பார்த்து) தோழி! மலர்ந்த தாமரை போன்ற உன்னுடைய முகத்தின் நிழல் இருதயத்திலிருக்கும் எண்ணத்தை பிரதிபலித்துக் காட்டுகின்றது. அதனைச் சொல் காரணத்தைத் தெரிவி. உனது குற்றத்தை சமமாகப் பகிர்ந்து கொள்ள விரும்புகின்றேன்.
- சித்ரலேகா - அப்சர கணத்தைச் சேர்தவனெருவன் அரசரோடு இங்கு பகவான் சூரியனது பாத அடியில் இருப்பவர் என்று பலவந்தமாக இங்கு ஊர்வசீயினால் தூண்டப்பட்டவளாக இருக்கிறேன்.
- சஹஜன்யா - அறிவேன் உங்களிருவருக்குமான நட்பினை பின்னர் பின்னர்.
- சித்ரலேகா - இந்த நாட்களில் ஒரு கதையுமிருக்கவில்லை உயிரைக் கொடுத்த நிலையில் என்னால் இந்த நிலையடையப் பெற்றது.
- சஹஜன்யா - (உற்சாகத்துடன்) எப்படியெய்ப்படி?
- சித்ரலேகா - ஊர்வசீயும் அவரை காதலோடு கூட ராஜரிஷியின் மந்திரிகளின் சபையில் ராஜ்யத்தின் விரோதத் தன்மையை பெற்றுக் கொண்டு கந்தமாதன பர்வதத்தில் விடுவிக்கப்பட்டவளாகச் சென்றாள்.

- सहज्या—सो णाम संभोओ जो तारिसेसु पदेसेसु ।
 १४ तदो तदो । स नाम संभोगो यस्तादशेषु प्रदेशेष । ततस्ततः ।
 चित्रलेखा—तर्हि खु भन्दाइणीए पुलिणेषु गदा सिभवा-
 पव्वव्-केलीहिं कीलमाणा विजाधर-दारिका उदयवती
 २७ णाम तेण राएसिणा णिज्झाइद ति कुविदा उव्वसी ।
 तव खलु मन्दाकिन्याः पुलिणेषु गता सिक्कतापर्वतकेलीभिः कीडन्ती
 विधाधरदारिका उदयवती नाम तेन राजर्षिणा निध्यातेति कुपिता उर्वरी ।
 २० सहज्या—होदव्वं । दूरारूढो खु पणओ असहणो ।
 तदो तदो । भवितव्वम् । दूरारूढः खलु प्रणयः असहनः । ततस्ततः ।
 चित्रलेखा— तदा भट्टिणो अणुणअं अपडिवज्जमाणा गुरु-
 २३ साव-संमूढ-हिअआ इत्थिआ-जण-परिहरणिज्जं कुमार-
 वचं पइदा । पवेसाणन्तरं च काणणोव्वन्त-वत्ति-लदाभा-
 वेण परिणदं से रूवं । ततो भर्तुरनुनयमप्राप्तपद्यमाना गुरुशाप-
 २६ संमूढहृदया स्त्रीजनपरिहरणीयं कुमारवचं प्रविष्टा । प्रवेशानन्तरं च
 काननोपान्तवतिलताभवेन परिणतमस्या रूपम् ।
 सहज्या—णत्थि विहिणो अलह्णजिज्जं । तस्स अणुरा-
 २९ जस्स अअं णाम एक-वदे ईरिसो अणत्थो । अह किम-
 वत्थो सो रावसी । नास्ति विव्हेरल्लडधनीयम् । तस्यानुरागस्य
 अयं नाम एकपद ईदशानर्थः । अथ किमवस्थः स राजर्षिः ।
 ४२ चित्रलेखा—तस्सि एव्व काणणे पिअदमं विचिण्णन्तो
 अहोरसे अदिवाहेदि । इमिणा इण णिव्वुदाणं पि
 उक्कण्ठा-कारिणा मेहोदण अणत्थाहीणो हविस्सदि ।
 ४५ तस्मिन्नेव कानने प्रियतमां विचिन्वन्नरोगप्राणतिबाहयति । एतेन पुन-
 निर्वृतानामपि उत्कण्ठाकारिणा मेघोदयं अनर्थाधीनो भविष्यति ।
 सहज्या—सहि तारिसा आकिदि-विसेसा चिरं दुक्क-
 ४८ भाएणो ण होन्ति । अवस्सं किं पि अणुगह-णिमित्तं

- சஹஜன்யா - அவனது பெயர் சம்போகன் எவனோ அவன் அத்தகைய பிரதேசங்களின், மீண்டும் மீண்டும்.
- சித்ரலேகா - அங்கே நிச்சயமாக கங்கா நதியினுடைய காட்டு வழியாகச் செல்வதால் சிகதபர்வத்தின் சாரல் களில் விளையாடிக் கொண்டிருக்கின்ற வித்யா தரப் பெண்களில் உதயவதீ எனும் பெயருடையவள் இவ்வரசினால் அதிகம் நிந்திக்கப்படுகின்றாள் என்று ஊர்வசி கோபம் கொள்கிறாள்.
- சஹஜன்யா - இருக்கலாம்? நிச்சயமாக உயிரானவரிடத்தில் பொறுத்துக் கொள்ள முடியாததாக மிகுந்த தூரம் கொண்டு செல்வதாகிறது. பிறகு, பிறகு,
- சித்ரலேகா - பின்னர் கணவரின் அன்பினைக் கூட ஏற்காதவளாக குருவின் சாபத்தைப் பெற்றுக் கொண்ட இருதய முடையவளாக பெண்களால் கூட பரிஹசிக்கத் தக்கவளாக குமார வனத்தில் நூழைந்தாள். நூழைந்த பின்னர் காட்டின் நடுவில் காணப்படுகின்ற கீகாடி போன்று அவளது வடிவமானது மாற்றம் கொண்டது.
- சஹஜன்யா - இந்த நிலையானது எல்லை கடக்க முடியாததாக இருக்கவில்லை. அவனது காதலானது ஒருவதலையாக இருக்கவில்லை. பின்னர் அந்த அரசனது நிலை என்னாயிற்று?
- சித்ரலேகா - அந்தக் காட்டிலேயே மிகுந்த விருப்பத்துக் குரியவளை எண்ணியவளாக இரவு பகலாக நாட்களைச் சமக்கிறாள். மீண்டும் விடுவிக்கப்பட்டாலும் தூண்டப்பட்ட செயலானது மேகம் தோன்றுவது பேசல பொருளற்றதாக இருக்கும்.

भूओ वि समाभम-कारणं हविस्सदि । ता एहि उद्-
उम्मुहस्स भभवदो सुज्जस्स उवट्ठाणं करेम्ह । सखि
५२ ताहशा आकृतिविशेषाब्धिंरं दुःखभागिनो न भवन्ति । अवश्यं किमपि
अनुग्रहनिमित्तं भूयोपि समागमकारणं भविष्यति । तदेहि उदयोन्मु-
खस्य भगवतः सूर्यस्य उपस्थानं कुर्वः ।

५५

[इति निष्क्रान्ते ।]

प्रवेशकः ॥

[ततः प्रविशति उन्मत्तवेषो राजा ।]

५८

राजा—आः दुरात्मन् रक्षस्तिष्ठ तिष्ठ । क मे प्रियतमा-
मादाय गच्छसि । हन्त शैलशिखराद् गगनमुत्पत्त्वं
बाणमामभिवर्षति । [विमान्य]

नवजलधरः संनद्धोऽयं न हसनिशाचरः

सुरधनुरिदं दुराकृष्टं न नाम शरासनम् ।

अयमपि पटुर्घारासारो न बाणपरंपरा

कनकनिकषन्निग्धा विद्युत् प्रिया न ममोर्वशी ॥१॥

- [विचिन्त्य] । क नु खलु रम्भोरुर्गता स्यात्

तिष्ठेत् कोपत्रशात् प्रभावपिहिता दीध न सा कुप्यति

स्वर्गायोत्थिता भवेन्मयि पुनर्भावाद्द्रमस्या मनः ।

तां हर्तुं विबुधद्विषोऽपि न च मे शक्ताः पुरोवर्तिनीं

सा चात्यन्तमदर्शनं नयनयोयातेति कोऽयं विधिः ॥२॥

[दिशोऽवलोक्य । सनिःश्वासम् ।] अये परावृत्तमागधेयानां
दुःखं दुःखानुबन्धि । कुतः ।

अयमेकपदे तथा वियोगः प्रियया चोपनतः सुदुःसहो मे ।

नववारिधरोदयाद्दहोभिर्भवितव्यं च निरातपत्वरम्यैः ॥३॥

சஹஜன்யா

- தோழீ! இப்படிப்பட்ட வடிவமுடைய விசேஷங்கள் அதிக துக்கம் ஏற்படுவதாக ஆகின்றன. அவசியமாக ஏதோவொரு அநுக்கிரஹத்தின் பொருட்டு மீண்டும் ஏதோவொரு சேர்க்கையின் காரணம் நிகழும். அதிலேயே மலரும் முகத்தை யுடைய பகவானுக்கு குரிய உபஸ்தானம் செய்யப்பட்டும்.
(அனைவரும் விலகுகின்றனர்)

ராஜா

பிரவேசம் நிறைவுறுகின்றது பின்னர் பைத்தியக் கார வேடம் தரித்தவராக ராஜா நுழைகிறார்
- ஓ ! கெட்ட ஆத்மாவே காக்கிறது இருக்கட்டும் இருக்கட்டும். எங்கு எனது மிக விருப்பத்திற்குரியவளை எடுத்துக் கொண்டு செல்லுகிறாய் ஓ! மலையின் சிகரத்தில் இருந்து வானத்திற்குப் பாய்ந்து என்னை அம்புகளினால் துன்புறுத்துகிறது.
(சுற்றிப் பார்த்து)

04.1. இந்த மேகமானது புதிய நீரைத் தாங்கியதாக எங்களுக்கு இரவில் திருப்தி தருகின்றது. இது தூரத்தில் இருந்தாலும் தேவர்களின் அந்த அம்பானது “ சராசனம் ” என பெயர் பெறவில்லை. இந்த நிலையில் தாரையாகப் பொழிகின்ற தண்ணீர் அம்புகள் என்பது பாரம்பரியம் உடையது அல்ல. இந்த பொன் போன்ற ஒளி பொருந்திய நட்புத் தன்மையுடைய மின்னலானது என்னுடைய விருப்பத்திற்குரிய ஊர்வசீ அல்ல.

(சிந்திநித்து) நிச்சயமாக எங்கு அழகிய தொடையுடையவள் சென்றிருக்கிறாள்.

04.2. கோபத்தின் தன்மையினால் இயல்பு சுலைந்தவளாக இருக்கும் அதே வேளை வேறொரு விதமாக அவள் நீண்டு கோபிக்கவில்லை. சுவர்க்கத்திற்கு மேல் எழுந்து சென்றவளாக இருக்கின்றாள். அவளுடைய மனமானது மீண்டும் என்னிடத்தில் இரக்கம் உடையதாக ஆகும். எனக்கு முன்னிருந்தாலும் அவளைப் பெற்றுக் கொள்வதற்கு மின்னல் கொடி போன்ற தன்மையில் பொருத்தமற்றதாகின்றது. அவளது இரு கண்களிலும் எப்பொழுதும் இடைவிடாது சென்றதாக இருக்கிறது. எவ்விதம் இந்த விதி.

சுற்றிப் பார்த்து, பெருமூச்சுடன்!, ஐயோ! பெரிய ஊழ்வினையாகிறது. துக்கம்! துக்கம்! என காட்டுகிறது. ஏனென்றால்?

04.03. ஒரு புறம் விருப்பத்திற்குரிய அவளிடத்திலும் அவளது துன்பமானது பிரிவாகவும் எனக்கு இரண்டு விதத்திலும் புதிய வடிவம் தாங்கியதாக இருக்கிற தன்மையில் கூட அவளுடையதாகவே இருக்க வேண்டும்.

[विहस्य] मुधैव खलु मनसः परित्वापवृद्धिरुपेक्ष्यते ।
 यथा मुनयोऽपि व्याहरन्ति राजा कालस्य कारणमिति ।
 २ तत् किमहं जलदसमयं न प्रत्यादिशामि । अथ या
 प्रावृषेण्यैरेव लिङ्गैर्मम गजोपचारः संप्रति । कथमिव ।

विद्युल्लेखाकनकरुचिरं श्रीवितानं ममाश्रं
 व्याधूयन्ते निचुलतरुभिर्मञ्जरीचामराणि ।
 घर्मच्छेदात् पटुतरगिरो बन्दिनो नीकलण्ठा
 धारासारोपनयनपरा नैगमाश्चाम्बुवाहाः ॥ ४ ॥

भवतु । किमेवं परिच्छदश्लाघया । यावदस्मिन् कान्ते
 तां प्रियामन्वेषयामि [विलोक्य] हन्त व्यवसितस्य मे
 ३ संदीपनमिव संवृत्तम् कुतः

आरक्तराजिभिरियं कुसुमैर्नवकन्दली समिलगर्भैः ।
 कोपादन्तर्वाप्ये स्मरयति मां लोचने तस्याः ॥ ५ ॥
 इतो गतेति कथं नु तत्रभवती मया सूचयितव्या ।

पद्भ्यां स्पृशेद् वसुमतीं यदि सा सुगात्रो
 मेघाभिवृष्टसिकतासु वनस्थलीषु ।
 पश्चान्नता गुरुनितम्बतया ततोऽस्या
 दृश्येत चारुपदपङ्क्तिरलक्तकाङ्का ॥ ६ ॥

[परिक्रम्य अवलोक्य च सहर्षम् ।] उपलब्धमुपलक्षणं वेत्न
 तस्याः कोपनाया मार्गोऽनुमीयते ।

हतोष्ठरागैर्नयनोदविन्दुभि-
 निमग्ननामेर्निपतङ्गिरङ्कितम् ।
 च्युतं रुषा भिन्नगतेरसंशयं
 शकोदरश्याममिदं स्तनाशकम् ॥ ७ ॥

(சிரித்து) மகிழ்ச்சினாலேயே என் மனமானது பரிதா பத்தை வளர்த்துக் கொள்ளும் தன்மைபெறுகிறது. எவ்விதமே முனிவர் களுடைய செயல்களாகின்றன. “அரசனே காலத்திற்கு காரணம்” என்று, அதனை ஏன் தான் மழை பொழிகின்ற சமயத்தில் அதனை நோக்கி வழிப்படுத்தவில்லை, இல்லையேல் மழை பொழிகின்ற வேளையிலேயே பெறப்படுகிறது. எவ்விதம் எனில்?

04.4. மின்னல் கீற்று பொன் போன்று விளங்குகிறது. நீரானது எனது செல்வம் போன்று விளங்குகின்றது. அசைகின்ற மரங்களினுடைய கொத்துக்களானது சாமரைகள் போன்றும் என்னிடத்தில் வீசுகின்றன. தர்மச் செயல்களில் பெரிய மலைகள் நீல கண்டங்கள் போன்று என்னிடத்தில் வணங்குகின்றன. தாரையாக படிப்படியாக பொழிகின்ற நீருண்ட மேகங்களின் செயலானது எனது புதிய செயல்களாக ஆகின்றன.

ஆகட்டும் ஏன் இந்த எண்ணித்தின் தூண்டுதலால் ஏற்படுகின்றது. எதுவரை இந்தக் காட்டில் அவளை விருப்பத்திற்கு உரியவளைத் தேடுவளாக இருக்கிறேன். பார்த்து ஓ! இந்த விஷயத்தில் எனது எண்ணங்கள் போன்று ஏற்படுகிறது ஏனென்றால்.

04.5. சிவப்பு வரையான ஒளிகளினால் நீர்களினுள் பூக்களில் இந்த புதிய நிலையானது கோபத்தினால் உள்ளே கண்ணீர் விடுவதாகின்றது. அவளுடைய இரு கண்களினால் என்னை நினைக்கத் தூண்டுகிறது.

எவ்விதம் சென்றவளாக இருந்தாலும் எவ்விதம் அங்கு இருக்கிறார் என்று என்னால் ஊகிக்கத்தக்கதாகின்றது.

04.6. எவ்விதம் அவள் நல்ல உடல் உடையவளாக பூமியை கால்களினால் தொடுகிறாளோ! பின்னர் மேகத்தில் இருந்து பொழிந்த துகழ்களால் காட்டு இடங்களில் பருத்த தன்மை போன்று பார்க்கப்படுகின்றது. வணங்கத்தக்க வளைந்த தன்மையுடைய அவளது பாதங்களின் அடையாளமானது பார்க்கப்படுகின்றது.

(சுற்றிலும் பார்த்து, சிரிப்புடன்) பெறப்பட்ட இந்த நிலை இதனால் அவளுடைய கோபத்திற்குரிய வழியாக அனுமானிக்கப்படுகிறது.

04.07. இந்த நிகழ்வானது ஆழமான தொப்புளில் ஆசையானது விடுபடாமல் செல்லுகிறது. கவர்கின்ற உதடுகளின் ஆசைகள் விழுந்தவர்களிற்கு கண்களிலிருந்து விழுகின்ற நீர்த்துகளினால் உடலின் அழகானது கிளியின் வாய் போன்ற சிவப்பு மேல் சேலையானது மார்பிலிருந்து நீங்குவது போன்று.

[विभाव्य ।] कथम् । सेन्द्रगोपं नवशाद्वलमिदम् । कुतो
 नु क्लु निजने घने प्रियाप्रवृत्तिरवगमयितव्या [दृष्टा]
 अये आसारोद्ध्वसितशैलेयस्थलीपाषाणमारूढः
 आलोकयति पयोदान् प्रबलपुरोवातनर्तितशिखण्डः ।
 केकागर्भेण शिखी दूरोन्नमितेन कण्ठेन ॥ ८ ॥

[उपेत्य ।] यावदेनं पृच्छामि ।

नीलकण्ठ ममोत्कण्ठा वनेऽस्मिन् वनिता त्वया ।
 दीर्घापाङ्गा सितापाङ्ग दृष्टा दृष्टिक्षमा भवेत् ॥ ९ ॥

कथमदस्वा प्रतिवचनं नर्तितुं प्रवृत्तः । किं नु क्लु
 हर्षकारणमस्य । [विचिन्त्य] भवतु । विदितमेतत् ।

मृदुपवनविभिन्नो मत्प्रियाया विनाशाद्
 घनरुचिरकलापो निःसपत्नोस्य जातः ।
 रतिविगलितबन्धे केशहस्ते सुकेश्याः
 सति कुसुमसनाथे किं करोत्येष वही ॥ १० ॥

भवतु । परव्यसननिर्वृतं न सख्येनं पृच्छामि [परिक्रम्य]
 इयमातपान्धसंधुक्षितमदा जम्बूविटपमध्यास्ते परभृता ।
 विहंगमेषु पण्डिता जातिरेषा । यावदेनामभ्यर्थये । भवति

त्वां कामिनो मदनदूतिमुदाहरन्ति
 मानावभङ्गनिपुणं त्वममौघमखम् ।
 तामानय प्रियतमां मम वा समीपं
 मां वा नयाशु कलभाविणि यत्र काम्ता ॥ ११ ॥

[आकाशे ।] किमाह भवती । कथं त्वामेवमनुरक्तं विहाय
 गतेति । शृणोतु भवती ।

(சிந்தித்து) எவ்விதம். இந்திரனது கோபத்தோடு கூடிய புதிய தன்மை இது. எவ்விதம் நிச்சயமாக மக்களில்லாத காட்டில் விருப்பத்துக்குரியவளின் எண்ணத்தோடு பின் தொடரத்தக்கவள் (பார்த்து) ஆ! இங்கு ஆவலினால் கல்லின் மீது நின்று கொண்டு இருப்பவர்களாக.

04.8. மிகப் பலம் பொருந்திய மின்னவே! வீசுகின்ற காற்றினால் தாக்கப்பட்ட மயிலானது கூவுதல் என்கின்ற கற்பத்தினால் துரத்திலேயே முன்னுயர்த்தப்பட்ட கழுத்தினால் மயிலானது நீர்களைப் பார்க்கிறது.

(அணுகி) இவளிடம் எதுவரை கேட்கிறேன்.

04.9. வெளிறிப்போன உடலை உடைய மயிலானது இந்தக் காட்டில் நீண்ட தன்மையினால் பீடிக்கப்பட்டதாக என்னுடைய பெண்ணானவள் உன்னால் பார்க்கப்பட்டு (ஏன்) (எவ்விதம் அவள்) பார்வையினால் பொறுமை ஏற்படுகிறது.

எவ்விதம் மறுமொழி எடுக்காமலே ஆழ்வதற்கு ஆரம்பித்து விட்டார் நிச்சயமாக அவனுடைய மகிழ்ச்சியின் காரணமாகவே (சிந்தித்து) ஆகட்டும் நான் விளங்கிக் கொள்ளுகிறேன்.

04.10. அவனுடைய மென்மையான காற்றுக்களினால் விடுக்கப்பட்டவர்களாக விரும்புகின்ற ஆசைகள் கனதியானவைகளாக எனது தோழியினுடைய இழப்பினால் ஒழுங்கற்ற தன்மை உடையவனாகிறான். அழகிய கூந்தலை உடையவனுடைய காதலில் பிரிவு ஏற்பட்டதால் பூக்களின் தொகுதியில் கையில் பூ இருக்கின்ற பொழுது அவள் மயில் என்ன செய்கிறது.

ஆகட்டும் மேலான தன்மையினால் நிகழ்ந்த இதனை நிச்சயமாக அவளிடம் கேட்க மாட்டேன் (சுற்றிப் பார்த்து) இந்த பீடிக்கப்பட்ட தன்மையின் எண்ணத்தினால் நாவல் மரக்காட்டின் மத்தியிலே பெறப்பட்டாள். பறவைகளிடத்தில் விருப்பத்தினை முன்னெடுப்பேன்.

04.11. விருப்பத்தை உடையவர்கள் உன்னை காதல் வயப்பட்ட தன்மைக்கு இழுத்துச் செல்லப்படுகின்றார்கள். நீ மானம் நீங்கிய தன்மையோடு இயல்பு இழந்து அமோகமாகிய இந்த அஸ்திரத்தினைக் கொண்டவளாக இருக்கிறாய். மிகுந்த விருப்பத்திற்குரிய அவளை அல்லது எனக்கு அண்மையில் வரவழை. அல்லது காதல் தன்மையோடு பேசுகின்ற எந்த காதலியோ அங்கு விரைவாக அழைத்துச் செல்.

வெளிப்படையாக ஏன் இவ்விதம் கூறுகிறாள்! எவ்விதம் உன்னையே காதல் கொள்ளுவதை விடுத்து செல்லுகிறார் என்று பெண்ணைக் கேள்.

कुपिता न तु कोपकारणं सहृदप्यात्मगतं स्मराम्यहम् ।
प्रभुता रमणेषु योषितां न हि भावस्खलितान्यपेक्षते ॥१२॥

कथं कथाच्छेदकारिणी स्वकार्यं एव सक्ता ।

महदपि परदुःखं शीतलं सम्यगाहुः
प्रणयमगणयित्वा यन्ममापहृतस्य ।
अधरमिव मदान्धा पातुमेषा प्रवृत्ता
फलमभिमुखपाकं राजजम्बूद्रुमस्य ॥ १३ ॥

३ ष्वंगतेऽपि प्रियेव मे मञ्जुस्वनेति न कोपोऽस्याम् ।
इतो वयम्- [परिक्रामितकेन । कर्णे दत्त्वा] अये दक्षिणेन
प्रियाचरणनिक्षेपशंसी नूपुररवः । यावदत्र गच्छामि ।
[परिक्रम्य] अहो धिक् धिक् ।

मेघश्यामा दिशो दृष्ट्वा मानसोत्सुकचेतसाम् ।
कूर्जितं राजहंसानां नेदं नूपुरशिञ्जितम् ॥ १४ ॥

३ भवतु । यावदेते मानसोत्सुकाः पतत्रिणः सरसो न्नेत्प-
तन्ति तावदेतेभ्यः प्रियाप्रवृत्तिरवगमयितव्या । [उपेत्य]
भो भो जलविहंगमराज

पश्चात् सरः प्रति गमिष्यसि मानसं तत्
पाथेयमुत्सृज विस्रं ग्रहणाय भूयः ।
मां तावदुद्धर शुचो ददिताप्रवृत्त्या
स्वार्थान् सतां गुरुतरा प्रणयिक्रियैव ॥ १५ ॥

यथोन्मुखो विलोकयति मानसोत्सुकेन मया न लक्षिते
त्येवं वचनमाह ।

04.12. அவள் கோபிக்கின்றாள் எனின் நான் நிச்சயமாக எனக்குள் இருக்கும் அவளது கோபத்திற்குக் காரணம் இல்லையென நினைக்கிறேன். விருப்பங்களோடு ஒன்றுபடுகின்ற பெரிய பாவனையில் வெளிப்பத் தப்பட்டது அது புறக்கணிக்கத்தக்கதல்ல.

எவ்விதம் கதைப்பதற்கு விரும்புகின்ற காரணத்தினைத் தனது காரியமேசக்தியுடையதாகிறது.

04.13. பெரிதாக இருந்தாலும் மேலான துன்பமானது குளிர்மையாகிறது. நன்கு கூறப்படுவது எதுவெனில் எந்த என்னுடைய எண்ணத்தை தூண்டுகின்ற என்னிடமிருந்து மறைந்து ராஜ நாவல் மரத்தி னுடைய பலனுக்கு மேலாக காப்பதற்கு முனைபவள் போல. இவ்விதம் சென்று கொண்டிருக்கையில் விருப்பத்திற்குரிய என்னிடத்தில் கோபம் கொள்ளாது ஆறுதல் அடைகிறார். இதனால் நாங்கள் (கவலையோடு கேட்டு) ஒ எனது இடது புறமாக எனது விருப்பத்திற்குரியவளுடைய காற்சங்கிலியினொலி கேட்கிறதே அங்கு செல்லுகின்றேன் - (சுற்றிப்பார்த்து) ஹா, ஹா,

04.14. மேகத்தின் கருமைபோன்று திக்குகளினைப் பார்த்து மனதில் உற்சாகத்தினால் ஏற்பட்ட எண்ணத்தில் ராஜ ஹம்சப்பறவைகளின் கூடலே இது காற்சங்கிலியின் ஒலியில்லை.

ஆகட்டும். எதுவரை எனது மன எழுச்சியானது (மானச) சரஸிலிருந்து பறவைகள் அதற்கு மேழுல் லெழுவில்லையோ அது வரையாக விருப்பத்தின் குரியவனது விடயமானது எது வரை யறியப்படுகின்றதே அது வரை கொண்டு செல்லத்தக்கது. (ஆணுகி ஒஓ, நீர்ப்பறவைகளின் ராஜனே!)

05.15. நீ மானச ஸரசை நோக்கி பின்னர் செல்வாய் வழியில் உணவாக தாமரைத்தண்டுகளை மீண்டும் பெற்று ஏற்படுத்திக்கொள். எனது விருப்பத்திற்குரியவரின் நிலையை அறிய ஆவலாக உள்ள என்னை எது வரை தூய்மையானதோ அதுவரை மோலெழ்ச்செய் விருப்பத் திற்குரியகளினையொட்டிய செயலே எப்பொழுதும் தன் பொருட்டு மிகப் பெருதாகின்றது.

எவ்விதம் நேரேநோக்கியதாக பார்க்கிறான். மனதின் தூண்டு தலினால் என்னால் அடையவேண்டும் என்பதற்காக இந்த வசனத்தைக் கூறவில்லை.

यदि हंस गता न ते नतभूः
 सरसो रोधसि दर्शनं प्रिया मे ।
 मदखेलपदं कथं नु तस्याः
 सकलं चोर गतं त्वया गृहीतम् ॥ १६ ॥

अतश्च—

हंस प्रयच्छ मे कान्तां गतिरस्यास्त्वया हृता ।
 विभावितैकदेशेन देयं यदमियुज्यते ॥ १७ ॥

[विहस्य] । षष्ठ चोरानुशासी राजेति भयादुत्पतितः । [परि-
 क्रम्य] अयमिदानीं प्रियासहायश्चक्रवाकः । तावदेनं
 पृच्छामि ।

रथाङ्गनामन् वियुतो रथाङ्गश्रोणिबिम्बया ।
 अयं त्वां पृच्छति रथी मनोरथशतैर्वृतः ॥ १८ ॥
 कथं कः क इत्याह । मा तावत् । न खलु विदितोऽह
 मस्य ।

सूर्याचन्द्रमसौ यस्य मातामहपितामहौ ।
 स्वयं वृतः पतिर्द्राम्यामुर्वश्या च भुवा च यः ॥१९॥
 कथं तूष्णीं स्थितः । भवतु । उपालप्स्ये तावदेनम् ।

सरसि नलिनीपत्रेणापि त्वमाद्युतविग्रहां
 ननु सहचरीं दूरे मत्वा विरीषि समुत्सुकः ।
 इति च भवतो जायास्नेहात् पृथक्स्थितिभीरुता
 मयि च विधुरे भावः कान्ताप्रवृत्तिपराङ्मुक्तः ॥२०॥
 सर्वथा मदीयानां भाग्यविपर्ययाणामयं प्रभावः । याव-
 दन्यमवकाशमवगाहे । [पदान्तरे स्थित्वा] भवतु न तावद्
 गच्छामि ।

- 04.16. அன்னம் எவ்விதம் எனது வளைந்த புருவத்தை விருப்பத்திற்குரியவள் ஸரசில் அழுகிறாள் உனது காட்சியை பெற்றிருந்தாலும் கழுவெடுக்கவில்லை அவளுடைய விருப்பத்தில் ஏற்படுகின்ற நிலையையும் அடையப்பெற்று எவ்விதம் பெற்றுக் கொள்ளத்தாக்கது. மேலும்
- 04.17. அன்னமே! எனது விருப்பதைக் கேட்பாயாக. உன்னால் அவளது போக்கானது பெறத்தக்கது. ஏற்படுகின்ற ஒரு நிலையில் (களவாக) எவ்விதம் நோக்கி யிணைப்பதாக அது கொடுக்கத்தக்கது.
(சிரித்து) இவன் கள்வனைப் பின்தொடரும் அரசன் என்று பயத்தினால் தோன்றியது (சுற்றிப்பார்த்து, இங்கு இப்பொழுது விருப்பத்துக்குரியவளுடன் சக்கரவாக பறவையானது இங்கு வருகிறது. அது வரையில் இதனைக் கேட்கின்றேன்.
- 04.18. ஓ சக்ரவாகமே! காயமுற்று இருக்கின்ற சக்கரவாகத்தின் பிரிப்பானது நூற்றுக் கணக்கான மன எண்ணங்களால் ஏற்றப்பட்ட இந்த சூழற்சியினை தங்களிடம் கேட்கிறான்.
எவ்விதம் யார்? யார்? இவ்வாறு கூறியது அதுவரை வேண்டாம் நிச்சயமாக என்னால் விதிக்கப்படவில்லை.
- 04.19. எந்த எவருக்கு சூரியனும் சந்திரனும் தாய்வழிப் பாட்டியாகவும், தந்தை வழித்தாத்தாகவும் இருக்கின்றனரோ அவர்களிருவரும் உள்வசியாக பூவுலகிலும் தாமே கணவராக வரித்துக் கொள்வான். ஏன் அமைதியாக இருக்கின்றீர். ஆகட்டும். இவளை இதுவரை உற்காழ்ப்புடவதகட்டும்.
- 04.20. குளத்தில் தாமரையிலைனால் ஆழப்பட்ட வடிவமாக கூடித்திரிகின்றவளை தூரத்தில் நினைத்து நீ மிகுந்த உற்சுகாகமுடையவனாக இருந்து நிச்சயமாக (கவலை கொள்கின்றாய் இவ்வாறு) ஏற்பட்ட நட்பினால் தாங்கள் தனியாக ஏற்பட்ட பயத்தினால் அண்மையில் இருந்தும் என்னிடத்திலும் நாயகியாகக் கொள்ளும் இயல்பானது ஏற்படாத தன்மையுடையதாகவே தங்களால் எண்ணப்படுகிறது.
எப்பொழுதும் தங்களிடத்தில் மரியாதையானது ஒருவருக்கு கொருவர் என்றும் நிலையில் இயல்பானது வெளிப்படுத்தப்படுகின்றது. எதுவரை வேறு அவகாசமானது பெற்றுக் கொள்ளப்பட்டது. (இடைவெளியில் நின்று) இருக்கட்டும் இது வரை செல்லமாட்டேன்.

इदं रुणद्धि मां पद्ममन्तःकूजितषट्पदम् ।

मया दृष्टाधरं तस्याः ससीत्कारमिवाननम् ॥ २१ ॥

भवतु । अस्मिन्नेव कमलाध्यासिनि मधुकरे प्रणयित्वा
करिष्ये । इतो गतस्यानुशयो मा भूदिति ।

मधुकर मदिराक्ष्याः शंस तस्याः प्रवृत्तिं

[विभाव्य ।]

वरतनुरथवासौ नैव दृष्टा त्वया मे ।

यदि सुरभिमपास्यस्तन्मुखोच्छ्वासगन्धं

तव रतिरभविष्यत् पुण्डरीके किमस्मिन् ॥ २२ ॥

साधयामस्तावत् [परिकामितकेन] एष नीपस्कन्धनिष-
ण्णहस्तः करिणीसहायो नागराजस्तिष्ठत । अस्मात्
प्रियोदन्तमुपलप्स्ये [विलोक्य] भवतु न त्वरा कार्या ।

अयमचिरोद्गतपल्लवमुपनीतं प्रियकरेणुहस्तेन ।

अभिलषतु तावदासवसुरभिरसं सल्लकीभङ्गम् ॥ २३ ॥

[क्षणमात्रं स्थित्वा] हन्त कृताह्निकः संवृत्तः । भवतु पृच्छामि ।

मदकल युवतिशशिकला गजयूथप यूथिकाशबलकेशी ।
स्थिरयौवना स्थिता ते दूरालोके सुखालोका ॥ २४ ॥

[सहपम् ।] अनेन स्निग्धमन्द्रेण गर्जितेन प्रियोपलम्भशंसिणा
समाश्रासितोऽस्मि । साधर्म्याच्च त्वयि मे भ्रूयसी प्रीतिः ।

मामाहुः पृथिवीभृतामधिपतिं नागाधिराजो भवान्

अव्युच्छिन्नपृथुप्रवृत्तिं भवतो दानं ममाप्यधिबु ।

कीरत्नेषु ममोर्वशी प्रियतमा वृथे तवेयं वशा

सर्वं मामनुते प्रियादिरहजां त्वं तु व्यथां मानुभूः ॥ २५ ॥

04.21. உள்ளே கூவுகின்ற வண்டாக இந்த அவளிடத்தில் என்னால் ஏற்படுத்தப்பட்ட அன்பு அண்மையிலிருந்தாலும் மகிழ்வுபோல என்னை அழவைக்கின்றது.

இருக்கட்டும். இப்பொழுதே தாமரையில் உறைகின்ற வண்டாக வணங்குவதற்கு செய்வேன் இந்த சென்ற ஆசையானது இனிக்குடாது என்று.

04.22. வண்டே! அவளுடைய வெறிகொண்ட கண்களின் செய்தியை புகழ்வாயாக. இல்லையேல் இந்த எனது உடல் உன்னால் வாசனையை உனது மூக்கினால் முகர்ந்த வாசனையை பெற்றுக்கொள். இல்லையேல் இந்ததாமரையில் உனது காதலை ஏற்படுத்தியது ஏன்?

இவ்விடத்தில் இருந்து நீங்குவோம் (சுற்றிப் பார்த்து) இந்த நீப் மரத்தடியில் கூட்டமாக யானைகளை அரசன் இருக்கிறார், அவளிடத்தில் விருப்பத்திற்குயவளது கதையை கூறுவேன் (பார்த்து) இருக்கட்டும் விரைவாக செய்ய முடியாதா?

04.23. விருப்பத்திற்குரியவளின் துதிக்கையிலிருந்து நழுவியதும் மிக குறுகிய வேளையில் நழுவிய தளிரும் அவ்விரு பாலின் சுவையுடையதும் சல்லகீ எனும் மரத்திலிருந்து முறிந்து விழுவதுமாக? இந்த யானைகளின் அரசன் இதுவரை மகிழ்வு கொள்ளட்டும். (கண்பொழுது நின்றுவிட்டு) கொல்லப்பட்டேன். நாளாந்தக் கடமைகள் ஏற்பட்டது. இருக்கட்டும் கேட்கிறேன்.

04.24. மதகலத்துடன் கூடியதும், யானைக் கூட்டங்களுடன் கூடியதும் யூதிகா எனும் மலர்கூடிய பலம் பொருந்திய கூந்தலுடன் கூடியவளும், இளமையுடன் சுகமான தன்மையுடன் இளமையான சந்திரகலை அவளிடத்தில் தூர உலகில் இருப்பது எதற்காக?

(சிரித்து) இந்த நட்பின் தன்மையினால் கர்ச்சிப்பதால் விருப்பத்திற்குரிய தழுவதலினால் நன்கு அழைக்கப்பட்டவளாக இருக்கின்றேன். சாதகமான தன்மையுடன் உன்னிடத்தில் எனது மகிழ்வானது இருப்பதாகின்றது.

04.25. என்மை பூமியினுடைய அதிபதியைக் கேட்கின்றேன், பகவானாயானையின் தலைவனே! தாங்கள் தானம் வழங்குகையில் குறைவறாத நிலையில் நானும் கொடுக்க வேண்டிய வருடத்தில் தானத்தை குறைவறாமல் கொடுக்கின்றவனாகின்றேன். ஊர்வசீ சிறந்த பெண்களில் என்னுடைய மிகவும் விருப்பத்திற்குரியவள். இக் கூட்டத்தில் இந்நிலை உன்னிடத்தில் மிக விருப்பத்திற்குரியதாகின்றது. அவளிடத்தில் எல்லாவற்றையும் என்னை பின் தொடரும் விருப்பத் திற்குரியவளின் பிரிவுத்துயரை பெற்றதாக நீ தொடர வேண்டாம்.

सुखमास्तां भवान् । साधयामस्तावत् । [पार्श्वतो दृष्टि
 १ दत्त्वा] अये सुरभिकन्दरो नाम विशेषरमणीयः सानु-
 मानालोक्यते । प्रियञ्चायमप्सरसाम् । अपि नाम सुत-
 नुरस्योपत्यकायामुपलभ्येत । [परिक्रम्य अवलोक्य च] कथ-
 ६ मन्धकारः । भवतु । विद्युत्प्रकाशेनावलोकयामि । इन्त
 मदीयैर्दुरितपरिणामैर्मैघोऽपि शतह्रदाशून्यः संवृत्तः ।
 तथापि शिलोच्चयमेतमपृष्ट्वा न निवर्तिष्ये ।

अपि वनान्तरमल्पकुचान्तरा श्रयति पर्वतपर्वसु संनता ।
 इदमनङ्गपरिग्रहमङ्गना पृथुनितम्ब नितम्बवती तव ॥२६॥

कथं तूष्णीमास्ते । शङ्के विप्रकृष्टो न शृणोतीति । समी-
 पेऽस्य गत्वा पुनरेनं पृच्छामि [परिक्रम्य]

सर्वक्षितिभृतां नाथ दृष्ट्वा सर्वाङ्गसुन्दरी ।
 रामा रम्ये वनान्तेऽस्मिन् मया विरहिता त्वया ॥२७॥

[आकण्य । सहर्षम् ।] कथं यथाक्रमं दृष्टेत्याह । भवानपि
 अतः प्रियतरं शृणोतु । इ तर्हि मम प्रियतमा । [नेपथ्ये
 ३ तदेवाकर्ण्य ।] हा धिक् । ममैवायं कन्दरमुखविसर्पिं प्रति-
 शब्दः । [विषादं रूपयित्वा] श्रान्तोऽस्मि । अस्यास्तावद्
 ६ गिरिनद्यास्तीरे स्थितस्तरङ्गवातमासेविष्ये । इमां नया-
 म्बुकलुपामपि ओतोवहां पश्यतो मे रमते मनः ।

तरङ्गभङ्गा क्षुभितविहगश्रेणिरसना
 विकर्षन्ती फेनं वसनमिव संरम्भशिथिलम् ।
 यथाविद्धं याति स्खलितमभिसंधाय बहुशो
 नदीभावेनेयं ध्रुवमसहना सा परिणता ॥ २८ ॥

தாங்கள் சுகமாக இருங்கள். அமைதி கொள்ளுங்கள். (சுற்றிலும் பார்வையைச் செலுத்தி) ஓ சுரபிகந்தரம் எனும் பெயருடைய சிறந்த அழகிய அனுகூலமான தன்மையில் பார்க்கப்படுகிறார். இந்த குளத்தில் கூட மிகுந்த விருப்பம். மேலும், இந்த அழகிய உடல் கூட உனது உதவியை பெற்று நிற்கின்றது. (சுற்றிப்பார்த்து) ஓ எம் மவர்களது விரைந்த வணக்கங்களினால் மேகம் கூட எப்பொழுதும் கரவப்பட்டு வெறுமையாகியது. அவ்விதமே கல்லில் கூட இதனைக் கேட்டு விலகவில்லை.

04.26. பெருத்த மார்பு போன்று இருக்கும் மலையே ! சிறிய மார்புகளின் நடுப்பகுதிபோன்று ஓரங்களில் விளங்குவதாக மார்பகங்களுடன் கூடிய அங்கமற்றவளாக இந்த உனது உடலற்ற செயற்பாடானது காட்டிற்கு நடுவில் இட்டுச்செல்கிறது.

எவ்விதம் பேசாதிருக்கின்றாய்? நினைக்கின்றேன். விரக்தியுற்றிருப்பது கேட்டகவில்லையா? அவனுக்கு அருகில் சென்று மீண்டும் இதனைக் கேட்கின்றேன். (சுற்றி)

04.27. எல்லா உலகிற்கும் தலைவனாக இருப்பவனே! என்னால் பிரிவுத் துன்பத்தினால் எல்லா அங்கங்களும் அழகுடைய ராமா என்பவள் இந்த அழகிய காட்டுப்பகுதியில் உன்னால் ஏன் காணப்பட்டாள்?

(கேட்டு மகிழ்வுடன்) எவ்விதம் எந்த ஒழுங்கினை பார்த்தாய் என்பது கேள். தாங்களும் பின்னர் மிகவும் விருப்பத்திற்குரியவராக கேகப்பட்டும். எதுவரை என்னுடைய மிகுந்த விருப்பத்திற்குரியவள். (திரை மறைவில் அவ்விதமே கேட்டு) ஓ. நானும் அவ்வாறான காதல் வயப்பட்ட. என்று மறுமொழி கூறி (துன்பப் படுவதாக நடித்து) களைப்படைந்திருக்கின்றேன். அந்த இதுவரை மலையருவியின் கரையில் இருக்கின்ற அலைகளினை சேவிக் கின்றேன். இந்த புதிய போல இவ்வருவி காணப்படுகின்றமை என்று மனம் மகிழ்வளிக்கின்றது.

04.28. எவ்விதம் இவள் வளைந்து செல்லும் அருவிபோன்ற புருவ முடையவரும், அம்பெய்ததும் பறந்து செல்லும் பறவை போன்றவளும், மிகவும் அழகான நீங்கிச் செல்லும் உடையுடையவரும் போல நுரை பல்வேறு தோற்றங்களில் காணப்பட்டாலும் நழுவிச் செல்பவளாக ஒன்று சேர்ந்திருந்தாலும் அதனைப் பிளந்து கொண்டு செல்கிறாள். (அதனால் இவள் நிச்சயமாக நதியினைப் போன்று தோன்றி மிக விரைவாகவே அவள் (ஊர்வசி போன்று) இருக்கிறது.

भवतु । धान्त्रिष्ये तावदेनाम् । [अजलिं कृत्वा]

त्वयि निबद्धरतेः प्रियथादिनः

प्रणयभङ्गपराङ्मुखचेतसः ।

कमपराधलवं भ्रम पश्यसि

न्यजसि मानिनि दासजनं यतः ॥ २९ ॥

अथ वा परमार्थसरिदेव्या । न खल्वेशी पुरुरवसम-
पहाय समुद्राभिसारिणो भविष्यति । भवतु । अनिर्वे-
३ दप्राप्याणि श्रेयांसि । यावदमुमेव प्रदेशं गच्छामि यत्र
मे नयनयोः सुनयना तिरोभूता । [परिक्रम्य अवलोक्य]
इन्त दृष्टमुपलक्षणं तस्या मार्गस्य ।

रक्तकदम्बः सौम्यं प्रियया घर्मान्तशंसि यस्यैकम् ।

कुसुमसमप्रकेसरविषमर्माप कृतं शिखाभरणम् ॥३०॥

[विलोक्य] इमं तावत् प्रियाप्रवृत्तिनिमित्तं सारङ्गमासी-
नमभ्यर्थये ।

कृष्णशारच्छविर्योऽसौ दृश्यते काननश्रिया ।

वनशोभावलोक्याय कटाक्ष इव पातितः ॥ ३१ ॥

[विलोक्य] । किं नु खलु मामवधीरयन्निव अन्यतोमुखः
संबृत्तः । [दृष्ट्वा]

अस्यान्तिकमायान्ती शिशुना स्तनपायिना मृगी रुद्धा ।

तामयमनन्यदृष्टिर्भुङ्गप्रीवो विलोक्यति ॥ ३२ ॥

हंहो यूथपते

अपि दृष्टवानसि भ्रम प्रियां वने

कथयामि ते तदुपलक्षणं शृणु ।

पृथुलोचना महचरी यथैव ते

सुभगं तथैव खलु सापि वीक्षते ॥ ३३ ॥

- இருக்கட்டும். இவளிடம் யாசிக்கின்றேன் (கூப்பிய கையுடன்)
- 04.29. மானமுடையவளே! உன்னிடத்தில் ஒன்று சேர்க்கப்பட்ட காதலானது மிக விருப்பத்துடன் பேசப்படுபவர்களிடத்தில் வணக்கத்துடன் பிளவு ஏற்பட்டது போன்று பராங்குமமாக என்னுடைய எந்த குற்றமானது சிறிதாக இருந்தாலும் பார்க்கிறாய். ஏனெனில் தாசஜனங்கள் (என்னை) கைவிடுகின்றாய்.
இல்லையேல் பிறர் பொருட்டு இவள் சுற்றியிருக்கின்றாள். நிச்சயமாக ஊர்வசீ புருரவளை ஒன்றிணைத்துக் கொண்டு. நோக்கிச் செல்லமாட்டாள். இருக்கட்டும். எல்லா விடயங்களையும் புகழ்களையும் தெரிவிக்கின்றேன். எதுவரை அவள் எந்த பிரதேசம் வரை செல்கிறாளோ அங்கு என திருகண்களிலும் நல்ல கண்ணுடையவளாக மறைந்து விடுகின்றாள். (சுற்றிப்பார்த்து விட்டு) ஓ நிச்சயமாக அவளுடைய வழிகண்டறியத்தக்கது.
- 04.30. அவன் இந்த சிவப்பு கதம்ப மரத்தின் எந்த தர்மத்தின் புகழை முழுமையாக மகரந்தத்தை முழுவதுமே ஒரே பூவாகக் கொண்டு விருப்பத்திற்குரியவளது சிகாபரணம் ஆக்கப்பட்டது.
(பார்த்து) இந்த இதுவரை விருப்பத்திற்குரியவளின் பொருட்டு சாரமாக இருந்தவளாக பூஜிக்கப்பட்டது.
- 04.31. எவளோ இந்த கருமைநிறம் சார்ந்த நிழலில் அவள் காட்டினுடைய செல்வம் போன்று காட்டில் அழகாக விழுந்த பார்வை போன்று காணப்படுகின்றாள்.
(பார்த்து) எதற்காக நிச்சயமாக என்னை அறிந்தவன் போல பார்க்காமலே இருக்கின்றான். (பார்ப்போம்)
- 04.32. அதனுடைய அருகாமையில் வருகையில் பெண்மானானது மார்பிலே (பால்) குடித்துக் கொண்டிருக்கின்ற குழந்தையினால் பீடிக் கப்பட்டாலும் கழுத்தைத் திருப்பிக்கொண்டு மற்றக்கண்களானவை அதனையே பார்க்கின்றது.
எங்கு கூட்டத்தின் தலைவன்?
- 04.33. என்னுடைய விருப்பத்திற்குரியவளும் காட்டில் காணப்பட்டவளாக இருக்கிறாய். அதற்குரிய துணைக்காரணத்தைக் கூறுகிறேன். கேள் எவ்விதமே அவளிடத்தில் இரக்கம் கொண்ட பார்வையானது நன்பியிடத்தில் நன்மையுடையதாக பார்க்கப்படுகிறது. அவ்விதமே நிச்சயமாக அவளும் நன்மையுடையவளாக பார்க்கப்படுகிறாள்.

कथमनाहत्य महच्चनं कलत्राभिमुखं स्थितः । उपपद्यते ।
परिमवास्पदं दशाविपर्ययः । इतो वयम्—[परिक्रमितकेन
३ अवलोक्य] शिलामेदान्तरगतं किमेतदालोक्यते ।

प्रभालेपी नायं हरिहतमृगस्याभिषलवः

स्फुलिङ्गः स्यादग्नेर्गगनमभिवृष्टं पुनरिदम् ।

[विभाष्य ।]

अये रक्ताशोकस्तवकसमरागो मणिरयं

यमुद्धर्तुं पूषा व्यवसित इवालम्बितकरः ॥ ३४ ॥

हरति मे मनः । आदास्ये तावदेनम् । अथवा

मन्दारपुष्पैरधिवासिताया यस्याः शिखायामयमर्पणीया ।
सैव प्रिया संप्रति दुर्लभा मे किमेनमस्त्रोपहतं करोमि ॥ ३५ ॥

[नेपथ्ये ।] वत्स गृह्यतां गृह्यताम् ।

संगमनीय इति मणिः शैलसुताचरणरागयोनिरयम् ।

आवहति धार्यमाणः संगममन्त्रिरात् प्रियजनेन ॥ ३६ ॥

राजा—[कणे दत्त्वा] को नु खलु मामेवमनुशास्ति ।

[दिशोवलोक्य ।] अये अनुकम्पते मां कश्चिन्मृगचारी शुभि-

३ भगवान् । भगवन् अनुगृहीतोऽस्म्यइमुपदेशाद् भवतः ।

० [मणिमादाय] हंहो संगमनीय

तया विद्युक्तस्य विलग्नमध्यया

भविष्यसि त्वं यदि संगमाय मे ।

ततः करिष्यामि भवन्तमात्मनः

शिखामणिं बालमिवेन्दुमीश्वरः ॥ ३७ ॥

[परिक्रम्य अवलोक्य च ।] अये किं नु खलु कुसुमरहितामपि
लतामिमां पश्यतो मे रतिरुपलब्धा । अथवा इयामे

३ मनोरमा ममेयम् । इयं हि

எவ்விதம் பார்க்கப்படாமலே எனது வசனமானது மனைவியின் முன்னிலையில் இருக்கிறது. அணுகிறேன். எதிர்பார்க்கப்படாமலே இந்த நிலை ஏற்பட்டது. இதோ நாங்கள் (சுற்றி வந்த படியே பார்த்து) ஓ ஏன் நிச்சயமாக கல் வடிவத்தில் மறைந்திருக்கும் மிகச்சிவந்த வடிவம் காணப்படுகிறது.

மிகுந்த கிரணமுடையதாக இருந்தாலும் இந்த சிங்கத்தினால் சொல்லப்பட்ட மானுடையதாக இருந்தாலும் அது சிறிதாக இருக்கவில்லை. இந்த நெருப்பின் சுவாலை எவ்விதமோ அவ்விதம் (ஏன்) காட்டில் மீண்டும் மழை பொழிந்தாலும் அவளது சிவப்பு அசோக மலரினது ஒத்த நிறமானது மாணிக்கம் போன்று எவரை எடுத்துக் கொண்டு ஒன்று சேர்த்த கையையுடையது போல காணப்படுகின்றது. எனது மனம் கவருகிறது. அதுவரை பெற்றுக்கொள்ளுவோம். இல்லையேல்,

- 04.35. எவளுடைய மந்தார புஷ்பங்களினால் மிக உயர்ந்த நிலையிலிருக்கின்றதாக தலையில் இது அர்ப்பணஞ் செய்யத்தக்கது. அவள் விருப்பத்திற்குரியவளே எனக்குமே இதுவரை துர்லாபமானவளே அவ்வாறெனில் கண்ணீர்ப் பெருக்கினால் நான் தெற்கே செல்கிறேன். (திரைமறைவில்) குழந்தாய் பெற்றுக்கொள்ளப்படும் பெற்றுக்கொள்ளப்படும்
- 04.36. மலையரசன் மகளாகிய பார்வதியின் கால்களில் ஒன்றுபடுகின்ற இந்த சங்கமனீய எனும் பெயருடைய மணி (இரத்தினம்) ஆனது தடுக்கத்தக்கதாக இருக்கும்போது தாமதிக்காமல் விருப்பத்திற்குரியவளது சேர்க்கையானது வரவழைக்கப்படுகிறது. ராஜா - (செவிமடுத்து) எவர் என்னை இவ்விதம் நிச்சயமாக கட்டளையிடுகிறார். (திக்குகளைப்பார்த்து) ஓ என்மீது யாரோ ஒரு மிருகங்களை வசப்படுத்திக் கொள்கின்ற பகவான முனிவர் இரகசியம் கொள்கின்றார். பகவானால் அநுக்கிரகம் செய்யப்பட்ட நான் அறிவுறுத்தலின் படியே (மணியை எடுத்து) ஓ, சங்கமனிய (இரத்தினம்)
- 04.37. எவ்விதம் கிடைக்கப்பெற்றிருந்த எனது இவனால் நடுவில் பிரிவு ஏற்பட்டதால் ஒன்று சேர்வதற்காக நீ இருப்பாய். பின்னா தங்களை எனது சிகாமணியாக சிவன் இளம் சந்திரனை (தடுத்தபோது) போல செய்வேன். (சுற்றிப்பார்த்து) ஓ நிச்சயமாக பூ இல்லாது இருக்கின்ற இந்த கொடியை பார்க்கையில் எனது காதலானது பெறப்பட்டது. இல்லையேல் இடத்தில் இது எனது மனதைக் கவருவதாகிறது. இதுவே

तन्वी मेघजलार्द्रपल्लवतया घौताघरेवाश्रुभिः
 शून्येषामरजैः स्वकार्त्वावेरहाद् विश्रान्तपुण्योद्गमा ।
 शिष्टामौनमिवास्थिता मधुलिहां शब्दैर्धिना लक्ष्यते
 वण्डी मामवधूय पादपतितं जातानुतापेव सा ॥३८॥

यावदस्याः प्रियानुकारिण्याः परिष्कृष्टप्रणयी भवामि ।
 ३ [इति लतामालिङ्गति । ततः प्रविशति तत्स्थान एवोर्वशी ।]

राजा—[निमीलिताक्ष एव स्पर्श रूपयित्वा] अये उर्वशीगात्र-
 संपर्कादिव निर्वृतं मे शरीरम् । तथापि न पुनरस्ति
 ५ विश्वासः । कुतः ।

समर्थये यत् प्रथमं प्रियां प्रति
 क्षणेन तन्मे परिवर्ततेऽन्यथा ।
 अतो विनिद्रे सहसा विलाचने
 करोमि न स्पर्शविभावितप्रियः ॥ ३९ ॥

[शनैश्चक्षुष्माल्य ।] कथं सत्यमेव प्रियतमा ।

उर्वशी—[बाष्पं विसृज्य] जेदु जेदु महाराजो । जयदु
 ३ जयत महाराजः ।

राजा—

त्वद्वियोगोद्भवे तन्वि मया तमसि मज्जता ।
 दिष्टया प्रत्युपलब्धासि चेतनेव गतासुना ॥ ४० ॥

उर्वशी—अभ्यन्तर-करणाय मय पञ्चकखी-किद्-बुत्तन्तो
 खु महाराजो । अभ्यन्तरकरणया मया प्रत्यक्षीकृतवृत्तान्तः कल
 ३ महाराजः ।

04.38. மெல்லியதாகக் காணப்படும் (இக்கொடி) மேகத்தின் நீரினால் நனைக்கப்பட்ட துளிர்களுடன் கூடியதாக கண்ணீரினால் நனைந்த உதடுகள் போலவும், தனது கால பிரிவினால் பூக்களிலிருந்து ஓய்வு பெற்றதாக ஆபரணங்கள் அற்று இருப்பது போலவும், தேன்களைப் போல வண்டுகளின் ஓலிகளால் இல்லாது போய் எண்ணத்தில் மெளனம் போலவும் இருப்பதாக கருதப்படுகிறது. கால்களில் விழுந்த என்னை புறந்தள்ளி விடுவதனால் ஏற்பட்ட மனஸ்தாபத்தினால் அவள் கோபமுடையவள் போல கருதப்படுகின்றாள்.

எதுவரை அவளுடைய விருப்பத்திற்குரியவளின் தழுவுதலுக்கு எண்ணமுடையவளாக இருக்கின்றேன் (என்று கொடியைத் தழுவுகிறான்)

(பின்னர் அவ்விடத்திலேயே ஊர்வசீ நுழைகின்றாள்)

ராஜா - (கண்ணை மூடியவராக தொடுகையைப் பார்த்து) ஓ. ஊர்வசீயின் உடலைத் தழுவுவது போன்ற தன்மையை எனது உடல் ஏற்படுத்துகிறது. அவ் விதமே எதிர்பார்க்க முடியாததாக இருக்கின்றது. ஏனெனில்,

04.39. எந்த முதலில் விருப்பத்திற்குரியவளையிட்டு பொருளுடையதாக அந்தக்கணமே என்னுடைய வேறு விதமாக சூழ்ந்திருக்கின்றது. ஏனெனில் தொடுகையேற்பட்ட விருப்பத்திற்குரியவள் உடனடியாக கண்களில் நித்திரை கொள்கிறேன். (மெதுவாக கண்ணைத் திறந்து) எனது மிகுந்த விருப்பத்திற்குரியவளிடத்தில் எவ்விதம் உண்மையாகும்?

ஊர்வசீ - (கண்ணீர் மல்க) - அரசரே, வெற்றிகொள்ளட்டும், வெற்றி கொள்ளட்டும்.

04.40 மெல்லிய உடலையுடையவளே உன் பிரிவினால் ஏற்பட்ட தஹிப்பில் எனக்கு ஏற்பட்டதும், என்னால் எண்ணப்பட்டதுமாக விதிவசத்தால் (நீர் பின் தொடரப்பட்ட எண்ணம் போல மீண்டும் பெறப்பட்டவளாக இருக்கின்றாய்

ஊர்வசீ - உள் எண்ணங்களால் என்னால் நேராகவே செய்யப்பட்ட நிகழ்வு அல்லவா மஹாராஜா

राजा—अभ्यन्तरकरणयेति न कलु ते वचनार्थमवैमि ।

६ उर्वशी—कहइस्सं । इमं दाव पसीदतु महाराभो जं
मष कोववर्स गदाए षदं अवत्थन्तरं पाविदो महाराभो ।
कथयिष्यामि । एतत् तावत् प्रसीदतु महाराजो यन्मया कोपवर्षा
गतया एतदवस्थान्तरं प्रापितो महाराजः ।

९ राजा—कल्याणे न तावदहं प्रसाययितव्यः । त्वद्दृष्ट-
नादेव प्रसन्नः सबाह्यान्तःकरणो ममान्तरात्मा । कथय
कथमियन्तं कालमवस्थिता मया विना भवती ।

१२ उर्वशी—सुणातु महाराभो । भववदा कुमारेण सासर्षं
कुमारवदं गोण्हिय अकलुसो णाम गन्धमादण-कच्छो
अज्झासिदो किदो अ षस विही । भणोतु महाराजः ।
१५ भगवता कुमारेण शाश्वतं कुमारव्रतं गृहीत्वा अकलुषो नाम गन्ध-
मादनकच्छोध्यासितः कृतबैष विधिः ।

राजा—क इव ।

१८ उर्वशी—जा इमं पदेसं इत्थिमा पविसदि सा ल्हा-
भावेण परिणामिस्सदि । गोरी-चरण-संभवं मणिं विजा
तदो ण मुच्चिस्सदि सि । साहं गुरु-साव-संमूढ-हि-
२१ अमा देवदा-समअं विसुमरिय भगहिदाणुणमा कुमार-
वणं पविट्ठा । पवेसाणन्तरं षड्व वासन्ती लदा संवुत्ता ।
या एतं प्रदेशं ङी प्रवेक्ष्यति सा लताभावेन परिणस्यति । गोरी-
२४ चरणसंभवं मणिं विना ततो न मोक्ष्यत इति । साहं गुरुशापमंमूढ-
हृदया देवतासमर्थं विस्पृत्य अगृहातानुनया कुमारवनं प्रविष्टा । प्र-
क्षान्तरमेव वासन्ती लता संवृत्ता ।

- ராஜா - உள்ளெண்ணங்களில் இருப்பதனை உனக்கு வசனங்களால் கூறமுடியாது.
- ஊர்வசீ - கூறுவேன், எதுவரையோ அதுவரை முன்னெடுக்கப்பட்டும். மஹாராஜா எவ்விதம் என்னால் கோபத்தன்மை பெற்றமையால் இந்த நிலையின் இறுதிவரை மஹாராஜா பெறத்தக்கவரானார்.
- ராஜா - கல்யாணீ! அதுவரை நான் எண்ணத்தக்கவனாக இல்லை. உன்னைப் பார்த்ததினாலேயே மகிழ்ச்சி பொருந்தியதாக உள்ளும் புறமும் ஊர்வுகளும் எனது அந்தராகத்மா கூட சொல்லு நீங்கியவளாக எவ்விதம் இதுவரை காலமும் என்னை இழந்தவளாக இருந்தாய்.
- ஊர்வசீ - மஹாராஜா கேட்கப்பட்டும் தங்களது குமாரனால் எப்பொழுதும் குமார விரதத்தைப் பெற்றுக் கொண்டு அகலுஷன் எனும் பெயருடைய கந்தமாதன பர்வதத்தின் எல்லையில் செய்யத்தக்கது என்பது விதியாகிறது.
- ராஜா - அது என்ன?
- ஊர்வசீ - எந்த இந்த பிரதேசத்தில் பெண் நுழைவாளோ அவள் கொடிபோன்று ஆவாள். கௌரீயின் சரணங்களில் தோன்றிய மணியை நிச்சயமாக விடவில்லை என்று. அதனால் குருவின் சாபத்தினை தாங்கிய இருதயத்தினால் தேவதைகளின் எண்ணத்தில் எண்ணத்தை பெற்றுக்கொண்டதால் குமார வனத்துள் நுழைவாள். நுழைந்த மரத்திலேயே கொடியாகும் தன்மை பெற்றவளானாள்.

२७ राजा—सर्वमुपपन्नम् ।

रतिखेदसुप्तमपि मां शयने या मन्यसे प्रवासगतम्
 ना त्वं प्रिये सहेयाः कथं मदीयं चिरवियोगम् ॥४१॥
 इदं तद् यथाकथितं त्वत्संगमतिमित्तं मुनेरुपलभ्य मां
 प्रभावादासादिता त्वमस्माभिः । [मणिं दर्शयति]

३ उर्वशी—अम्मो संगमणीआ । अदो खु महाराएण आ-
 लिङ्गिदमेत्तव्व पकिदित्थ म्हि संबुत्ता । [मणिमादाय
 मूर्धनि वहति] अहो संगमनीयः । अतः खलु महाराजेन आदि-
 ६ क्तितमात्रैव प्रकृतिरथास्मि संवृता ।

राजा—एवमेव सुन्दरि क्षणमात्रं स्थीयताम् ।

स्फुरता विच्छुरितमिदं रागेण मणेरललाटनिहितस्य ।
 श्रियमुद्ब्रहति मुखं ते बालातपरक्तकमलस्य ॥ ४२ ॥

उर्वशी—महन्तो खु कालो तुह पइहाणादो णिग्गदस्स ।
 अमूर्अन्ति मं पकिदीओ । ता एहि णियुत्तमह । मदान्
 ३ खलु कालस्तव प्रतिष्ठानात् निर्गतस्य । अमूयन्ति मद्यं प्रकृतय ।
 तदेहि निवर्तावहे ।

राजा—यदाज्ञापयति भवती ।

३ उर्वशी—कहं महाराओ गन्तुं इच्छंदि । कथं महाराजो
 ४ गन्तुमिच्छति ।

राजा —

अचिरप्रभाविलसितैः पताकिना
 पुरकार्मुकाभिनवचित्रशोभिना ।

गमितेन खेलगमन विमानतां

नय मां नवेन वसतिं पयोमुखा ॥ ४३ ॥

[इति निष्क्रान्ताः सर्वे ।]

विक्रमोर्वशीय चतुर्थोऽङ्कः समाप्तः ॥

ராஜா

- அனைத்தும் அறியப்பட்டது.

04.41 விருப்பத்திற்குரியவளே! எவன் நித்திரையில் காதலையுணர்ந்து தூங்குகையில் என்னை அடைவதாக எண்ணினாயோ அவன் உனக்கும் எனக்கும் ஏற்பட்ட பிரிவினை எவ்விதம் எடுத்துரைக்க முடியும்.

இது எவ்விதமோ எவ்வாறோ உன்னோடு சேர்வதற்காக முனிவர்களை அணுகி மணியின் பிரபாவமானது எங்களிருவருக்கு மிடையில் ஏற்பட்டது. (மணியைக் கட்டுகிறான்)

ஊர்வசி - ஓ நிச்சயமாக மஹாராஜாவால் தழுவிய மாத்திரத்திலேயே இயல்புநிலையுடையவளாக இருக்கின்றேன்.

ராஜா - இவ்விதமே அழகிய கணப்பொழுது இருக்கட்டும்.

04.42. நெற்றியில் வைக்கப்பட்ட மணியின் ஒளிக்கீற்றின் அழகினால் இந்த உன்னுடைய முகமானது இளம் சூரியன் தாமரைக்கு ஏற்பட்ட செல்வச்செழிப்புபோல மின்னலை மேலெழச் செய்கிறது.

ஊர்வசி - பெரியவரே தங்களது காலம் நிச்சயமாக பிரதிஷ்டா இருந்து நீங்கி வந்தமை எனக்கு இயல்பாகவே பொறாமையாகின்றது. அங்கு இருவரும் செல்வோம்.

ராஜா - பெண்ணே! தங்கள் கட்டளைப்படியே

ஊர்வசி - எவ்விதம் அரசே செல்ல விரும்புகின்றார்.

04.43. ராஜா - விளையாட்டாக செல்வதில் மின்னல் போன்ற ஒளிகளினால் உண்டான கொடியினால் தேவர்களிடத்தில் வில்லுபோன்று அழகாக காட்சியளித்து செல்கின்ற புதிய நீருண்ட மேகம் போல என்னை வசிக்கச் செய்து கொண்டு செல்வாயாக.

(என்று எல்லோரும் செல்கின்றனர்)

(விக்ரமோர்வசீய நாடகத்தில் நான்காம் அங்கம் முற்றும்.)

पञ्चमोऽङ्कः ।

[ततः प्रविशति परितपो विदूषकः ।]

- विदूषकः—दिष्टिआ चिरस्स कालस्स उव्वसी-सहाओ
 ३ णन्दण-वण-प्पमुहेसु देवदा-रण्णेषु विहरिअ पड्डिणि-
 बुत्तो पिअ-वअस्सो । दाणिं ससकारोवआरेहिं पकि-
 दीहिं अणुरज्जन्तो रज्जं करेदि । असंताणत्तणं वज्जिअ
 ६ ण किं वि से हीणं । अज्ज तिद्धि-विसेसो सि भअ-
 वदीणं गङ्गा-जउँणाणं संगमे देवीहिं सह किदाहिसेओ
 संपदं उवआरिअं पविट्ठो । ता जाव तत्तभवदो अलं-
 ९ करीअमाणस्स अणुलेवण-मल्ले अग्ग-भागी होमि [इति
 परिक्रामति] दिष्टया चिरस्य कालस्य उर्वशीसहायो नन्दनवनप्रमुत्तेषु
 देवातरण्येषु विहत्य प्रतिनिवृत्तः प्रियवयस्यः । इदानीं ससत्कारोपचारैः
 १२ प्रकृतिभिरनुरज्यमानो राज्यं करोति । असंतानत्वं वर्जयित्वा न किमपि
 अस्य हीनम् । अद्य तिथिविशेष इति भगवत्योर्गङ्गायमुनयोः संगमे
 देवीभिः सह कृताभिषेकः सांप्रतमुपकार्या प्रविष्टः । तद् यावत्
 १५ तत्रभवतः अलंक्रियमाणस्य अनुलेपनमाल्ये अग्रभागी भवामि ।
 - [निपथ्ये ।] हस्ती हस्ती । दुऊलुत्तरच्छदे ताल-वैण्टाधारे
 १८ णिक्खिअ णीअमाणो मए भट्टिणो अब्भन्तर-विला-
 स्तिणी-मोलि-रअण-जोग्गो मणी आमिस-सङ्किणा गिद्धेण
 अक्खिअत्तो । हा धिक् हा धिक् । दुकूलान्तरच्छदे तालवृन्ताधारे
 निक्षिप्य नीयमानो मया भर्तुरभ्यन्तरविलासिनीमौलिरत्नयोग्यो मणि-
 २१ रामिषशङ्किना गृध्रेणाक्षिमः ।

विदूषकः—[कर्णं दत्त्वा] अच्छाहिदं । परं बहु-मवो कथु

ஐந்தாம் அங்கம்

(பின்னர் மிகுந்த மகிழ்ச்சியுடன் விதூஷகன் நுழைகிறான்)

விதூஷகன் - விதிவசமாக நீண்டகாலமாக ஊர்வசீயின் உதவியுடன் நந்தவனத்தின் முனிவர்களாலும் தேவதைகளின் சுகடுகளிலும். விட்டுவந்து மீண்டும் உரிய முறைப் படியான உபசாரங்களிலால் இயல்பு நிலையினை யுடையவராக ராஜ்யம் செய்கிறார். வம்சம் இன்மையால் (ஆண் வாரிசு இல்லாமையால்) எந்த விதமான குறைவும் இருக்கவில்லை. இன்று சிறந்த திதி என்பதால் பகவானான ஆகிய இரண்டின் சங்கமத்தில் தேவியர் களுடன் உபகாரம் உள்நுழையப்பெற்றது. அது எது வரையோ அதுவரை தாங்களது அலங்கரிக்கப்படல் நீக்கப் பெற்ற மாலையில் முன்பகுதியில் இருக்கிறேன்.

(திரைமறைவில்)

ஓஓ துணியினால் மூடப்பட்ட மேற்பகுதியும் பனையோலையிலான மாத்திரத்தில் இட்டு என்னால் விடப்பட்ட வேளை சகோதரரின் அந்தரங்கத்திலிருப்பவளும், கிரீடத்தில் தரிக்கத்தக்கதுமான மணியானது (இரத்தினமானது) தவறுதலாக கமுகினால் எறியப்பட்டது.

- सो वधस्त्रस्त संगमणीओ णाम चूडा-मणो । अदो
 २४ खु असमत्त-जेवच्छो तत्तभवं आसणादो उट्ठिअ इदो
 एव्व भाअच्छदि । जाव णं उवसप्पामि । अत्याडितम ।
 परं बहुमतः खलु स वयस्यस्य संगमनीयो नाम चूडामणिः । अतः
 २७ खलु असमाप्तनेपथ्यस्तत्रभवानासनादुत्थाय इत एवागच्छति ।
 यावदेनमुपसर्पामि ।
 [ततः प्रविशति सावेगपरिजनो राजा ।]

३० राजा—

आत्मनो वधमाहृता कासौ विहगतस्करः ।

येन तत्प्रथमं स्तेयं गोप्तुरेव गृहे कृतम् ॥ १ ॥

- किराती—एसो एसो खु मुह-कोडि-लगा-हेम-सुत्तेण
 मणिणा आलिहन्तो विअ आआसं पडिभमदि । एअ
 ३ एअ खलु मुखकाटिल्लप्रहेमगूत्रेण मणिणा आलिखन्निव आकासं
 परिभ्रमति ।

राजा—पश्याम्येनम् ।

असौ मुखालम्बितहेमसूत्रं बिभ्रन्मणिं मण्डलधारशीघ्रः ।
 अलातचक्रप्रतिमं विहंगस्तद्रागरेखावलयं तनोति ॥२॥

किं नु खलु कर्तव्यम् ।

- विदूषकः—[उपेत्य] अलं पत्थ धिणाए । अवरारो
 ३ सासणीओ । अलमत्र घृणया । अपराधी शासनीयः ।

राजा—सम्यगाह भवान् । धनुर्धनुस्तावत् ।

[निष्क्रान्ता धनुर्माहिणी यवनी ।]

राजा—वयस्य न दृश्यते विहंगः ।

विदूषकः—इदो दक्षिणान्तेण अवगदो सासणीओ कुण-
 षभोअणो । इतो दक्षिणान्तेन अपगतः शासनीयः कुणपभोजनः ।

விதூஷகன்

- கேட்டு, இதுமுதலாக இந்த மேலான உபகாரப் பொருளானது நிச்சயமாக அந்த தோளானது ஒன்று சேர்கைக்கு காரணமான சூடாமணியாகும். அதனால் நிச்சயமாக முடிவுறுகின்ற வேளையில் திரைமறைவில் அந்த பகவணன் ஆசனத்திலிருந்து எழவேண்டும் வருகிறேன். அதுவரை அவரை அணுகுகிறேன்.

(பின்னர் தனது சுற்றத்தாருடன் ராஜா நுழைகிறான்)

ராஜா 05.1

- எவரால் அது முதலில் களவாடப்பட்டதோ மறைத்து வைக்கப்பட்டதோ எனக்கு இது செய்யப் பட்டது. வீட்டில் உணவின் பொருட்டு வாதம் செய்த பறவையின் கள்வன் எங்கே?

கிராதீ

- எது எதுவே, நிச்சயமாக முன் பின்னராக பொற் சங்கிலியுடன் இரத்தினத்துடன் தரித்துக் கொண்டதாக ஆகாயத்தில் சுற்றி வருகிறது.

ராஜா

- அதனைப் பார்க்கிறேன்.

05.2. வாயிற் தொங்கிய பொற்சங்கிலியும் மணியுடையதாக விளங்கி விரைவாக வட்டமாக சுற்றிவருகின்ற இந்த பறவையானது எரிகின்ற நெருப்புப்போன்ற வடிவமுடையதாக அதனது வலயம் அறியத் தருகிறது.

என்ன செய்யத்தக்கது?

விதூஷகன்

- (அணுகி, பார்க்க வேண்டியதில்லை. குற்ற மிழைத் தவன் தண்டிக்கப்பட வேண்டியவன்.

ராஜா

- தாங்கள் நன்கு கூறினீர்கள். வில், வில் எங்கே?

(யவனீ என்னும் வில் தாங்குபவன் விலகிச் செல் கிறான்)

அரசன்

- நண்பனே! பறவை காணப்படவில்லை

விதூஷகன்

- இதோ தென்பகுதியிலிருந்து பெறத்தக்கவர்கள் தண்டிக்கத்தக்கவர்கள் அவர்களது பெறத்தக்க உணவும் கூட

- १ राजा—[परिवृत्य अवलोक्य] दृष्ट इदानीम् ।
 प्रभापल्लवितेनासौ करोति मणिना खगः ।
 अशोकस्तबकेनेव दिरुमुखस्यावतंसकम् ॥ ३ ॥
 [प्रविश्य चापहस्ता यवनी ।]

- ३ यवनी—भट्टा एदं हृत्थावाव-सहिदं सरासणं । भर्तः
 एतद्दस्तावापसहितं शरासनम् ।
 राजा—किमिदानीं धनुषा । बाणपथमतीतः क्रव्य-
 भोजनः । तथा हि ।

आभाति मणिविशेषो दूरमिदानीं पतत्रिणा नीतः ।
 नक्तमिव लेहिताङ्गः परुषघनच्छेदसंयुक्तः ॥ ४ ॥

- [कञ्चुकिनं विलोक्य] लातव्य मद्रचनादुच्यतां नागरिकः
 सायं निवासवृक्षाग्र्या विचीयतां विहगदस्युरिति ।
 ३ कञ्चुकी—यदाज्ञापयति देवः ।

[इति निष्कान्तः]

- विदूषकः—उवविसदु भवं संपदं । कहिं गदो रअण-
 ६ कुम्भीलओ भवदो सासणादो मुच्चिस्सदि । उपविशतु
 भवान् सांप्रतम् । क्व गतो रत्तकुम्भीरको भवतः शासनाद् मोक्ष्यते ।
 राजा—[विदूषकेण सहोपविश्य]

रत्तमिति न मम तस्मिन् मणौ प्रियत्वं विहंगमाक्षिते ।
 प्रियया तेनास्मि सखे संगमनीयेन संगमितः ॥ ५ ॥

विदूषकः—णं परिगदत्थो म्हि क्कियो भवदा । ननु परि-
 गतार्थोस्मि कृतो भवता ।

[ततः प्रविशन्ति सशरं मणिमादाय कञ्चुकी ।]

कञ्चुकी—जयतु देवः ।

ராஜா - (சுற்றிப்பார்த்து) இப்பொழுது பார்க்கப்படுகிறது

05.3. இந்த பறவையானது தளிர் போன்ற ஒளியினால் இரத்தினத்தினால் கூட அசோக சக்கரம் போல எல்லாத் திக்குகளிலும் ஒளி வீசுகின்றது. (யவனீ அம்புடன் நுழைந்து)

யவனீ - மரியாதைக்குரியவரே! இதோ கைக்கவசமும் வில்லும்

ராஜா - இப்பொழுது வில்லினால் என்ன பயன்? உணவிற்குரிய பொருள் அம்பு விழும் இடத்திற்கு அப்பால் சென்று விட்டது. அவ்விதமே

05.4. இப்பொழுது பறவை தூரத்திற்கு நீங்கியது. சிறந்த இரத்தினமானது இரவாக பெரும் செல்வ அழிவு ஏற்படுத்தியது (எவ்வித மெனில், மலையின் புதல்வன் போல ஒளிடுகின்றது.

(சஞ்சுகினை நோக்கி) பெற்றுக்கொள்ளத்தக்க எனது வசனமானது சொல்லப்பட்டும் மலைப்பொழுது மரங்களில் பறவைகளின் ஓய்வு என்பது அறியத்தருகிறது என்று

கஞ்சுகீ - தேவதே! தங்களின் கட்டளைப்படியே! (என்று செல்கின்றனர்!)

விதூஷகன் - பெரியவரே! இப்பொழுது அமரங்கள்! இரத்தினம் களவாடப்பட்டது. எங்கு தங்களால் கட்டளைகள் விடுவிக்கப்பட்டது?

ராஜா - (விதூஷகனுடன் இருந்து)

05.5. இந்த பறவை கொண்டு சென்ற மணியில் இரத்தினம் என்று எனக்கு விருப்பம் கொள்ளவில்லை. நண்பியே, இந்த சங்கமனீய இரத்தினத்தால் விருப்பத்திற்குரியவருடன் (நான்) ஒன்று சேர்ந்தவனாக இருக்கிறேன்.

விதூஷகன் - நிச்சயமாக தங்களால் செய்யப்பட்டதனை தெரியப்படுத்தியவனாக இருக்கிறேன்.

(பின்னர் கஞ்சுகீ அம்பினையும் மணியையும் எடுத்துக் கொண்டு நுழைகிறார்)

अनेन निर्भिन्नतनुः स वध्वो
 रोषेण ते मार्गणतां गतेन ।
 प्राप्यापराधोचितमन्तरिक्षात्
 समौलिरत्नः पतितः पतत्री ॥ ६ ॥
 [सर्वे विस्मयं रूपयन्ति ।]

कञ्चुकी—अद्भिः प्रक्षालितो मणिः कस्मै प्रदीयताम् ।
 ३ राजा—किराति अग्निशुद्धमेनं कृत्वा पेटकं प्रवेशय ।
 किराती—जं भट्टा आणवेदि [इति मणिं गृहीत्वा निष्कान्ता ।]
 यद् भर्ता आज्ञापयति ।

६ राजा—लातव्य अपि जानीते भवान् कस्यायं बाण इति ।
 कञ्चुकी—नामाङ्कितो दृश्यते न तु मे वर्णविचारक्षमा दृष्टिः ।
 राजा—तेन ह्युपनय शरम् ।
 ९ [कञ्चुकी तथा करोति ।]

[राजा नामाक्षराण्यनुवाच्य । सापत्यतां रूपयति ।]
 कञ्चुकी—यावन्नियोगमशून्यं करोमि ।

१२ [इति निष्कान्तः]
 विदूषकः—किं भवं विआरेदि । किं भवान् विचारयति ।

राजा—शृणु तावत् प्रहर्तुर्नामाक्षराणि [वाचयति]

उर्वशीसंभ्रस्यायमैलसुनोर्वनुर्भृतः

कुमारस्यायुषो बाणः प्रहर्तुर्द्विषदायुषाम् ॥ ७

विदूषकः—[सपरितोषम्] दिद्विआ संताणेण वड्ड ।

भवं । दिष्टया संतानेन वर्धते भवान् ।

३ राजा—सखे कथमेतत् । अन्यत्र नैमिषेयसत्रादवियुक्तो-
 हमुर्वश्या । न च मया गर्भव्यक्तिरालक्षिता । कुत एव
 प्रसूतिः । किं तु

சஞ்சுகீ - தேவரீர் வெற்றிகொள்ளட்டும்,

05.06 ஆகாயமார்க்கமாக பறந்து சென்ற இந்தப் பறவையானது தங்களது பலத்தினால் உடல் பிளக்கப்பட்டு கூறப்பட்ட குற்றப் பொருள் பெறப்பட்டு அது கட்டுண்டது. பறவை ஆகாயத்தி் விருந்து அந்த முடிக்குரிய இரத்தினமும் கூட விழுந்தது.

(எல்லோரும் சிரிப்பவர்களாக நடிக்கின்றார்கள்)

சஞ்சுகீ - நீரினால் நன்கு கழுவப்பட்ட மணி தங்களிடத்தில் வழங்கப்படுகிறது.

ராஜா - கிராதீ, அக்கினியினாலும் சுத்தம் செய்து இதனை பெட்டியினுள் இருக்கச்செய்.

கிராதீ - எந்த கணவரின் கட்டளைப்படியே என்று மணியை எடுத்துக்கொண்டு நீங்கிச் செல்கிறான்.

ராஜா - லாதவ்யனே! எவனால் அம் பெய்யப்பட்டு இது பெறப்பட்டது?

சஞ்சுகீ - பெயரடையாள முடையவனாக காணப்படுகிறான் என்னிடத்தில் பார்வைக்குரியதாக வர்ணிக்கத் தக்கவனாக இல்லை.

ராஜா - அதனால் வில்லுடன் அவனை அழைத்துவா? (சஞ்சுகீ) அவ்விதமே செய்கிறார். (ராஜா பெயரின் எழுத்துக் களைச் சொல்லி அதனுடனிருப்பதாக நடிக்கிறார்.)

சஞ்சுகீ - எதுவரை இணைந்த கடமையில் வெறுமையாக இருக்கின்றேன் (என்று செல்கிறான்)

விதூஷகன் - பெரியவரே எதற்காக விசாரிக்கின்றார்.

ராஜா - இதுவரை அம்பெய்தவரின் பெயரில் எழுத்துக்கள் கேட்கப்பட்டும் (உச்சரிக்கின்றார்)

05.7. ஊர்வசீயுடன் இணைந்ததில் புருரவனது இந்த புதல்வனானவன் வில்லேந்தியவனாக பகைவரிடமிருந்து வெற்றி கொண்டவனாக ஒன்று சேர்க்கப்பட்டவனாக இந்தக் குமரன் ஆயுஷ் என்பதே இந்த அம்பு.

விதூஷகன் (மகிழ்ச்சியுடன்) விதிவசத்தால் தாங்கள் சந்ததியினால் வளர்ச்சி பெற்றுள்ளார்.

ராஜா - நண்பனே இது எவ்விதம்? வேறு விதமாக ஊர்வசீ யிடமிருந்து நான் நைமிஷவனத்தில் தொடக்கத்தில் பிரிந்திருந்தேன். என்னால் கர்ப்பமுடைய வளாக் கப்படவில்லை எங்கிருந்து பிரசவித்தான், ஏனென்றால்?

आविलपयोधराग्रं लवलीदलपाण्डुराननच्छायम् ।
तानि दिनानि वपुरभूत् केवलमलसेक्षण तस्याः ॥ ८ ॥

- विदूषकः--मा भवं सर्वं माणुसी-धम्मं दिव्वासु संभा-
वेदु । पहावणिगूढाहं ताणं चरिदाहं । मा भवान् सर्वे
३ मानुषीधर्म दिव्यासु संभावयतु । प्रभावनिगूढानि तासां चरितानि ।
राजा--अस्तु तावदेवं यथा भवानाह । पुत्रसंवरणे
किमिव कारणं तत्रभवत्याः ।
६ विदूषकः--को देवदा-रहस्साहं तक्कइस्सदि । को देवता-
रहस्यानि तर्कयिष्यति ।

[प्रविश्य कञ्चुकी ।]

- ९ कञ्चुकी--जयतु जयतु देवः । देव च्यवनाश्रमात् कुमारं
गृहीत्वा तापसी संप्राप्ता देवं द्रष्टुमिच्छति ।
राजा--उभयमपि अविलम्बितं प्रवेशय ।
१२ कञ्चुकी--यदाज्ञापयति देवः ।
[इति निष्क्रम्य चापहस्तेन कुमारेण तापस्या च सह प्रविष्टः ।]
कञ्चुकी--इत इतो भगवतो । [सर्वे परिक्रामन्ति ।]
१५ विदूषकः--[विलोक्य] किं ण खु सो एसो तत्तभवं
खत्तिअ-कुमारओ जस्स णामङ्गिदो गिद्ध-लक्ख-वेधो
अद्ध-णाराओ । तह बहुअरं भवन्तं अणुकरेदि । किं न
१८ खलु स एष तत्रभवान् क्षत्रियकुमारको यस्य नामाङ्गितां गृध्रलक्षवेधी
अर्धनाराचः । तथा बहुतरं भवन्तमनुकरोति ।
राजा-- स्यादेवम् । अतः खलु

बाष्पायते निपतिता मम दृष्टिरस्मिन्
चात्सल्यबन्धि हृदयं मनसः प्रसादः ।

05.8. இந்த நாட்கள் பிரிவுத்துயரைப் பெறுவதற்கு முன்னதாக லவல் இலையின் வெளி முகம் பசுலையடைந்த தன்மை அவளது உடலில் இருந்தது.

- விதூஷகன் - பெரியவரே! வேண்டாம் அனைத்தும் மானுட தர்மம் தேவர்களால் ஏற்படுத்தப்பட்டது. அந்த நிகழ்வுகள் மறைத்து வைக்கத்தக்க சரித்திரங்களாகின்றன.
- ராஜா - எதுவரை எவ்விதம் தாங்கள் கூறுபவராக இருக்கிறது. மகன் பிறந்ததில் அந்த அவளுடையது என்று என்ன காரணம் சொல்வேன்?
- விதூஷகன் - எவ்ர்தேவகாரஹஸ்யங்களை விவாதிப்பவர்களாவர்? (கஞ்சகீ நுழைந்து)
- கஞ்சகீ - தேவரே! வெற்றியுண்டாகட்டும் வெற்றி யுண்டாகட்டும். தேவரே ஸ்யவன ஆச்சிரமத்தி லிருந்து குமாரனை எடுத்துக்கொண்டு தாபசீ தென்பட்டாள். தங்களை பார்ப்பதற்கு விரும்புகிறாள்.
- ராஜா - இருவரையும் ஒன்றாக நுழையச் செய்கஞ்சகீ தேவரே எவ்விதம் கட்டளையிடுகிறீர்கள் அவ்விதம் (என்று செல்கிறார் அம்பு கையிலிருக்கும் குமாரனுடன் தபசீயுடன் நுழைகிறாள்)
- கஞ்சகீ - இதோ இதோ பகவதியே! (எல்லா இடமும் சுற்றிப் பார்க்கிறாள்)
- விதூஷகன் - (பார்த்து) ஏன் இந்த அவன் அந்த தங்களது சத்திரிய குமாரனாக இருக்கக்கூடாது? எவனிடத்தில் பெயரிடப்பட்ட கழுகு போன்ற இலக்குடையதை தாங்கியுள்ள அவனது செயல் அவ்விதமே பல முறை தங்களை பின்தொடருகின்றது.
- ராஜா - இவ்விதம் இருக்கலாம் ஏனென்றால்?

संजातवेषथुमिरुज्जितधैर्यवृत्ति-

रिच्छामि चैनमदयं परिग्धुमङ्गैः ॥ ९ ॥

कञ्चुकी—भगवति एवं स्थीयताम् ।

[तापसीकुमारो स्थितौ ।]

राजा—अम्ब अभिवाद्ये ।

३ तापसी—महा-भाभ सोम-वंस-वित्थारइत्तओ होति ।
[आत्मगतम्] अम्हो अणान्चक्खिदोचि विण्णादो इमस्स ।

राण्णिणो अउसो अ ओरसो संबन्धो । [प्रकाशम्]

६ जाद एणम दे गुरुं । महाभाग सोमवंशविस्तारयिता भव । अणु
अनाख्यातोपि विज्ञातः अस्य राजर्षेरायुपध्वोरसः संबन्धः । जात प्रणम
ते गुरुम् ।

९ [कुमारञ्चापगर्भमञ्जलिं कराति ।]

राजा—आयुष्मान् भव ।

कुमारः—[आत्मगतम्]

यदि हार्दमिदं श्रुत्वा पिता ममायं सुतोऽहमस्येति ।

वत्सङ्गवर्धितानां गुरुषु भवेत् कीदृशः स्नेहः ॥ १० ॥

राजा—भगवति किमागमनप्रयोजनम् ।

तापसी—सुणादु महाराओ । एसो दीहाऊ आऊ जाः

३ मेत्तो एव्व उव्वसीए किवि णिमित्तं अवेक्खिअ म्हा
हत्थे णासी-किदो । जं खत्तिअ-कुमारअस्स जाद-कम्मार्थ
विहाणं तं से भअवदा चवणेण असेसं अणुच्चिट्ठिं ।

६ गद्धिद-विज्जो धणुव्वेदे अहिविणीदो । श्रणोतु महाराजः ।
एष दीर्घायुरायुर्जातमात्र एव उर्वरया किमपि निमित्तमप्येव्य मम
वृन्दे न्यासीकृतः । यत् क्षत्रियकुमारस्य जातकर्मादि विधानं तदा

05.9. இந்த விழுந்த எனது பார்வை கண்ணீருடையதாகிறது. இருதயம் குழந்தைத் தன்மையையடைகின்றது. மனது பிரசாதம் உடையதாக உண்டாகிறது. இரக்கப்பட்ட தைரியத்தின் வளர்ச்சி, நன்கு ஏற்பட்ட நடுக்கம் ஆகியவைகளினால் உடல்களில் இவனை இந்த நன்கு பெற்றுக் கொள்ளத்தக்கதாகவும் விரும்புகிறேன்.

- கஞ்சகீ - பகவதியே! இவ்விதம் நில்லுங்கள் தாயே!
(தாபசீ குமரார் இருவரும் நிற்கின்றனர்)
- ராஜா - தாயே! வணங்குகிறேன்.
- தாபசீ - பெரும் பாக்கியமுடையவரே! சந்திரவம்சத்தினை விரித்துக் கூறுபவராக இருக்கிறீர் (தனக்குள்) ஓ கேட்கக் கூடாததாக இருந்தாலும் அறவிக்கப்பட்ட இந்த ராஜரிஷியின் ஆயுஸ்க்கும் வயிற்றுத் தொடர்பு (வெளிப்படையாக) குழந்தாய்! எனது குருவை வணங்கும்.
(குமாரனும் அம்புடன் கூட வணக்கத்தை செலுத்து கிறான்)
- ராஜா - நீண்ட ஆயுளுடையவனாக இருப்பாயாக
- குமாரன் - (தனக்குள்)

05.10. எவ்விதம் எனது தந்தை நான் அவரது மகன் என்பது கேட்டு இந்த கவரத்தக்க தன்மை இருந்தாலும் உற்சாகம் அதிகரித்தவர்களான குருமார்களுள் எத்தகைய நட்பு ஏற்படுகிறது.

- ராஜா - பெரியவளே (தங்கள் இங்கு வந்ததன் பயன் யாது)
- தாபஸீ - மஹாராஜாவே கேளுங்கள் இந்த நீண்ட ஆயுள் இந்த ஆயுஷ் பிறந்த போதே ஊர்வசியினால் கையில் முன்வைக்கப்பட்டாள். எந்த இந்த ராஜ குமாரனது ஜாதகர்மா முதலானவை

९ भगवता च्यवनेन अशेषमनुष्ठितम् । गृहीतविद्यो धनुर्वेदेभिविनीतः ।

राजा—सनाथः खलु संवृत्तः ।

१२ तापसी—अज्ज पुष्प-समिदत्थं इसि-कुमारएहि सह-
गदेण इमिणा अस्सम-विहद्धं आअरिदं । अथ पुष्पसमिदं-
सृपेकुमारकैः सह गतेन अनेन आश्रमविहद्धमाचारितम् ।

विदूषकः—[सावेगम्] किं विअ । किमिव ।

१५ तापसी—गहिदामिसो किल गिद्धो पादव-सिहरे
णिलीअमाणो अणेण लक्खी-किदो बाणस्स । गृहीतामियः
किल गृध्रः पादपशिखरे निलीयमानोऽनेन श्श्वीकृतो बाणस्य

१८ [विदूषको राजानमवलोकयति ।]

राजा—ततस्ततः ।

२१ तापसी—तदो उवलद्ध-उत्तन्तेण भअवदा चवणेण अहं
समादिद्धा । णिज्जादेहि हत्थ-णासंति । ता इच्छामि
देवि उव्वसिं पेक्खिदुं । तत उपलब्धवृत्तान्तेन भगवता च्यवनेन
अहं समादिष्ठा । निर्यातय हस्तन्यासमिति । तदिच्छामि देवीमुर्वशीं
२४ प्रेक्षितुम् ।

राजा—तेन हि आसनमनुगृह्णातु भगवती ।

(तापसी उपनीत आसने उपविशति ।)

२५ राजा—ल्लातव्य आह्वयतामुर्वशी ।

कञ्चुकी—यदाज्ञापयति देवः ।

[इति निष्क्रान्तः]

२७ राजा—[कुमारमवलोक्य] एहोहि वत्स ।

सर्वाङ्गीणः स्पर्शः सुतस्य किल तेन मामुपगतेन ।

आह्लादयस्व तावच्चन्द्रकरश्चन्द्रकान्तमिव ॥ ११ ॥

எந்த இந்த பகவானை ஸ்யனரால் ஏனையவை அனுஷ்டிக்கப்பட்டது. கல்வி பெற்றவனாகவும் வில்வித்தையளிக்கப்பட்டவனாகவும் இருக்கிறாள்.

ராஜா - அந்த பெரியவரால் நிச்சயமாக ஏற்படுத்தப்பட்டது.

தாபஸீ - இன்று பூக்களை ஒன்றுசேர்ப்பதற்கு ரிஷிகுமாரர்களடன் சென்றவராக இந்த ஆச்சிரமத்தைச் சேர்ந்தவராக பின்பற்றப் பட்டது.

விதூஷகன் - (வேகத்துடன்) எவ்விதம்?

தாபஸீ - அம்பு எடுக்கப்பட்டு இந்த கழுகு மரத்தின் உச்சியில் மறைந்திருக்கும் பொழுதே அம்பினால் குறிவைக்கப்பட்டது.

(விதூஷகன் அரசனைப்பார்க்கிறான்)

ராஜா - பிறகு பிறகு

தாபஸீ - பின்னர் பெறப்பட்ட வரலாற்றுடன் பகவானை ஸ்யவனால் நான் முன்வைக்கப்பட்டவனானேன். தங்களது கையில் கையளிக்கப்படவேண்டியவன் என்று. அதனை தேவீ ஊர்வசீயும் பார்ப்பதற்கு விரும்புகிறேன்.

ராஜா - பெண்ணே! இந்த இருக்கையில் அமருங்கள் (தாபஸீ ஆசனத்தில் உட்காருகிறாள்)

ராஜா - ஸ்தவ்யனே! ஊர்வசீ அழைக்கப்பட்டும்.

கஞ்சகீ - தங்கள் கட்டளைப்படியே தேவரே!

(என்று போகின்றான்)

ராஜா - (குமாரனைப்பார்த்து) குழந்தாய் வா..வா

05.11. மகனின் தொடுகை எல்லா அங்கங்களிலும் ஏற்படுகையில், அவளால் என்னை அருகில் செல்கையில், அதுவரை தண்மையான கையானது சந்திரகாந்தம் போல கவந்தழைப்பாயாக!

द्विकृतवर्षीये

तापसा—जाद आणन्देहि पितरं । जात आनन्दच पितरम् ।

[कुमारः राजानमुपगम्य पादग्रहणं करोति ।]

३ राजा—[कुमारं परिष्वज्य पादपीठे चोपवेश्य] वत्स इतस्तव
पितुः प्रियसखं ब्राह्मणमशङ्कितो वन्दस्व ।

५ विदूषकः—किं ति सङ्किस्सदि । अस्सम—वास—परिषिदो
एव्व साहाभिओ । किमिति शङ्किष्यते । आश्रमवासपरिचित एण
शाखामृगः ।

कुमारः—[सस्मितम्] तात वन्दे ।

९ विदूषकः—सत्थि भवदो । स्वस्ति भवते ।

[ततः प्रविशति उर्वशी कञ्चुकी च ।]

कञ्चुकी—इत इतो देशी ।

१२ उर्वशी—[कुमारमत्रलोक्य] को णु खु एसो न-बाणासणो
पादपीठे सअं महाराएण संजमीअमाण-सिहण्डओ
खिट्ठदि [तापसीं दृष्ट्वा] अग्गो सच्चवदी-सुद्धो मे पुत्तओ

१५ आऊ । भहन्तो खु संवुत्तो । [परिक्रामति] को नु खलोए
सबाणासनः पादपीठे स्वयं महाराजेन संयम्यमानश्चिखण्डकस्तिष्ठति ।

अहो सत्यवतीसूचितां मम पुत्रक आयुः । महान् खलु संवृतः ।

१८ राजाः—[उर्वशीं दृष्ट्वा]

इयं ते जननी प्राप्ता त्वदालोकनतत्परा ।

जेहप्रस्रवनिभिन्नमुद्वहन्ती स्तनाशुकम् ॥ १२ ॥

तापसी—जाद एहि पञ्चुगच्छ मादरं । जात एहि
प्रत्युद्वच्छ मातरम् ।

[कुमार उर्वशीं प्रत्युद्वच्छति ।]

उर्वशी—अम्ब पाद-पणामं करेमि । अम्ब पादप्रणामं करोमि ।

- தாபஸீ - குழந்தாய்! இந்த உனது தந்தையின் விருப்பத்திற் குரிய நண்பனான பிராம்மணனை எந்தவிதமான விட்டுக்கொடுப்புமின்றி வணங்குவாயாக.
- விதூஷகன் - ஏன் சந்தேகம் கொள்வாய் ஆச்சிரத்தில் வசிப்பவர்களுக்கு கொப்புக்கு கொப்பு தாவும் குரங்கு போல பரிச்சயமானது.
(சிரிப்புடன்)
- குமாரன் - தந்தையே வணங்குகிறேன்.
- விதூஷகன் - தங்களுக்கு மங்களம் உண்டாகட்டும்.
(பின்னர் ஊர்வசீயும், சுஞ்சகீயும் நுழைகின்றனர்)
- சுஞ்சகீ - இதோ இதோ தேவி
- ஊர்வசீ - (குமாரனைப் பார்த்து எவர்) இந்த அம்பெய்தவர் இந்த பாதபீடத்தில் தானாகவே மஹாராஜாவால் தானாகவே ஆட்கொள்ளப்பட்ட சிகண்டிகனாக இருக்கிறான். (தபசியைப் பார்த்து) ஓ சத்தியம் பேசுவளால் உணர்த்தப்பட்டவன் என்னடைய மகன் ஆயுஸ். பெரியவரே வளர்ந்து விட்டான். (சுற்றிப் பார்க்கிறான்)
(குமாரீ அரசனையனுுகி கால்களைப் பற்றுதலைச் செய்கிறாள்)
- ராஜா - (ஊர்வசீயைப் பார்த்து)
- 05.12. இந்த இவள் உன்னைப் பார்த்துக் கொண்டிருக்கையிலேயே நட்பும் கருத்தருத்தலும் நெஞ்சு மறைப்புச் சேலையைத் தூக்கியவளாக தாய்மைபேற்றைப் பெற்றாள்.
- தாபசீ - குழந்தாய்! வா திரும்பவும் தாயிடம் செல்
(குமாரன் ஊர்வசியிடம் திரும்பவும் செல்கிறான்)
- ஊர்வசீ - தாயே! கால்களைப் பற்றுுகின்றேன்.

तापसी—वच्छे भक्तुणो बहु-मदा होहि । वत्से भर्तुर्बहुमता

६ भव ।

कुमारः—अम्ब अभिवादये ।

९ उर्वशी—[कुमारमुन्नमितमुखं परिष्वज्य] वच्छ पिदरं आरा-
धयस्वो होहि । [राजानमुपेत्य] जेदु जेदु महाराभो ।
वत्स पितरमाराधयिता भव । जयतु जयतु महाराजः ।

१२ राजा—स्वागतं पुत्रवत्यै । इत आस्यताम् [अर्धासनं ददाति]
[उर्वशा उगविशति ।]

तापसी—एसो गहिद-वेज्जो आऊ संपदं क्वअ-हरा
संबुत्तो । इदस्स दे भक्तुणो समक्खं णिज्जादिदो हत्थणि-
१५ क्खेवो । ता विसज्जेदुं इच्छामि । उवरुज्झइ मे अस्सम-
धम्मो । एण गृहीतविय आयुः सांप्रतं क्वचहरः संवृत्तः । तदेतस्य
ते भर्तुः समक्षं निर्यातितो हस्तनिक्षेपः । तद् विसर्जयितुमिच्छामि ।
१८ उपरुच्यते ममाश्रमधर्मः ।

उर्वशी—चिरस्स अज्जं देख्खअ अहिअदरं अवितिण्ण-
मिह । ण सक्कुणोमि विसज्जिदुं । अण्णय्यं उवरोहिदुं ।
२१ गच्छदु अज्जा पुणो-दंसणाअ । चिरस्यार्या दृष्ट्वा अधिकतरम-
वितृष्णास्मि । न शक्कोमि विस्रष्टुम् । अन्याय्यमुपरोद्धुम् । गच्छ-
त्वार्या पुनर्दर्शनाय ।

२४ राजा—अम्ब भगवते च्यवनाय मां प्रणिपातय ।

तापसी—एव्वं भोदु । एवं भवतु ।

कुमारः—आर्ये सत्यं यदि निवर्तसे मामपि आश्रमं नेतु-
२५ मर्हसि ।

राजा—अयि वत्स उपितं त्वया पूर्वस्मिन्नाश्रमे । द्वितीय-
मभ्यासितुं तव समयः ।

- தாபசீ - குழந்தாய்! கணவருக்கு பரிசிற்குரியவளாக இரு
- குமரன் - தாயே! வணங்குகின்றேன்.
- ஊர்வசீ - (குமாரனின் உயர்த்திய முகத்தைப் பார்த்து)
குழந்தாய்! தந்தையினை வணங்குபவளாக இருப்
பாயாக! (அரசனை அணுகி) வெற்றி கொள்ளட்டும்
வெற்றி கொள்ளட்டும் மகாராஜனே!
- ராஜா - மகனைப் பெற்றவளுக்கு நல்வரவு. இங்கு அமரு
வாயாக, (தனது ஆசனத்தில் அரைவாசியை தரு
கின்றார்.
ஊர்வசீ இருக்கிறாள்! எல்லோரும் எது பொருந்
துமோ அவற்றில் அமர்கின்றனர்.)
- தாபசீ - இந்த ஆயுஷ் கல்வி கற்றவளாக கவசமாலை பெற்ற
வளாக இருக்கிறாள். அந்த இந்த அவனுடைய
கணவனுடைய நற்பார்வையை பெற்றவளாக
கைதேர்ந்திருக்கின்றாள். அதனை நீக்கு வதற்கு
விரும்புகின்றேன். என்னுடைய ஆச்சிரம தர்ம
மானது முன் வைக்கப்பட்டது.
- ஊர்வசீ - பெரியவனே! நீண்டகாலம் பார்த்து நீண்ட காலம்
சேர்ந்திருக்க எண்ணம் கொள்கின்றேன். விடு
வதற்கு நான் விரும்பவில்லை. மீண்டும் சந்திப்
பதற்கு விருப்பமுடையவளாக இருக்கிறேன். பெரி
யவனே! மீண்டும் பார்ப்பதற்காக செல்வாயாக.
- ராஜா - தாயே! இந்த மகிமை பொருந்திய ஸ்யவனனுக்கு
என்னுடைய கௌரவங்கள்.
- தாபஸீ - அவ்விதமே ஆகட்டும்
- குமாரன் - பெரியவனே! உண்மையாகவே செல்கின்றீர்க
ளையால் நானும் ஆச்சிரமம் செல்வதற்கு நடுத்திய
டையவளாக இருக்கின்றேன்
- ராஜா - ஓ குழந்தாய் உன்னால் முன் ஆச்சிரமத்தில்
வசிக்கப்பட்டது. இரண்டாம் நிலையில் கற்பதற்கு
உனக்கு ஏற்புடையது.

तापसी—जाद गुरुणो वचनं अणुचिद्दृ । जात गुरोर्वचन-
मनुतिष्ठ ।

कुमार—तेन हि

यः सुप्तवान् मदङ्गे शिखण्डकण्डूयनोपलब्धसुखः ।
तं मे जातकलापं प्रेषय मणिकण्ठकं शिखिनम् ॥ १३ ॥

तापसी—[विहस्य] एवं करेमि । सत्थि भोडु तुम्हाणं ।
एवं करोमि । स्वस्ति भवतु युष्मभ्यम् ।

३

[इति निष्क्रान्ता ।]

राजा—कल्याणि

अद्याहं पुत्रिणामध्यः सत्पुत्रेणामुना तव ।

पौलोमीसंभवेनेव जयन्तेन पुरंदरः ॥ १४ ॥

[उर्वशी स्मृत्वा रोदिति ।]

३

विदूषकः—किं णु खु तत्तहोदी षक्क-वदे अस्सु-मुहो
संबुत्ता । किं नु खलु तत्रभवती एकपदेऽधुमुखी संवृत्ता ।

राजा—[सावेगम्]

किं सुन्दरि प्ररुदितासि ममोपपन्ने
वंशस्थितेरधिगमान्महति प्रमोदे ।

यो नोन्नतस्तनविसर्पिभिरानयन्तो

मुक्तावलीविरचनापुनरुक्तिमस्त्रैः ॥ १५ ॥

[बाष्पमस्याः प्रमाष्टि ।]

३

उर्वशी—सुणादु महाराओ पढमं उण पुत्त-दंसणेण
विसुमरिद् म्हि । दाणिं महिन्द-संकित्तणेण समओ मह
हिअअं आआसेदि । श्णोतु महाराजः प्रथमं पुनः पुत्रदर्शनेन
विस्मृतास्मि । इदानीं महेन्द्रसंकीर्तनेन समयो मम हृदयमायांसयति ।

தாபஸீ - குழந்தாய்! குருவின் வசனத்தைப் பின்பற்று

குமரன் - பின்னர்

05.13. எந்த மயிலின் கழுத்தை வருடும்போது எனது தொடையில் நித்திரை கொள்ளுமோ அதனால் ஏற்பட்ட களிப்பிற்காக நீல நிறக் கழுத்துடைய மயிலை எனக்கு அனுப்பி வைப்பாயாக.

தாபஸீ - (சிரித்து) இவ்விதம் செய்கின்றேன். உங்களிரு வருக்கும் மங்களம் உண்டாகட்டும்.

(என்று செல்கிறாள்)

ராஜா - கல்யாணியே!

05.14. இந்த உனது நன்மைந்தனால் இன்று புத்திரன் உள்ளவர்களுள் முதன்மையானவராக இருக்கின்றேன். அது எவ்விதம் எனில் பௌலோமீ பிறந்ததனால் ஐயந்தன் இந்திரனுக்கு எவ்விதமோ அவ்விதம்

(ஊர்வசீ நினைத்து அழுகிறாள்)

ராஜா - (வேகத்துடன்)

05.15. அழகியே! வம்சத்தில் இருப்பவர்களிடத்தில் மகிழ்ச்சியில் என்னுடைய விருப்பத்தில் படுத்த உயர்ந்த மார்பகங்களுடன் இருப்பவளால் கண்ணீரினால் முத்துமாலையெடுக்கப்பட்டது போல மீண்டும் கூறியவளாக கொண்டு செல்கிறாள். ஏன் மீண்டும் அழுவளாக இருக்கிறாய்.

(அவளுடைய கண்ணீரைத் துடைத்து)

ஊர்வசீ - மஹாராஜாவே கேளுங்கள்! முதலில் பின்னர் மகனைப் பார்ப்பதனால் ஆச்சரியமடைந்தவளாக இருக்கின்றேன். இப்பொழுது இந்திரனைப் புகழும் வேளையில் என்னுடைய இருதயமும் அமைதி கொள்கின்றது.

६ राजा कथ्यतां समयः ।

उर्वशी--अहं पुरा महाराज-गहिद-द्विअआ महिन्देण
आणत्ता-अहं पुरा महाराजगृहीतहृदया मन्हेन्द्रेण आज्ञापिता-

१ राजा--किमिति ।

उर्वशी--जदा एसो मम पिअ-सहो राष्ट्रसी तुइ समु-
ष्पण्णस्स वंस-करस्स मुहं पेक्खिस्सदि तदा तुए मूओ

७२ वि मम समीवं आअन्तव्वं ति । तदो मए महाराज-
विओअ-भीरुदाए जादमेत्तो एव्व विज्जागम-णिमिसै
अअवदो चवणस्स अस्सम-पदे अज्जाए सअवदीएहत्थे

७५ अत्पआमं णिक्खित्तो । अज्ज पिदुणो आराहण-समत्थो
संवुत्तो त्ति कलअन्तीए णिज्जादिदो मे दीहाऊ । ता
एत्तिओ मे महाराएण संवासो । यदैष मम प्रियसखो राज-

७८ षिस्त्वयि समुत्पन्नस्य वंशकरस्य मुखं प्रेक्षिष्यते तदा त्वया भूयोपि
मम समीपमागन्तव्यमिति । ततो मया महाराजवियोगभीरुतया
जातमात्र एव विद्यागमनिमित्तं भगवतश्चयवनस्याश्रमपदे आर्यायाः
२७ सत्यवत्या हस्ते अप्रकाशं निक्षिप्तः अद्य पितुरारीघनसमर्थः संवृत्त इति
कलयन्त्यम निर्यातितो मे दीर्घायुः । तदेतावान् मे महाप्रजेन संवासः ।

[सर्वे विषादं स्वयन्ति ।

२४ राजा--[सनिःश्वासम्] अहो सुखप्रत्यर्चिता दैवस्य ।

आश्वसितस्य मम नाम सुतोपलब्ध्या

सद्यस्त्वया सह कृशोदरि विप्रयोगः ।

व्यावर्तितातपरुजः प्रथमाभ्रवृष्ट्या

वृक्षस्य वैद्युत इवाग्निरुपस्थितोऽयम् ॥ १६ ॥

विकृषकः--अअं एो अत्थो अणत्थाणवन्धो संवत्तो संपहं

- ராஜா - சொல்வதற்குரிய வேளை!
- ஊர்வசி - நான்முன்பு மஹாராஜா பெறின் கொண்ட இருதய முடையவளாக இந்திரனால் கட்டளை பாடப் பட்டவளாக இருக்கிறேன்.
- ராஜா - எவ்விதம்
- ஊர்வசி - எவ்விதம் என்னுடைய விருப்பத்தற்குரிய நண்பனான ராஜரிஷியாகிய உம்மிடத்தில் ஏற்பட்ட மகிழ்ச்சி பொருந்திய முகத்தை பார்ப்பதற்கு முன்னதாகவே அவ்விதமே உன்னால் மீண்டும் என்னுடைய அருகில் வரவேண்டும் என்று பின்னர் என்னால் மஹாராஜனைப் பிரிந்த பயத்தினாலேயே கல்விக்காக பகவானான ஸ்யனருடைய ஆச்சிரமத்திலுள்ள பெரியவளான சத்யவதியினால் கையில் மறைவாக ஒப்படைக்கப்பட்டவளானேன். இன்று தந்தையாரை வழிபடுவதற்குரிய வேளையில் கலையினால் எனது நீண்ட ஆயுளானது மீண்டும் பெறப்பட்டது.
(எல்லோரும் ஆச்சரியமாக நடிக்கின்றனர்)
- ராஜா - (பெருமூச்சுவிட்டு) ஓ விதியின் தன்மையால் சுகமான தன்மையைப் பெற்றாள்.

05.16. மகிழ்ச்சியை உண்டாக்கிய வயிற்றையுடையவளே! மகனைப் பெற்று அமைதி கொள்ளச் செய்த பெயர் என்னுடைய உடனடியாகவே உன்னால் கூட இந்த பிரிவு முதலாவது அழுகையினால் ஏற்பட்டிருந்த மன அழுத்தமானது நீக்கப்பட்டதாயிற்று. அது எவ்விதம் எனில் மரத்தில் மின்னலுடைய (வீழ்ச்சி) அக்கினி போல ஏற்படுமோ அவ்விதம்.

तक्केमि तत्तभवदा वक्कलं नेण्हिअ तत्रो-वणं गम्द्वं ति ।
अयं सोर्थः अनर्थानुबन्धः संवृतः । सांप्रतं तर्कयामि तत्रभवता वक्कलं
१ गृहीत्वा तपोवनं गन्तव्यमिति ।

उर्वशी—मं पि मन्द-भाइणि किद-विणअस्स पुत्तस्स
लाभाणन्तरं सग्गारोहणेण अवसिद-कज्जं महाराओ

१ समत्थेदि । मामपि मन्दभागिनीं कृत्विनयस्य पुत्रस्य लाभानन्तरं
स्वर्गांगहणेन अवसितकार्या महाराजः समर्थयते ।

राजा—मा मैदम्

न हि सुलभवियोगा कर्तुमान्मप्रियाणि
प्रभवति परवत्ता शासने तिष्ठ भर्तुः ।

अहमपि तव सूनावायुषि न्यस्तराज्यो
विचरितमृगयूथान्याश्रयिष्ये वनानि ॥ १७ ॥

कुमारः—नार्हति नातः पुंगवधाग्नितायां धुरि दग्धं
नियोजयितुम् ।

१ राजा—अयि वन्स

शमयति गजानन्यान् गन्धद्विपः कलभोऽपि सन्
भवति सुतरां वेगोदग्रं भुजंगशिशोर्विषम् ।

भुवमधिपतिर्बालावस्थोऽप्यलं परिरक्षितुं
न खलु वयसा जात्यैवायं स्वकार्यसहो भरः ॥ १८ ॥

लातव्य मद्रचनादमात्यपरिषदं ब्रूहि संभ्रियतामायुषो
राज्याभिषेक इति ।

१ कञ्चुकी—यदाज्ञापयति देवः । [इति दुःखितो निष्पन्नः]
[सर्वे दृष्टिप्रविघातं रूपयन्ति ।]

राजा —[आकाशमवलोक्य] किं नु खलु निरश्रे विद्युत्संपातः ।

விதூஷகன் - இந்த சம்பவம் எதிர்பாராத விதமாக ஏற்பட்டது. இப்பொழுது எண்ணுகிறேன். இவளால் மரவுரியை எடுத்துக்கொண்டு தபோவனம் செல்ல வேண்டும் என்று.

ஊர்வசி - நான் கூட குறைந்த பாக்கியமுடையவள். செய்யப்பட்ட வினயத்தினால் புத்திரன் பெறப்பட்டதன் பின்னர் ஸ்வர்கத்திற்கு செல்லுதலே எஞ்சிய வேலையாக இருந்தது. மஹாராஜாவே அதனைப் பொருளுடையதாகச் செய்தார்.

ராஜா - அழகியவளே!

05.17. அப்படியில்லை அப்படியில்லை பிறரிடத்தில் போன்று பிரிவென்பது சுலபமானதா? ஆத்மாவிற்கு பிரியமானவற்றைச் செய்வதற்கு மடியவில்லை. கணவரது கட்டளையில் உன்னுடைய மகனான ஆயுஷ் இடத்தில் ராஜ்யத்தை கையளித்து விட்டு நானும் சுதந்திரமாகத் திரிகின்ற மான் கூட்டங்கள் போல சென்றடைய விருக்கின்றேன்.

குமாரன் - தந்தையே இது பொருத்தமற்றது. முதிர்ச்சிபெற்ற காளையிடத்தில் பொருந்தத்தக்க நுகத்தடியானது இளம்காளையிடத்தில் பூட்டவது பொருத்தமற்றது.

ராஜா - ஏன் குழந்தாய்!

05.18. யானைக் குட்டியாக இருந்தாலும் ஏனைய யானைகள் யாவற்றையும் கட்டுப்படுத்துகின்றது. பாம்பு குட்டியாக இருந்தாலும் விஷமானது இயல்பாகவே உற்பத்தியாகின்றதாகின்றது. சிறுவனாக இருந்தாலும் அதிபதி நிச்சயமாக பாதுகாப்பதற்கு போதும். தனது காரியத்தைப் பின்தொடர்வதற்கு இந்தப் பாரமானது ஒருபோதும் வயதினால் இல்லை.

ஸதவ்யனே! எனது வசனத்தினால் எண்ணப்பட்டதைச் சொல். ஆயத்தம் செய்யப்பட்டும் ஆயுஷின் ராஜ்யாபிஷேகம் என்று,

கஞ்சகீ - தேவரே எது கட்டளையோ அவ்விதமே (என்று துன்பத்துடன் வெளியேறுகிறாள்) (எல்லோரும் ஆச்சரியத்துடன் காணப்பட்ட கின்றனர்)

ராஜா - (ஆகாயத்தைப் பார்த்து) எவ்விதம் மேகங்களை ஆகாயத்தில் மின்னல் தோன்றியது.

६ उर्वशी—[विलोक्य] अम्मो भअवं णारदो । अहो भगवान् नारदः ।

राजा—अये भगवान् नारदः । य एष

गोरोचनानिकषपिङ्गजटाकलापः

संलक्ष्यते शशिकलामलवीतसूत्रः ।

मुक्तागुणातिशयसंभृतमण्डनश्रा-

हेमप्ररोह इव जङ्गमकल्पवृक्षः ॥ १९ ॥

अर्घ्यमस्मै ।

२ उर्वशी—[यथाक्तमादाय] इअं भअवदे अरिहणा । एष भगवतेऽर्हणा ।

[ततः प्रविशति नारदः ।]

नारदः—विजयतां मध्यमलोकपालः ।

राजा—[उर्वशीहस्तादर्ध्यमादाय आवर्ज्य] भगवन्नभिवादये ।

उर्वशी—भअवं षणमामि । भगवन् प्रणमामि ।

नारदः—अविरहितौ दंपती भूयास्ताम् ।

३ राजा—[आत्मगतम्] अपि नामैवं स्यात् [प्रकाशम् ।

कुमारमाश्लिष्य] वत्स भगवन्तमभिवादयस्व ।

कुमारः—भगवन्नौर्वशेय आयुः प्रणमति ।

नारदः—आयुष्मानेधि ।

राजा—अयं विष्टरोऽनुगृह्यताम् ।

[नारदस्तथोपविष्टः ।

सर्वे नारदमनूपविशन्ति ।]

नारदः—राजन् श्रूयतां महेन्द्रसंदेशः ।

राजा—अवहितोऽस्मि ।

- ஊர்வசீ - (பார்த்து) ஓ, பகவான் நாரதர்.
- ராஜா - ஓ பகவான் நாரதரே! எவ்விதம்
- 05.19. கோரோசனைக். குழம்பு பூசிய ஜடையும், சந்திரனது கலை போன்று தரித்த நூலுமுடைய (நாரதர்) முத்தின் குணம் போன்று ஒன்றுபட்ட செல்வம் போல பொன்னா பரணம் நிறைந்து அசைந்து திரிகின்ற கல்ப விருஷம் போல காட்சி தருகிறார். தஸிகளுக்கு அர்க்கியம் அளிக்கிறேன்.
- ஊர்வசீ - (எவ்விதம் கூறப்பட்டதை எடுத்துக் கொண்டு) இதோ பகவானுக்கு வழிபடத் தகுதியுடையதாகும். (பின்னர் நாரதர் நுழைகிறார்)
- நாரதர் - நடு உலகின் காவலரே வெற்றியுண்டாகட்டும்.
- ராஜா - (ஊர்வசீயின் கையிலிருந்து அர்க்கியத்தை எடுத்து விட்டுக் கொண்டு) பகவானே! வணங்குகின்றேன்.
- ஊர்வசீ - பகவானே! வணங்குகின்றேன்.
- நாரதர் - பிரியாதிருக்குகம் தம்பதிகள் அவ்வாறே இருக்கட்டும்.
- ராஜா - (தனக்குள்) பெயருக்குரியவராகவே இருக்கிறார் (வெளிப்படையாக) (குமாரனைத் தழுவி) குழந்தாய், பகவானை வணங்குவாயாக!
- நாரதர் - ஆயுளுடையவனாவாய்
- ராஜா - இந்த விஷ்டரத்தை (ஆசனத்தைப்) பெற்றுக் கொள்ளுங்கள் (நாரதர் அவ்விதமே உட்காருகிறார். எல்லோரும் நாரதரைத் தொடர்ந்து உட்காருகின்றனர்)
- நாரதர் - ராஜனே! இந்திரனின் செய்தியைக் கேளும்.
- ராஜா - கேட்கத்தயராக இருக்கின்றேன்.

७० नारदः--प्रभावदर्शी मघवा वनगमनाय कृतशुद्धि भव-
न्तमनुशास्ति
राजा--किमाज्ञापयति ।

२० नारदः--त्रिकालदर्शिभिर्मुनिभिर्गद्विष्टः सुरासुरसंगरो
भावी । भवांश्च मांयुगीनः सहायो नः । तेन त्वया न
शस्त्रं संन्यस्तव्यम् । इयं चोर्वशी यावदायुस्तव सहस्र-
२४ र्मचारिणी भवत्विति ।

उर्वशी--[अगव्यं] अम्महे सल्लं मे हि अभादो अवणीदं
विअ । अहां शस्त्रं मे हृदयादपनीतमिव ।

२५ राजा--परवानस्मि देवेश्वरेण ।

नारदः--युक्तम् ।

त्वत्कार्यं वासवः कुर्यात् त्वं च तस्येष्टमाचरेः ।

सूर्यः समेधयत्यग्निमग्निः सूर्यं च तेजसा ॥ २० ॥

[आकाशमवलोक्य ।] रम्भे उपनीयतां स्वयं महेन्द्रेण संभृतः
कुमारस्यायुषो यौवराज्याभिषेकः ।

३ [प्रविष्टा यथाक्तहस्ता अप्सरसः ।]

अप्सरसः--अअवं इमे अभिसेअ-संभारा । भगवन्नेतेऽभि-
षेकसंभाराः ।

६ नारदः--उपवेश्यतामायुष्मान् भद्रपीठेः ।

रम्भा--इदो वच्छ [कुमारमुपवेशयति । इतो वत्स ।

नारदः--[कुमारस्य शिरसि कलशमावर्ज्यं] रम्भे निर्वर्त्यतां

९ शेषो विधिः ।

रम्भा--[यथोक्तं निर्वर्त्यं] वच्छ पणम भवन्तं माया-
पिदरे अ । वत्स प्रणम भगवन्तं मातापितरौ च ।

- நாரதர் - நிகழ இருப்பதை அறிந்த இந்திரன் காட்டிற்கு செல்வதற்கு ஏற்பட்ட எண்ணத்தை தங்களுக்கு கட்டளையிடுகின்றேன்.
- ராஜா - என்ன கட்டளையிடுகிறார்.?
- நாரதர் - முக்காலமும் உணர்ந்த முனிவர்களினால் வழிப்படுத்தப்பட்டவராக தேவர்களுக்கும், அசுரர்களுக்குமான ஒன்றுபடுத்தும் இயல்புடையவர். தாங்களும் இவர்களிருவரையும் இணைப்பதில் எமக்கு மிகுந்த உதவி புரிந்தவர். அதனால் தங்களால் ஆயுதத்தையும் சேனைகளை வைத்திருக்கவும் கூடாது. இந்த ஊர்வசீ எதுவரை ஆயள் உண்டோ அதுவரை தங்களது சஹதர்மிணியாக இருக்க வேண்டும் என்று.
- ஊர்வசீ - (தடுத்து) ஒ இது எனது இதயத்தைத் துளைப்பது போல வேதனையாக இருக்கிறது.
- ராஜா - தேவனான இந்திரனது கட்டளையை மறுப்பவனாக இருக்கிறேன்.
- நாரதர் - பொருத்தமானதே தேவர்கள் உனது செயலை செய்து நீயும் அவனுடைய விருப்பத்திற்குரிய வராக நடந்து கொள்ளுகிறீர். சூரியன் ஒளியால் அக்கினியை யாகத்திற்காக அளிக்கிறது. அக்கினியும் சூரிய ஒளியால் யாகம் செய்வதற்கு தகுதியுடையதாகிறது. (ஆகாயத்தைப் பார்த்து) ரம்பையே! இந்திரனால் கட்டளையிடப்பட்டது போன்று குமாரனான ஆயுஷை நீயே பட்டாபிஷேகத்திற்காக அழைத்து வரப்படட்டும். (எவ்விதம் கூறப்பட்டதோ அவ்விதமான கையுடன் அப்சரர்கள் நுழைகின்றனர்)
- அப்சரர்கள் - பகவானே! இவைகள் இராஜ்யாபிஷேகத்திற்கான பொருட்கள்
- நாரதர் - ஆயுஷ் இந்த பத்திரபீடத்தில் அமருங்கள்
- ரம்பை - (இதோ குழந்தாய்! குமாரனை அமரச் செய்கின்றான்
- நாரதர் - (குமாரனது தலையில் கலச நீரை ஊற்றி) ரம்பையே ஏனைய விதிமுறைகள் நிறைவேற்றப்பட்டும்.
- ரம்பை - (எவ்விதம் கூறப்பட்டதோ அதனை நிறைவேற்றி) குழந்தாய் தெய்வத்தன்மையுடைய தாய் தந்தையரை வணங்கு

[कुमारः यथाकर्म प्रणमति ।]

नारदः—स्वस्ति भवते ।

राजा—कुलधुरंधरो भव ।

१५ उर्वशी—पिदुणो आराधयत्तथो होहि । पितुराराधयिता भव ।

[नेपथ्ये वैतालिकी ।]

प्रथमः—विजयतां युवराजः ।

अमरमुनिरिवात्रिर्ब्रह्मणोऽत्रेरिवेन्दु-

र्बुध इव शिशिरांशोर्बोधनस्येव देवः ।

भव पितुरनुरूपस्त्वं गुणलोककान्ते-

रतिशयिनि समाप्ता वंश एवाशिषस्ते ॥ २१ ॥

द्वितीयः—

तव पितरि पुरस्तादुन्नतानां स्थितेऽस्मिन्

स्थितिमति च विभक्ता त्वय्यनाकम्प्यधैर्ये ।

अधिकतरमिदानीं राजते राज्यलक्ष्मी-

हिमवति जलधौ च व्यस्ततोयेव गङ्गा ॥ २२ ॥

अप्सरसः—[उर्वशीमुपेत्य] दिद्विधा पुत्तस्स जुव-राज-
सैराय भक्तुणो अविरहेण वडुसि । दिद्विधा पुत्रस्य युवरा-
जश्रिया भर्तुरविरहेण वर्धसे ।

उर्वशी—साधारणो एसो अब्भुदओ । [कुमारं हस्तेगृहीत्वा]
एहि वच्छ जेदु-मादरं अभिवन्देहि । साधारण एषोभ्युदयः ।
एहि वत्स ज्येष्ठमातरमभिवन्दस्व ।

[कुमारः प्रतिष्ठते ।]

राजा--तिष्ठ । सममेव तत्रभवत्याः समीपं यास्यामस्तावद् ।

- (குமாரன் உரியமுறைப்படி வணங்குகிறான்)
- நாரதர் - தங்களுக்கு மங்களம் உண்டாகட்டும்.
- ராஜா - வம்சத்தின் வழிப்படத்துபவராக ஆவாயாக!
- ஊர்வசீ - தந்தை கூறியபடியே ஆவாயாக!
(திரை மறைவில் வைதாலிகர்கள் இருவரும்)
- முதலாமவர் - இளவரசரே வெற்பி கொள்ளட்டும் தேவர்களின் முனிவர் அத்திரி ப்ரம்மா போல, சந்திரன் அத்தி போல, புதன் சந்திரனின் கிரகணங்கள் போல, ஆதவனை போதன னுடையவள் போல, நீ உலக ஒளிகளில் குணங்களில் தந்தையின் ஒத்த வடிவ முடையவனாக இருப்பாயாக. அவரது அதிசயங்கள் வம்சத்தில் ஆசிகள் நிறைவுடையன போல.
- இரண்டாமவர் - உயர்ந்தவர்களின் முன்னிருக்கும் இந்த உனது தந்தை யாரிடத்தில் கலக்கமற்ற தைரியம் இருப்பது என்றும் உன்னிடத்தில் அளிக்கப்பட்ட ராஜ்யலக்ஷ்மிமானவள் பன்மடங்கு இப்பொழுது பிரகாசிக்கின்றாள். இமய மலையில் பெருக்கெடுக்கின்ற எல்லையற்ற நீரையுடைய கங்கை போல
- அப்சரஸர்கள் - (ஊர்வசியிடம் சென்று) விதிவசத்தால் புத்திரனின் இளவரசுச் செல்வத்தினால் கணவரிடத்தில் பிரிவின்றி வளர்ச்சி பெறட்டும்.
- ஊர்வசீ - (குமாரனைக் கையில் எடுத்து) இந்த வளர்ச்சி இயல்பானது. குழந்தாய் இங்கே வா பெரியதாயை வணங்கு
(குமாரன் புறப்படுகிறான்)
- நாரதர் - நில் உரிய வேளையில் அவளின் சமீபத்தில் செல்கிறாய்.

९ नारदः—

आयुषो यौवराज्यश्रीः स्मारयत्यात्मजस्य ते ।
अभिविक्तं मद्भासेनं सैनापत्ये मरुत्वता ॥ २३ ॥

राजा—एवमनुगृहीतो भगवता कथं न योग्यो भविष्यति ।

नारदः—किं ते भूयः पाकशासनः प्रियं करोतु ।

३ राजा—यदि मे मघवा प्रसन्नः किमतः परमिच्छामि ।
तथापीदमस्तु ।

[भरतवाक्यम् ।]

परस्परविरोधिन्योरेकसंश्रयदुर्लभम् ।

संगतं श्रीसरस्वत्योर्भूतयेऽस्तु सदा सताम् ॥ २४ ॥

[इति निष्क्रान्ताः सर्वे ।]

॥ इति विक्रमोर्वशीये नाटके पञ्चमोऽङ्कः ॥

॥ समाप्तमिदं विक्रमोर्वशीयं नाटकम् ॥

05.23 உனது ஆத்மாவில் தோன்றிய ஆயுஷ்யன் இளவரசனாக மருத்வனால் சேனைகளின் தலைவனாக அபிஷேகம் செய்யப்பட்டதனால் மஹா சேனனான என்னை நினைவிற் கொள்ளச் செய்கிறது.

ராஜா - எவ்விதம் என்னுடைய இந்திரனின் பிரசன்னமானது எதன்பொருட்டு மேலானதாக விரும்புகின்றேன். அவ்விருப்பப்படி யேயாகிறது. (பரதவாக்யம்)

05.24 ஒருவருக்கொருவர் விரோதிகளுக்கடையில் லக்கமிக்கும், சரஸ்வதிக்கும் இடையில் ஒன்று படுவது... ஒன்று சேர்க்கையானது எப்பொழுதும் இவ்வுலகில் எப்போதும் இருக்கட்டும்.

(என்று எல்லோரும் விலகுகின்றனர்)

விக்ரமோர்வசீயம் நாடகத்தின் பின் ஐந்தாம் அங்கம் நிறைவுறுகிறது.

(விக்ரமோர்வசீய நாடகத்தில் ஐந்தாம் அங்கம் முற்றும்.)

(விக்ரமோர்வசீய நாடகம் முற்றும்.)

விக்ரமோர்வசீயம் நாடகம் எனும் இந் நூல் சம்ஸ்கிருத இலக்கிய மூலத்தையும் அதற்கு ஏற்ப ஒரே பார்வையில் தமிழ் மொழிபெயர்ப்பு வடிவத்தையும் தருவதற்கு முயற்சிப்பதாக அமைந்துள்ளது. தமிழ் மொழியில் இம்மொழி பெயர்ப்பு முதன் முதலில் வெளிவருவது இதனது தனித்துவமான சிறப்பம்சமாகும். C.R. Devadher அவர்களது பதிப்பினை அடிப்படையாகக் கொண்டு மூலம் விளங்க, அதற்கான தமிழ்மொழிபெயர்ப்பு ஒரே பார்வையில் நோக்கத்தக்க வகையில் இடம்பெறுவதாக அமைகின்றது.

GURU Printers : 021 222 2866